Kyfiyat
Kaifiyat

R. No 1117 15-4-29

ముసలమడుగు తా॥

Restored in 1943-44 from a MS of Mackenzie D. Fin
No 15.4.29 by Sri K.V. Logaiya

Begun on 9 11 43

1

ముసలమడుపు||తా|| తరిమెనఅగ్రహారమందు వెళ్ళన్న సింహశాస్త్రులు తమ్ముడు శే
షాచలశాస్త్రులవారివద్దగ్రామంగురించికట్టుకతరిమెనకథ——

తరిమెనగ్రామంనకుపొలిమేరవివరము.

పూర్వపుపినాకినినదిన్ని దక్షణాన్ని నదినదిన్ని, పశ్చమాన్ని... వర్తిసంగంవద్ద
కలిసే భవనాశినినదిన్ని, వుత్తరాన్ని పాషాణనదిన్ని, యిందుచతుస్సీమకులో
నైనపొలం ౫౫౦||౦కి మధ్యప్రాంతరాలచేతనుగ్రామాలకలిసిపోయినపొలం౹౫
౯||౦గాక నిలిచినపొలం ౫౪౧ పుట్టియింటికివివరం-

౫౯|౦ తోవల్లపోయినది.

౪ చెర్వునీరుమున్నవి

౬౧ వనాన్ని

వుభయం ౫౪౹౩ గాక నిలిచినపొలం. ౫౩౬||౨ కివివరం||౧||గడిమాదాయం
శ్రీవినాయకునికిఅత్మకూరుబ్రాహ్మణవన బరక
౯౨ మహాదేవునికి బరక
౯౨ వీరభద్రునిచెర్వులోఆత్మకూరిడోలవల్లోను జంబిమాని స్థలం
౯౧ వర్రిమడియిస్త్రాలబ్రాహ్మణ
౯౩ పరపుబ్రాహ్మణచవుటచేను
౫||౦ పెరుమాళ్లకుపరశలఅనిరేగడిచేను
౫౯౩ బరక
౯౧ వర్రిమడియిస్త్రాలబ్రాహ్మణ
౯౦ తరనారుమ్మ ఖానుకులబ్రాహ్మణబరక

ఈ ౧ మూలతేష్ఠ స్థళం వరిమడి ఈ ౨ పోతురాజుతు భవనాశిగడ్డిస్థళం

ఈ ౨ కామేశ్వరున్ని యిస్తాలత్రోవన బరత

౨ ఈ ౩ హనుమంతుని శిద్ధియపల్లెత్రోవను బరత

ఈ ౧ భూనుతులత్రోవన కాలువగడ్డన బరత

ఇ౧॥౧

ఇ॥౦॥ బ్రహ్మోదాయం

ఈ ౩ జాజాలసంగభట్లుతు శిద్ధెపల్లెత్రోవను బరత

ఈ ౩ దుర్గాల చారతుండేమాది రాజుతు గ్రామం అగ్రహారం ఆయను గన్న

సభవారు యిచ్చి రామరాజు కాలువన పరశత్రోవన చెర్వుతేష్ఠ చేను—

ఈ ౭ పాయిఫల్లి అన్నిప్పగు సభవారు యిచ్చింది సాహెబనేని కాలువన జెడుమ

రతురు స్థళం. నళసంఘ

ఈ ౨ తెందుకూరి మల్లయ్యగారి పూర్వం వీరమ్మతుంటు బరత

ఈ ౦॥౦ మన్మథ॥సం॥ఆషాఢ బ॥౩౦ సభవారు యిచ్చిన మాన్యం మంకాలుప్పంబ

పెంబళ భట్లుతు తాటిమాని మరతూరిలో ఇ।౨ భవనాశినిగడ్డ చేను స్థళం

ఇ॥౨॥౦

ఇ ౧ ఈ ౧ తరిణీతేమాన్యాలు

ఇ॥౦ మావెళ్ల స్థళం రెగడిస్థళం

ఇ।౦ చవుటచేను

ఈ ౪ నాగయతుంటపాడు

ఈ ౭ తోటం

ఈ ౩ ములతేగడ్డి

ఇ॥౪

ఈ ౨ వర్రిమడి

ఇ [illegible]

3 ఖ॥౧ జాతితష్టు మాన్యాయి — —
ఖ।౧ మూ౧ చాంతలవాండ్లకు
ఇ౧ శిష్టెత్రోవను బరత
ఇ౧ పరశఆ దినిమెట్రచేను
ఇ౧ నాగయ తేంటుపాడుత్రోవను
మూ౧ మడిమాహదేవుని స్థళం
ఖ౧మూ౧
ఇ౪|౦ మంగలిపింగొజుకు
ఇ౧ పరశఆ దినివుడగళ స్థళం మసుప్ప
ఇ౧ మెట్రగుడూరిత్రోవను బరత
ఇ౦|౦ వరిమడిమహాదేవ స్థళం
ఇ౪|౦

ఇ౧|౦ అగసాలవాన్కి —
ఇ౧ యిస్తాలత్రోవను బరత
ఇ౦|౦ మడియిస్తాలత్రోవను
ఇ౧|౦
ఖ|౦ తలారివాన్కి —
ఇ౧ మాలబావిస్థళంబరత
ఇ౩ యిస్తాలత్రోవన చవుటుస్థళం
ఖ|౦
ఇ౩ మాదిగెవాన్కి —
ఇ౧ భానుముక్కలపాలిమేరను నూతి
యిప్పస్థళంబరత
ఇ౧ పెనతయతంభాలస్థళం తాళ్లలో బరత
ఇ౩
ఇ౧ మొదరకుండకు — —
ఇ౧ యిస్తాలత్రోవబరత

4 ఇ౧ అనతలవాన్కి తాయితష్టను బరత ఇ౧ మడి యిస్తాలత్రోవను ఇ౦|౦
ఖ॥౦| బెగర్లపెరుమాళ్లవెంకయగారు, దామెర్ల తిరుమలకొండడు యీరెండు
యిండ్ల బెగర్లకు మాన్యాయి — ఇ౧ భానముక్కలత్రోవను పాలిమేరను
ఇ౧ మాలపాటుస్థళంబరత
ఇ౧ పెనతయతంభాళస్థళంతాళ్లలోను
ఇ౧ దుబ్బత్రోవనయట్రచేను
ఇ౧ గంపెర్ల గడ్డస్థళం
ఇ౧ యిస్తాలత్రోవనబరత

ఇ౦|౦ మడి
ఖ॥౧|౦
కాపుతనాన్కి నానుగొండకాపులు —
నానుగొండకాపునల్లతిమ్మారెడ్డి, మా
నగులనాగిరెడ్డి, వుడుమలపూరికొ...

రెడ్డి, గాండ్లనాగిశెట్టి న్ని, యింతు ౨॥౦ గ్రామాన నాంజ్లమెటికాపుయివీశిలాశా

సనాలవివరం — —

౨/౧ పరశలా దినరోగడి

ఆ౧ మూరిపెనవేతోయం

ఆ౩ రెడ్లవారిభావి ౧కి గాండ్లవార్కి సిమ్ములుభావిస్థళం ఆ౧ మాలకుం

ఈస్థళం ఆకింశా౧ భానుకుక్షేత్రవభావి ౧ యీరెండుస్థళాలు గాండ్లవారివి.

౨॥౦

శిలాశాసనాలు —

5 స్వస్తిశ్రీవిజయాభ్యుదయశాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౧౭౩ అగునేటి
విరోధి॥సం॥వైశా॥బ॥౩౦ సూర్యగ్రహణపుణ్యకాలమందు కాకతీయ
వంశోద్భవులైన శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర రాజశ్రీవీరప్రతాపులై
న ప్రతాపరుద్రుడువారు ~~[illegible]~~ గంటిపట్టణమందుప్రధ్వీసామ్రాజ్యముచే
యుచునుశ్రీశైలాన్నవచ్చిముసవిమడుములిన్నిచెల్లివచ్చితరివెనగ్రామంభా
రద్వాజసగోత్రఆపస్తంబసూత్రయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన బెందలపాటి
తిరుమలభట్లకున్ను, అవరోహిణి బ్రహ్మతసువాయొజ్ఞాయకున్ను, గార్గేయ
సగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన స్వయంభట్లసర్వభ
ట్లకున్ను, కౌండిన్యసగోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైనవి
ఠిచెమిట్ల పెద్దతిరుమలభట్లకున్ను, చిన్నతిరుమలభట్లకున్ను యీతథా
తిథి సూర్యోపరాగపుణ్యకాలమందు పునర్వసునక్షత్రమందు సహిరణ్యోద
క దానధారాపూర్వకంగాను ధారపోసి యిచ్చిన తరివెనగ్రామం

అగ్రహారంగాను ధారవోసి, ఆగ్రామాన్ను శ్రోత్రియముక్తం గ౧-వరహాలయే ర్పాటుచేసి మొసలిమడుగు ఒకటి శ్రోత్రియం యిచ్చేటట్లు చేసి నడిపించెను. ఆ సభవారు శ్రోత్రియముక్తం చెల్లించుచు నడుస్తూవుండిరి.

సభవారు గ్రామం పొల్లుదుయేర్పాటు చేసుకున్న దుగ్గతెట్లు ౧౦-వెన్నను నిర్ణయం చేసుక నడుస్తావుండిరి.

హరితస గోత్ర ఆపస్తంబ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన ఆత్మకూరి రామచంద్రసోమయాజుల్కు ధారపోసి యిచ్చిన దుగ్గతెట్లు ౧౬ యిచ్చినదుచుకొనిరి.—

6 ఆ సభవారు దుగ్గతెట్ల సంఖ్యను నడుస్తావుండి పార్థివ॥ సం॥ కార్తీక శుద్ధ ౧౫లు దుగ్గతెట్లు విచ్ఛిత్తి సంఖ్య యేర్పాటు చేసి వృత్తులు ౬౪ చేసినడుచుతువారి.

వృత్తి సంఖ్య వివరం—

౪ స్వయంభట్లవారి వృత్తులు	౩॥౭ నాళివఝ్ఝుల సర్వభట్లకు
౨౬ వీడిచిన మెట్లవారి వృత్తులు	౨౬॥
౬॥౦ తిరుమలభట్లకు	౧౬॥= బొందులపాటి వారి వృత్తులు
౪ చన్నిభట్లకు.	౧౨ ఉవుబళ్ళ భట్లవారికి
౪ తాతంభట్లకు	౧॥౦ తేసువాభట్లు ధినరసభట్లు ది.
౨ గంగావఝ్ఝులు	౨ మొరాటనవఝ్ఝులవారికి
౦॥ చినవెన్నెలఉప్పుయ్యకు	౩ ఉలపారి తేసవాభట్లకు
౧౬॥	
౨ రుక్తంభట్లకు	౧॥= [illegible]
౨ నాగంభట్లకు	

సభవారుయిచ్చినప్రత్తులు

౨ వమొత్తులవారిది ౨ పెద్దిరాజుగారిది ౧ చిట్టియొజ్జవి. [illegible] కూరి

రామచంద్రసోమయాజులువారిది ౧౪

అంతుప్రత్తులు ౬౪ -

ప్రతి ఖరీదు

౬॥౦ నిడచెరమొల్ల తిరుమలభట్లవారివి.

౧॥ - విభత్తం ౧ అనంతభట్లకు

౧॥ - దుర్గయ్యకు

౧॥ - వెంకటసోమయాజులు

౧॥ - యల్లకు

౬॥౦

~~అనంత~~

అనంతయ్యకు ౧॥ కి క్రయప్రతి

అన్నావఝ్ఝల చవన్నప్పకు ప్రతి ౧

దుద్వాలవారి భోగ్యం. ౧॥౦

వృభయం ౧॥౦ గాతే శుద్ధనిచ్చినది

7 ౦॥ దుర్గయ్య ౧॥ - కి, నంద్యాల తిరుమ

లభట్లకు భోగ్యం ప్రతి ౧ అనంతభ

ట్లవసానప్రతి ౧॥౦

౧॥ యల్లపయ్యది.

౨॥ [illegible] భయం అనంతభట్ల స్వాస్థ్యం ౧॥ ౩-౪౦

కి అనంతభట్లకు మనుమడైనస

ర్వాభట్లకు కొమారుడైన రామభ

ట్ల చిట్టిభట్లు, పాపాభట్లు. వీను

లమున్గురున్ను తంగటూరి వారికి

క్రయం యిచ్చినది. గ౧౬౪కి. వికారి

సం॥ ప్రతి ౧౧ - గాతే శుద్ధంనిశి

తిగాచినది ౧౧

రుతేంభట్ల ప్రత్తు ౧కి

౧ దుద్వాలపెద్దిభట్లవారికి భోగ్యం

౧ బొందలపాటియల్లనుభోగ్యం ప్రత్తి

గంగావఝ్ఝల ప్రత్తి ౧కి అన్నావఝ్ఝ

లరఘునాధవసానగ్రామము విడి

పోయి అరయకు యిచ్చిప్రత్తి ౧

౧॥ - వె [illegible]

౧అనంతభట్లస్వత్వం

౨॥—దుర్గయ్యది

౧॥—వెంకటసోమయాజులది.

తాతనాగభట్లవిత్తు౪కి

సభవారివశానప్రత్తి౪కి సభ

వారునంద్యాలవారివద్దఅరయ

టెష్టిప్రత్తు౪

చనిఇయ్యలింగయ్యగారి

వృత్తుయ౪కి వివరం —

౧ దుద్యాలపెద్దిభట్లకుభాగ్యంప్రత్తి

౧నంద్యాలతిరుమలభట్లకుభోగ్యం

వుభయం ౨ గాత అనంతభట్లవశాన్న

నిరుపాధితంప్రత్తులు ౨

నాగంభట్లప్రత్తు౨కి

అవరోవాంణికేసువభట్లవల్ల

భోంగ్యంప్రత్తు

విశారి॥సం... ంద్వమోరియమల్లికు

విడ్జినదిగాత శుద్ధంనివిచినదిప్రత్తి౧

వుభయంప్రత్తి ౩

అనిఇప్పతు౧—ంకిచెన్నిప్పకుభోగ్యం౧ [illegible]

లక్ష్మయ్యకు స్వత్వప్రత్తి ౧— కిచెన్ని

ప్పకుభోగ్యం ౧

అక్కయ్యకుస్వత్వంప్రత్తి ౧— కిచెన్ని

ప్పకు భోగ్యంప్రత్తి ౧—

కుప్పయ్యస్వత్వంప్రతి ౧— కి

చెన్నిప్పయ్యకుత్రయం ౧—

చెన్నిప్పకుస్వత్వంప్రత్తి ౧— కి

అన్నిప్పవల్లభోగ్యంప్రత్తి ౧—

లక్ష్మయ్యవల్లభోగ్యంప్రత్తి ౧—

లక్ష్మయ్యవల్లభోగ్యంప్రత్తి ౧—

కుప్పయ్యవల్లత్రయం ౧—

వుభయంప్రత్తి ౨— —

వుభయంచెన్నిప్పకుప్రత్తు ౮

కరివెన అన్నిప్పస్వత్వం వివరం

౧= అన్నిబెచ చెన్నిప్పకు

౦= దుద్యాలపెద్దిభట్లకుభోగ్యం

నడిమెట్లసర్వాభట్లప్రత్తి ౨కి

వివరం

విభక్తంపెద్దపండ్లాంకుమాళ్లకు

నప్పకు ౧ప్రతిబెట్టాన్ని [illegible]

నడి— గాది

౧=౹౺౦ అక్కయ్యకు

౧౼౹౺౦ చిన్నప్పకు

౧౼౹౺౦ చిన్నపెండ్లాం

కొమాళ్లు ఒక్కయ్యకు

౧౼౹౺౦ సూరప్పయ్యకు

౬౦౹౦ తనిష్టాంశాన్ను

౩౹౺
మల్లభట్ల వల్లభ్రయండ్ల

అనంతభట్ల వల్లభ్రయం ౧

పెద్దరాజు వల్ల బోగ్యం ౧

స్వయంభట్లవారివి ౪కి

దుర్గాలపెద్దిభట్లవారి భాగ్యం ౧౹౹

గొంజి సంమధ ౧౹౹౦ వుభయం

దుర్గాలపెద్దిభట్లవారి ప్రత్యే

కకి వివరం — —

౧ బొందలపాటి అవేయాబులభట్ల

వారి ప్రత్యేక ౧౧కి కొండభట్ల

ప్రత్యేక ఆవేబాబుల భట్లకు

ప్రత్యేక ఉభయం ౧౨

అవేబాబులయ్య ప్రత్యేక కి

పెద్దలింగయ్య ౨ అవధాన్లింగి

బ్రహ్మశ్రీ తసువభట్లకు ౨ విరుపయ్యతిమ్మ

య్య గార్కి ౨ ఉభయం కొండభట్ల ప్రత్యే

క కొమాళ్లు జనులుకి వివరం — —

౧౹౹౦ చిన్నతిప్పభట్లకు

౧౹౹౦ పెద్దతిప్పభట్లకు

౧౹౹ తసువాభట్లకు

౧౹౹ తిప్పభట్లకు

చిన్న తసువాభట్ల నరసంభట్ల గారిది ౧౹౹౦

కి అప్పయ్యకు భోగ్యం ప్రతి ౧ అరయకట అ

ప్పయ్యవశాన ౦౹౦

పెద్దతిప్పభట్లది స్వత్వం ప్రతి ౧౹౹౦ చి

న్నతిప్పభట్ల కొమారుడు అప్పయ్య

కు భాగ్యం ౧ ౧౹౹ తసువాభట్ల స్వత్వం ౧౹౹౦

కి దుర్గాలపెద్దిభట్లకు భోగ్యం ౧౹౹౦ చిన్న

(పేజి 10) తిప్పయ్య కొమారుడు అప్పయ్యకు తనకం

త ప్రతి ౧౹౹౦ పెద్దతిప్పయ్య వల్ల బోగ్యం

౧౹౹౦ చిన్న తసువాభట్ల వల్ల భోగ్యం ప్రతి

౧ అరయకట ౦౹౹౦ పెద్దలింగయ్య వల్ల

ఎరాజు భోగ్యం ప్రతి ౧ ఉభయం ప్రత్యే

౩౹౹౦ కి [illegible]

పెద్దలింగయ్య ప్రత్తి౹ చిన్నితసు వాభట్లదింఱం వుభయం వృత్తి ౧౺౦ గాక శుద్ధం నిలిచినది
తిప్పాభట్ల స్వత్వ౹ ౧౹౦ పెద్దలింగయ్యది ౨కి అప్పయ్య దగ్గర వి రాళ్ల భోగ్యం౹ బొం
దపాటి తిమ్మయ్య దగ్గర వి రాళ్ల భోగ్యం౹ వుభయం ౧కి ధాతు సంవత్సరాన స
భవారు మధ్యతాన్న తీసినది. ౧కి శార్వరి సంవత్సరాన చిందమూరి యల్లా దొత్తిం
త్రం ౧ అవరోహాం జో(ఖ) వ్మాతసు వాభట్లకు ౧కి చిందమూరి అప్పయకు భోగ్యం
౧కి శార్వరి సంవత్సరాన చిందమూరి యల్లయ్యకు భోగ్యం౹ గాక శుద్ధం అప్ప
య్యకు ప్రత్తి౹ తిమ్మయ్యగారి స్వత్వం ప్రత్తి ౨ చవడూరి వారి వల్ల అన్యాదీ౹ రూ
తం భట్ల వల్ల భోగ్యం౹ వుభయం ౪కి అలవారి వారి సంతతి ౩కి సవడూరి వార్కి
భోగ్యం ప్రత్తి౹ దుద్యాల పెద్దిభట్లకు భోగ్యం ౨ వుభయం ప్రత్తి ౩ చవుడూరి
వారి భోగ్యం౹కి బొందలపాటి తిమ్మయ్యకు అన్యాదీ౹ తరివెన తిరికి పల్లెతి
రుమల భట్ల వల్ల స్వత్వం … కి దుద్యాల పెద్దిభట్లకు భోగ్యం … యొజ్జన
వజ్ఝల వారి వి ప్రత్తులు ౧కి అన్నావజ్ఝల రఘునాథయ్యకు ప్రత్తి౹ అనంతభట్ల
వశాన అరయకు గాను వృత్తి౹కి సభవారు మధ్యతాన్న తీసినది. ధాతు సంవత్స
రాన [illegible] చింతామణి౹ అన్నావజ్ఝల రఘునాథయ్య భోగ్యం౹కి నంద్యాల వా
రికి అస్తాద్రి ఇచ్చింది. పెద్దిరాజు స్వత్వం ప్రత్తులు ౨కి దుద్యాల పెద్దిభట్లకు భో
గ్యం౹ అన్నావజ్ఝల చిన్నప్పకు భోగ్యం౹ వుభయం ౨ వుమ్మెత్తల వారి స్వత్వం ౨కి దు
ద్యాల పెద్దిభట్ల వార్కి భోగ్యం౹ నంద్యాల తిరుమలయ్యకు భోగ్యం౹ చిట్టాం యొజ్జల
స్వత్వం ౧కి దుద్యాల పెద్దిభట్లకు భోగ్యం ౨ తరివెన ఆత్మకూరు రామచంద్ర సోమయా
జులు ౮కి యజ్ఞం భట్లకు ౨ మల్లావర్జులకు ౧ రామాభట్లకు ౨ అయిన దేవరసేవ వు
భయం ౮ కామాభట్లకు మాన్యా[illegible]

భాగ్యం ౧ దుగ్గయ్యవల్ల భాగ్యం ౧ వుమ్మెత్తలవారి వల్ల భాగ్యం ౧ రఘునాథయ్య
వల్ల ఉన్నాది ౧ వుభయం ౯ ఇయినదేవరకు స్వత్యం ౧ పార్థివ సంవత్సరాన సోమ
పురకాణ్యాం ఆమెనుగన్న సభవారు యోచించి యిచ్చినది ౧ వుభయం ౪ యజ్ఞం
భట్లది ౧ మల్లావజ్ఝలవి ౧ వుభయం ౪ కి బాల్లాపింని ఉపెయిబలుని గారి భాగ్యం
౩౹౦ నాగయ్య వీరమ్మకు దౌహిత్రం యిచ్చినది ౦౹౦ వుభయం ౪ దుద్యాలపెద్దిభ
ట్లవారి భాగ్యాల వివరం. స్వయం భట్లవారిది ౪ బెండిలపాటి తేసవా భట్లవారి
ది ౧౹౦ వుమ్మెత్తలవారిది ౧ నిడినమెట్లయల్ల భట్లవల్ల ౦౹౦ చిన్నలింగయ్యవల్ల ౧
తెరితపల్లెవారిది ౦౹౦ రూకం భట్లవల్ల ౧ బిష్టాయొజ్ఝలవల్ల ౧ ఉనంతభట్లవ
12 ల్లం ౦౹౦ పెద్దిరాజువల్ల ౧ అలహరివారి వారివల్ల ౧ వుభయం భాగ్యం వృత్తు ౧౩౹౦ కి విళం
బి సంవత్సరాన సభవారు నంద్యాల ధగ్గిర ధర్మాసంబె ష్టితేస్తున్నది. ౩౹౦ గానేతు
ర్థం నిపించినది ౧ ౧ దుద్యాలపెద్దిభట్లవారు. వుపక్షయాలు విడిచిన ౩౹౦ కి వివరం
అనంతభట్లవారి ౦౹౦ తేసవాభట్లవారిది ౧౹౦ ... ల్లభట్లవారి కాసి ది ౦౹౦ తెరిత
పల్లెవారిది ౦౹౦ వుభయం ౩౹౦ కి ఇరయతుగాను మంచినది. బెండలపాటి తి
మ్మయ్యవశాన ౧ అనంతభట్లవశాన ౧౹౦ దుగ్గయ్యదగ్గిర ౧ వుభయం ప్రాంతులు
౩౹౦ దుద్యాలపెద్దిభట్లవారి వుపక్షయాలుగాను నంద్యాలకు ధర్మాన్నిపోయిన
వివరం విళంబినామ సంవత్సరాన వెంకటపతిరాయలవారు నంద్యాల ముట్టి
డివేసి వుండగాను, దుద్యాలపెద్దిభట్లు మల్లుభట్లు గారు రాయలవారి స్థానాపు
తులు పెదబళ్ళ రాజు నారసింహయ మొగాడి గారి మూలాన తిరిపెనసభవారిని
వరణం పడే రాజు నుమాంవాలు దార్లనంపి దండ్లోకి పిలువనంపి యహోజనాలు
మోనుపెద్దిభట్లు మల్లుభట్లు వారి ప్రయత్నాలు వార్కి ...

నిమందలిస్తే నుసభవారు చెప్పిన వ్యవహారం గ్రామాన రుక్కం బాలాంతగవిమ్మన్నాదిలా
రుక్కం తూడియియ్యవలెనను యియ్యతప్రబలు దుర్బ్బలై వున్నారని మందలిస్తే
ను వ్యవహారిత్వం వెవెమాష్లాడవలెగాని వ్యవహారం తప్పి ప్రబలు దుర్బ్బలై చెల్లనా
యిన్నడు సభతూడ బెట్టించేము విజ్ఞానేశ్వరము నున్నది చెప్పించేమని అన్నడి సభవా
రు నున్నవంద వరంత [illegible] గండ్ల సభవారు నున్న తూడా ధర్మాసనం చెట్టితేను ఆస
భవారు పెద్దిభట్లు మల్లభట్లుగారిని పిలిపించి అడిగితేను తరువెనలోను మాతు భో
13 త్రయాయి వచ్చిన ప్రత్యుయి ౧౫౧౦ వలవు ఇంపాలు వల్ల వచ్చిన ఫలాలు యియ్యతుం
డగానువస్తిమని మందలించేరు గన్క అందువ సభవారిని తరణాలు పిలిపించి అడ్గితే
ను సభతరణం చెప్పిన వ్యవహారం వుదండ వాబళరాజు మన్నాలు బండుగ రుక్కం ౪. వర
హాలు రామరాజు అవాంతరాన కాపులు ధాన్యం పోసుక పోయిన నిమిత్తం కాపులకు
తూడించిన రుక్కం. ౯౪ వరహాలు తరపు వచ్చిన వార్కి భత్యాలు అంబలి వంటకా
లు అశవెచ్చాన్ను గ౧౧ వరహాలు తెంపుతూక్కా గ౧౦ అంతు ౯౭ వరహాలు రామరా
జువారు ముసవిమడు వుదగ్గిర దిగి మహాజనాలు ధాన్యం పోసుక పోయినది ౩॥
౧౨॥౧॥ ౧౬ త్రయం ష్టష్టి ౧౬౧౦ వరహాలు తెల్లను గ౧౭ [illegible] అంతు గ్రామా
స్తు తగలిన ఆయంకాలు గ౨౨౫ [illegible] నుయారు రుక్కం తూడి యియ్యవలెనను
యియ్యతున్నారని సభతరణం చెప్పెను యిందువల్ల ఆ సభవారిరు స్థానపతులు నున్న వి
జ్ఞానేశ్వరుడు తారాన తీర్చినది. పెద్దిభట్లు మల్లభట్లను పిలిపించి గ్రామాన ఆయంకా
లు తగిలితే సభవారే పట్టితే పోయ్యిందా గ్రామం లోను నాగ్గో భాగం అనుభవించే వాడు
ను వడ్డీయాయి వడ్డీ మెష్లు తూడి యియ్య వలెనను అందువల్ల ఆ పెద్దిభట్లు మల్లభట్లగా
రు వడ్డీ తగలితే బహు రుక్కం [illegible]

న్నివిచారించుతేయీరెరుత్నం యేమి తూడియు ఉద్యోగుల వారు. యీ రెరుత్నోన్న గాను
సభ వారిన్ని వృడంబడికె వేసి మూడు ప్రత్తులు ౩/౦ విర్పృతేష్టు దచేసి, తరణం పర్వత
రాజును పిల్చి సభ సన్నిధి నేతె విచారించ్ప్రాసు తెమ్మనిరి. ఏన్నితుష యాన్ను సరి చెప్పిన
ప్రత్తులు ౧౧ కి ముందర నువ పప్ష యాలు కావవెనని పెట్టు పని వేదు. రాజులవాంతే
14 రాలు యేమి రుత్నంధా న్యాయ తగవి నా ప్రతిష్టాయనే తూండి ఉద్యోగుల వారు యిద్దెని సభ
వద్దనేతె విలు ఉత్రాయించిరి. యిందు సాంప్లులు [illegible] —
దుద్యాల పెద్దిభట్ల వారిసె పెట్టి భోగ్యాల వివరం. పెద్దిభట్ల పెట్టినది. ప్యయంభట్ల
[illegible] ప్రత్తుకి ...జిసం౨ లుం గాంత శుద్ధ భోగ్యం ౧౻౦ కి ప్రి ౧కి ౧౫ వరహాలు
వె [illegible] కి మెబారదుత్రుం గ ౭ లు వరహాలు వృభయం గ౯ లుకి చెల్లురా
క్షస ౹౹సం౹౹ఆషాఢ నెల. గ ౧౨ ౻౦ భాద్రపద నెలన. గ ౧౦ కార్తికనె నగ ౭ వృభ
యం వరహాలు గ ౯ ౻౦ మొందలపాటి తెసవాభట్ల వారి వల్ల భోగ్య ౧౻౦ కి. గ
౨ ౻౦ కి చెల్లు రాక్షస ౹౹సం౹౹ జ్యేష్ఠ శుద్ధ ౧౦ యి గ ౧౭ఆ శ్రావణం నెలను. గ ౫ వృ
భయం. గ ౨ గాంత బాకీ గ ౦లుం పెద్ది రాజు వల్ల భోగ్యం ప్రత్తి ౧కి చెల్లు. గ ౧౫
చెల్లు రాక్షస ౹౹సం౹౹ ఆషాఢ నెలను. గ ౧౫ చిట్టి యోజ్జల వారి వల్ల భోగ్య ప్రత్తి
౨ కి. గ ౩౦ కి చెల్లు. నల ౹౹సం౹౹ శ్రావణ నెలను గ ౨ కార్తికె నెలను. గ ౪ మార్గశిర నెల
గ ౪ వృభయం. గ ౩౦ వుమెత్తుల వారి వల్ల భోగ్యం ప్రతి ౧కి. గ ౧౫ కి చెల్లు. నల ౹౹సం౹౹
జ్యేష్ఠ నెలను. గ ౧౩ఆ ఆషాఢ నెలను గ వృభయం గ ౧౫ తెరిత్రపల్లె వారి వల్ల భో
గ్యం ప్రతి ౦లు కి గ. ౧౩ ౧లుం కి చెల్లు నళ ౹౹సం౹౹ మాఘ నెలను. గ ౧౩ ౧౻౦
౭ లు వారి తెసవాభట్ల వల్లను ప్రత్తు ౨ కి. గ ౩౦ చెల్లు పింగళ ౹౹సం౹౹ ఆషాఢ నెలను
గ ౧౫ కార్తికె నెలను. గ లు మాఘ నెలను, గ ౭ వృభయం గ ౩౦ అనంతభట్లవ

ల్లభోగ్యం ప్రతి ౧౦కి. గ ౨॥ చెల్లు. సిద్ధార్థి సం॥ ఆషాఢ నెలను. గ ౨ గాతె నిషాచివ్య
గ ౦॥౦ దుద్యాల ఫిట్టి భట్లు పెట్టిన భోగ్యాలు. రూపం భట్లవల్ల ప్రతి ౧కి చెల్లు. సిద్ధా
ర్థి సం॥ కార్తీకాన. గ ౧౨ చెన్నవింగాయి వల్ల భోగ్య ప్రతి ౧కి గ ౧౨ చెల్లు రౌద్రి సం॥
గ ౧౨ మల్లుభట్లువల్ల భోగ్యం ప్రతి ౧—కి గ … చెల్లు రౌద్రి సం॥ ఆషాఢ నెలను.
15 గ ౫॥౧॥౦ పెద్దిరాజు తమ్మ చారం గాను ఇచ్చిన రుక్కం నళ సం॥ ఆశ్వీజ నెలను
గ ౮ మాఘ నెలను ౫ వృభయం ౧౩కి నెల ౧కి. గ ౧౦కి ౧ పెళ్లను వడ్డి …
ళ్లమువడ్డి మూరయు ౧యు ఇయ్యగలవాడు. నంద్యాల తిరుమల భట్లు పెట్టిన భోగ్యాలు. విడి
నె మేట్ల దుగ్గయ్య వల్ల ప్రతి ౧కి. గ ౧౨కి చెల్లు. ఆనంద సం॥ జ్యేష్ఠ నెలను. గ ౧౦ ఆషా
ఢ ౧౨యు గ ౫ వృభయం, గ ౧౫ చిన్నవింగయ్య వల్ల ప్రతి ౧కి చెల్లు రాక్షస సం॥
ఆషాఢ నెలను. గ ౬ ఆ౧ బివాలు ౩౦ గ ౬ వృభయ గ ౧౨ తెనాలి వజ్జల రఘు
నాథయ్య వల్ల ప్రతి ౧కి గ ౧౨కి చెల్లు రౌద్రి సం॥ ఫాల్గుణ. శు॥ ౨ ౧౦ … ఆ
శ్వీజ శు ౬యు గ ౬ వృభయం, గ ౧౨ మల్లుభొట్లవారివల్ల భోగ్యం ప్రతి ౧కి గ
౧౨కి చెల్లు, రౌద్రి సం॥ ఆశ్వయుజ శు ౧౧యు, గ ౫ దుద్యాల వారి ఇచ్చిన ది గ ౫
కార్తికె నెల. గ ౫ వృభయం గ ౧౨ కొండిపాటి తిరుమలయ్య పెట్టిన ప్రతి. భో
గ్యాలు. రూకేం భట్లవారివల్ల … పెట్టిన ప్రతి ౧కి. గ ౧౨కి చెల్లు. ఆనంద సం॥
కార్తీక నెలను. గ ౫ వర్షం గ ౧౦ వృభయం గ ౧౨ చవుడూరి వారివల్ల భోగ్య
ప్రతి ౧కి గ ౧౨ చెల్లు, నళ సం॥ ఆషాఢ శుద్ధ ౫యు గ ౨॥౦॥ శు॥ ౧౨యు గ ౨॥౦
వృభయం గ ౧౨ మొందలపాటి అప్పయ్య పెట్టిన భోగ్యం. చిన్నికేసవా భట్లవ
ల్ల ప్రతి ౧కి. గ ౧౨కి. చెల్లు. రాక్షస సం॥ ఆషాఢ శు॥ ౧౦ గ ౧౦॥ శు॥ ౧౨యు గ ౫
వృభయం, గ ౧౨ పెద్దతిప్పయ్య వల్ల భోగ్యం ప్రతి ౧౫౦కి గ ౨౨॥౦కి చెల్లు. నళ సం॥

ఆశ్వయుజ శు॥ ౫లు చెల్లిన ౧౫ తార్తికె నెలను. ౧ ౭॥౦ వృభయం ౧౨౹౹౦ —

16 ఈప్రకారం ౬ర్గ్రిత్సులవారు శ్రోత్రియరుత్కం పూర్వం ౧౮ వరహాలు శ్రోత్రి
యరుత్కం యిచ్చి అనుభవిస్తా వుండగా నురఘునాధరాజు తాలూన మిద
తూరి సాగెరెడ్డి అర్ధమైనది. ౧౧౦. మజ్జిల భావి అర్ధమైనది. ౧౧౦ గొ
పాలరాజు తాలూన రాయసం పెద్ద తిరుమలయ్య అర్ధమైనది ౧౪ కేత్తి తిమ్మ
న అర్ధమైనది ౧౧౮ దుత్తంలూరి తిమ్మయ్య నిమిత్యం నగరివారి మొసవి
మడుపులను తీస్తున్నది. ౧౩౦ వారియన జొజర గాండ్లను కెట్టినందు
౧౧౩ చింతతుంట జగ్గయ్యను సర్పపతుష్టి న నిమిత్యం వడంబడి కేతానికె స
వంగాను ౨౫ —

శ్రోత్రియరుత్కం వివరం॥ నల్లపాటి అర్ధమైనది. ౧౪ వీరభద్రుడు గ్రాస్ట
ల గలత్రయం ౧॥౬ ౩ సూ… శ్లోకం త్రయం ౬ ౩ దుర్గదవసం గొబ్బూరి పాటి
షైవి ౨॥౧ అంయ… త్కం ౧౧౩ ధాన్యం కొబ్బూరి పాటి పుష్టి యీప్రకారం…
సలమడుపులను చెల్లిస్తా వచ్చి కరివెన గ్రామాన శ్రోత్రియరుత్కం వివరం. ౧౧
పాలరాజు తాలూన శ్రోత్రియరుత్కం ౧౧౨॥౩ దుర్గదవసం షుటిస ౨॥౧ గుత్త
పత్తాల్లేను నూరి… ౨౦ యీప్రకారం మొసవి మడుపులను చెల్లిస్తా వుండి
రి. శీర్షార్థి సం॥ సాహెబు నేని వారి గ్రామం యిచ్చిన నిమిత్యం మహరాజవారు పాల
బనేని వారి చెల్లించినది ౧౧౦ ౭౮ వెచ్చను యిస్తా వుండిరి. పాలు… అర్ధ
మైనది ౧౧౦ వెచ్చను యిస్తా వుండిరి. మాన్యం షలం యూహ యిచ్చి రిసత్రాను
పుటిమేం… ౨॥౦ యిచ్చిరి. —

ప్రమాది సం॥లో రామచంద్ర సామయాజులు వెంకటపతి నాయని పొడగని

మన్నింపుచేస్తున్నది. గ ౨౦॥౨ శుద్ధం శ్రోత్రియం. గ ౧౦॥౩ పెద్ది [illegible]
17 గ౧౦ వుభయం. గ ౧౦॥౩ వెంకన నడుపుకొనిరి. రాఘవయ్య పాపయ్య శ్రో
శ్రోత్రియం బెహ్యం. గ ౧౦॥౩ రాఘవయ్య వర్తన. గ ౧౦ గుండా [illegible]
౧॥౦ ఆమల్లయ్యకు గ ౨౦ వుం. శ్రీగిరి. గ ౧॥౦ సాలాచ్ఛ [illegible] వృత్తి
యం గ్రామానతాము పడి ౯౪॥౩ — —
చిత్రభాను సం॥ తలమల తిమ్మాజీ వారి తిమ్మాపర [illegible] గ్రామం [illegible]
గస్తు ఆ [illegible] మన్నించినది. గ ౨౦॥ గాంతన గర్భి చెల్లించినది. గ ౩౦॥౩ [illegible]
య్యవర్తన గ ౧౦ వుభయం. గ ౪౦॥౩ వృషభాను సం॥ రాన శ్రోత్రియం [illegible] గ ౧౦॥౩
మన్నెపు గ ౪౦ గాంత శుద్ధం న గర్భి చెల్లి గ ౪౦॥౩ శార్వరి సం॥ శ్రోత్రియం [illegible]
గ ౧౦॥౩ కి మన్నెపు [illegible] వరవాయి గాంత శుద్ధం న గర్భి చెల్లించినది. గ ౯౦॥౩ పా
ర్థివ సం॥ శ్రోత్రియం బెహ్యం. గ ౧౦॥౩ కి బా బా గారి వారాలు దారడుజు [illegible]
న గ ౩౦ సావెంబు నాయని వార్కి ఇచ్చిరి గస్తు వాడు ఆజు [illegible] గ [illegible] జమ
న్నెపు చేసినది. గ ౩౦॥౩ వుభయం గ ౧౦॥౩ వ్యయ సం॥ శ్రోత్రియం బెహ్యం. గ ౧౦॥౩ కి
చెల్లిన గర్భి గ ౭౦॥౩ రాఘవయ్యకు. గ ౧౦ వుభయం. గ ౧౦॥౩ సర్వజిత్తు సం॥ మొదలుకొ
ని [illegible] ఆయన గస్తు వుపా సావెంబు తిమ్మాజీపంతులు గార్కి సిద్ధాంత [illegible] చెల్లిం
చినది. గ ౩౬౪ ఆత్మకూరి దగ్గిర మెంటిగిరి పంతుల వారి వశాన. గ ౧౦ తాత్పర్య ౧౦ గ ౧౦
వుభయం. గ ౪౫౬ తిమ్మాజీ వశాన. గ ౨౪॥౧ వుభయం సావెంబుల వారి మిరాశి [illegible]
కారాన. గ ౬౦ చెల్లించిరి. [illegible] కి. గ ౩॥౦ యింద్రకారాన సర్వధారి సం॥ నష్టిరి.
విరోధి సం॥ ప్రమాదికారం. గ ౭౦॥ శ్రీగిరి [illegible] జూటు మాన్యం గ ౩౦॥ వుభయం గ ౧౦
కేశాయి. గ ౨ [illegible]

లుపోయివున్నవి.—

18 రామచంద్ర సోమయాజులు యిచ్చిన దానపత్రం పార్థివ॥సం॥ శ్రావణ॥ శు॥ ౧౫లు
కరిపెన స్థితాశేష విద్వన్ వర్జనులున్ను ఆత్మకూరి రామచంద్ర సోమయాజులకు
యిచ్చిన దానపత్రం శిద్ధాపురం సోమ బాబాభానుని వారు తప్పుకొనిరిగన్న సో
మతురకాణ్యంలో యెనుగన్న గ్రామం నగరిపడకుండాను నివవహించుచుకనష్ట
కొనేటుంద్ను నీకు పూర్వాన నష్టి ౬౪ ప్రత్తులుగా తెయాంది నాన గ్రామాన పొన్చిం
చి రెండు ప్రత్తులు వెన్నమిగన్న వుభయం ౬౬ ప్రత్తుల ప్రాప్తిని నడ్డుకోగలవా
రము యిచ్చిని దానపత్రం వ్రాసి యిచ్చిరి

చిన్న అనంతాపురం గ్రామం ౧కి పూర్వాన వాంస్త్రాక్షి చిన్న అంతాపురం గ్రామం౧
కి పొలిమేర వివరం॥ వుత్తరాన కేు ఆత్మకూరు. కరిపెన అనంతాపురం॥ ముయ్య
యుగుప్పు వీరమ్మకుంట వుత్తర పుతుమ్మున వున్న పుట్టల దిగాను కరిపెన చెర్వుకు
వచ్చి కాలువ వెంబడిని పాపాయారి విసాయతున్న వుత్తరం శాసనపురా త్రివెళ్లి
పుస్తెల తుంటుం దక్షిణంలో దిగాను బ్రాహ్మాణపినాన్నిపురం పొలిమేరను అంటేను
అందునుంఢి తూర్పుకు యప తుంటు శాసనపతు వెళ్లనే కెళ్లకుంటు అయిగువా
గు మేరగాన అందుండి వుత్తరాన్ను వెళ్లి యపలకుంటు దక్షిణాన్ను వెళ్లి పెద్ద అం
తాపురం ముయ్యలగుంటను అంటెను. అందుండి తూర్పుకు వెవమానిపుట్టు
ను అంటెను. దక్షిణాన్ను నల్లకాలువ పొలిమేరను పోయి వెళ్లకుంటులో దిగాను
నల్లకాలువ చెర్వుకు వుత్తర పుత్తేమ్ము [illegible] వెళ్లి గా[illegible] విలుప్పువాన్ను దక్షిణాన్ను
19 వెళ్లి వెవమానుపుట్టను అంటెను. అందునుంచి దక్షిణం వద్దిపిపి విశాలారువు
వెళ్లి భానువుత్తె [illegible] నల్లకాలువ. అనంతాపురం న్నమ [illegible]

అందుండి పశ్చిమాన్ను నడ్డి భానుముక్కల్య, తరిమెన్నల సంతానప్పులన్ను యున్యాగు
ష్టి అయిన యిప్పు మానిపుట్టినను అంటెను. పరమష్టివృత్తరం నడిచిసాని. ప్ప
ట్యెవెళ్ల వీరమ్మ తుంటు వృత్తర పుష్పము న్నవ నశిష్టుసు అంటెను. ఇందుకు
చతుస్సీమకు యిగ్గెన పొలం ౨ కుంట వివరం—
౨॥౦ గ్రామనత్తం ౨॥౦ చెర్వుకట్టు వెంబడికి. ౨॥౦ నీరు వయింపు
౩ శ్రీ వనాన్ని ౹౸ నల్లతాయి వర్తుావకు ౘా ౧ ఆత్మకూరి బ్రహ్మావకు ౘా
తరిమెన బ్రహ్మావకు ౘా౦ భానుముక్కల బ్రహ్మావకుండా ౧ శిద్దపల్లె బ్రహ్మావకు
అంతు బ్రహ్మావయి అయిదు యింపా ౨।౦।౦
అంతు గ్రామనత్తం, చెర్వుకట్టు, నీరు నిలుపు, వనాన్ని బ్రహ్మావళ్లు నవ
౨ ౧।౩।౦ శిద్దపల్లె పూర్వం విడిచిన పొలం ౨ ... యం ౨।౩।౦
గాక నిలిచిన పొలం ౨ ౭ ౹౹। ౹౹౹। యిందుకు వివరం
౨॥౦।౦ దేవాదాయం
౨।౦ పోలేరి వినాయకున్ని తరిమెన తాయివగడ్డ నుఆత్మకూరిపా
విమెర అంచున బరత
౨।౦ మారతాపురం చెన్నకేశవున్ని తరిమెన తాయివగడ్డను జోగి
వాని మాన్యాన్ని తూర్పు బరత
౧౦।౦ పోతురాజు పూరి ముందర తూర్పు
అంతు దేవాదాయం ౨॥౦।౦
౨.... బ్రహ్మదాయం
౨।౦ [illegible]

లాన చెరువులోను వృత్తరపుతెమ్మున బరత —

౦౼3 బాబావజ్జులతెండయ్యకు బాంబొలివారికొలాన యినుత
పట్టిలస్థళం బొజులవారిమాన్యాన్ని పరమటు

౦౼౦॥౦ లోకాదేవయ్యకు పూరిముందరతూంటు

౦౼3॥ ంగమ్మ యిప్పులస్థళం బరత

౦౼3 యిరువంటి బ్రహ్మయ్యకు గంగయిప్పులస్థళం మురసు —

౦౼౦॥౦ తూంటుపెనుత

౨।3 నల్లకాలువ యర్రావజ్జుల పూర్వం గుడు యిప్పస్థళం ౨॥౦
చెరువుదక్షిణపుతెమ్మున ౪౦ తూంటుకింద ఆగ్నేయం
౨।3

౨॥౦ జోయిస్యులవారి తెండపల్లి వంన్నయ్య చెన్ని తూర్పున
యెపలతూంటు పెనత సాంత.య్యగారికొలాన

౦౼౦॥। నల్లకాలువ తూంటుతిమ్మకు పూరిముందరతూంటు

తాం చెరువులోను ౨ంతాం — —

౦౼3। మొంతకూరి నరసయ్యకు చెరువులోను ౦౼3

౦౼3 పంగలూరివార్కి చెరువులోను —

౨।౦ అధికేంతిమ్మయ్యకు పడుపరయన మందులయిప్పులస్థళం

౨।౦ జోయిస్యుల యండపవి చౌరయ్యకు చెరువుదక్షిణతె
మ్మున

౨॥౦ తరిపెనపర్ప తయ్య అచ్చిరాజుగార్కి చెరువులో ౪౦

మందుల యిప్పుయిస్తుళ్ళం ౨|౦ నూతియిప్పుస్తుళ్ళం ౨|౦ వుభయం

౨

ఆంతు బ్రహ్మోదాయం ౨౩౯౧|||

౨౧|౧|| తరి తోకమాన్యాలు ఆత్మకూరి చెన్నమరాజు, చముండిరా

జు, తిమ్మయ్య, యమడ యజ్ఞాగారు జనులకి ఇన్ద్రరా

జు, మంగరసుగారు జనులు వుభయం ... కి యినకేంటి

ఇస్తుళ్ళం ౨||౦ నల్లకాలువ ప్రోవను కాలువగడ్డన ౨|౦||౦

చింతమాన్నిస్తుళ్ళం తోటలు ౦౬౦||౦ దంటియమరసు ౨||౦వు

భ... ౨౧|౧

౨౧||౧|| నల్లకాలువ వీరమరాజు మల్లమరాజు గార్కి చెర్వుపెను

కంట్ల ౩ మూరి ము౦దర ౨||౦ ద...యమరసు ౨||౦౩౦

ఉపపాటి మెరన ౨||౦ యినుకపట్టియిస్తుళ్ళం కంట్ల ౩ వుభ

యం ౨౧|||౧||౦

ఆంతు తరితోకమాన్యాలు ౨౭|||౦||

ప్రత్యేకం

౨|౩||౦ తర గ్రామ ... ప్రత్యేకం వూరి ము౦దర తోటలు ...

రు... ఒనుంట్ల ౩ గంగవు | యిప్పుయిస్తుళ్ళం ౨|౦ వుభయం

౨||౦ భద్రిరాజు గార్కి ప్రత్యేకం దంటియమరసు ౨||౦

౨|౦ మంగరసువార్కి నల్లకాలువ పొలావి మెరలు ఆయున

ఆంతు తరి తోకమాన్యాలు ౨(౩||౧

౨|||౦౺౦

౨౹౦౹౹౹౦ తంసాళ్వి శా ౧ తలార్వి శా ౩ ఉభయం జాతికే

ఝట్టు మాన్యాలు ౨౹౹౹౦౹౹౦

౨౹౦ విద్యావస్తుయి—

22 ౨౹౦ రెడ్డిమాన్యాలు—

అంతు దేవాదాయం బ్రాహ్మణాదాయం తరి [illegible] జాతి శేషణరెడ్డి

విద్యానగరస్థ [illegible]

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౩[illegible]౦ అగునేటి బహు
ధాన్య సంవత్సర మాఘ బహుళ ౩౦ సోమవారం సూర్యోపరాగకాలమందు ఆ
త్రేయగోత్రోద్భవులైన శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర రాజశ్రీప్రౌఢదేవరా
యలు విద్యానగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యము చేయు
చున్న శ్రీశైలాన్వయులా భారం తూగవచ్చియీ బహుధాన్యసంవత్సర మాఘ బ॥
౩౦॥ సో॥ సూర్యగ్రహణ పుణ్యకాలమందు స్వాతి నక్షత్రమందు శిద్ధాపురం
సీమ లోని చెళ్ళవచ్చేటి అనంతాపురగ్రామం గార్గేయ గోత్రం ఆపస్తంబ
సూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన స్వయంభట్లు సర్వాభట్లకున్ను కౌండి
న్యస గోత్రం ఆపస్తంబ సూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన నిడిచిన మెట్లతి
రుమలభట్లు గంగాయజ్జులు అన్నయజ్జులు గార్కి ని భారద్వాజ గో
త్రం ఆపస్తంబ సూత్రం యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన బాందలపాటి తిరుమల
భట్లకున్ను ఏంచనయజ్జులకున్ను, హరితస గోత్రం, ఆపస్తంబ సూత్రం
యజుశ్శాఖాధ్యాయులైన ఆత్మ [illegible] తినరహరి సోమయాజులకున్ను హరి
త [illegible] గోత్రం. ఆశ్వలాయన సూత్రం ఋ [illegible]

23 వయత్రావఝ్జల తమ్మన్న, యీసభవార్కి. యిత్థితిథి సూర్యోపరాగపుణ్యకాలమందు
దు స్వాతి నక్షత్రమందు సవారకాన్యదత్తదాన ధారాపూర్వకంగాను ధారవోసి,
యిచ్చిన అనంతాపురగ్రామం తరిమెన సభవార్కి వివ్వి, నల్లనారాయ వయత్రావఝ్జల తమ్మ
చిన్న అనంతాపురగ్రామం ధారవోసి, తరిమెన శ్రోత్రియమున్ను ఇచ్చి, ధారవో
సియిచ్చెను. ఆ సభవారు-చతుష్టాయి యేర్పాటు చేసినది చతుష్టాయి ౧ కి త్రియ్యము
...౬ కి వివరం నిడిచినమెట్లు గంగారెడ్డి చతుష్టాయి ౩ కి త్రియ్యము ౧౭ నిడిచిన
మెట్లు తిరుమల భట్లకు చతుష్టాయి ౩ కి త్రియ్యము ౧౭ నిడిచినమెట్లు అనారెడ్డి
కి చతుష్టాయి ౭ కి త్రియ్యములు- స్వయంభట్లవారికి చతుష్టాయి ౭ కి త్రియ్యములు
-ఆత్మకూరి నరసింహ సోమయాజులు చతుష్టాయి ౩ కి త్రియ్యము ౧౭ శెందిలు
పాటి తిరుమలభట్లకు చతుష్టాయి ౩ కి త్రియ్యము ౧౭ కి వివరం, పొందుకొండ
త్రితి ౧ నిగుడాల వార్కి త్రితి ౧ అన్నంరాజు వారికి త్రితి ౧ వుభయం త్రియ్యము
నిన సభవారు పంచుకొంతవుతవు స్వాస్థ్యం త్రియ్యము నిర్ణయ ప్రకారంగాను నర
సింహరాయలు కాలం పరియంతం అనుభవిస్తూ సర్వమాన్యం అగ్రహారం అను
భవిస్తూ వచ్చిరి. నరసింహ దేవరాయలు కాలాన సిద్ధాపురం గ్రామ దాఖ సభవా
రికి పింపించి, శ్రోత్రియంగా నడిపించడాన్ని ఆ జేతున్నది. ౧౧ గ్రామం
ఆయె నుగన్న ఆజేతున్నది. ౧౦ వుభయం. ౧౭ పెద్ద నవజొన్న పంచికల్ల
సీమ అవాంతరం ఆయె నుగన్న గ్రామంసాగు ఓ అయి వలమంచి పేను గ్రామ
నడిచినది. ౧౧ న్ని సీమ పారపత్యగాడు సభవార్కి ... ఇది
౧ ౮ వుభయం
24 శాంతయ్యగారి కాలమందు సభవారు గ్రామము ...

తను తీసిన ప్రతాపాలు ౧౫౦కి రాశి నల్లపయిడి రాజటంకాలు, వరహాలు ౫౦యిం
ద్దువద్దీ రాజటంకాలు ౫౦ ఉభయం రాజటంకాలు ౨౦౦కి యిందుకు శాంతయ్య
గార్కి క్రయం యిచ్చినది అనంతాపురం సగం గ్రామం లో గ్రామాన్కి తూర్పుపా
లం ౨ ౩౭౻ంక్రయం యిచ్చేమంటేను శాంతయ్యగారు గ్రామం అంతా క్రయం
యిస్తే నాను వల్లనను. అంటేను సభవారు శాంతయ్యగార్కి ఒప్పించిన వివరం॥
పూర్కి పరమటు తెరణం వానిచే నిస్తే కరమటు మ్యారతెరి వెనకాలు వత్తట్టు ఆ దిగాను
విడ్చిన పాలం ౨౪ ఉభయం ౨౩౮౻౧॥ంను క్రయం యిచ్చి తీస్కున్న ప్రతాపా
లు ౧౫౦ రాజటంకాలు ౨౦౦ న్ను తీసుకె శాంతయ్యగార్కి క్రయం యిచ్చారి. శాం
తయ్యగారు గ్రామం క్రయం తీస్కు శ్రోత్రియరుక్కేం ౧౩౦ వరహాలు మన్నించెను.
శాంతయ్యగారి యందు చిన్నయ్యకు గ్రామం అమరం యిస్తేను ఆ గ్రామం పొత్తె
పట్టు అయి వుండగాను పసురంత్రాయలు మహాజనాలు పాలం లోను రాయిడిసే
యంగాను జాడ చెప్పులు వచ్చి ఘుపాం లోను మడ సరపడంగాను సభవా
రు వచ్చి యద్దు చిన్నయ్యకు సమ్మతం చెప్పి జాడ చెప్పు వెళ్లనిస్తే టుండున్ను
పసురంత్రాయలు రాయిడి శాయతెుండాను తమపాలం కాపాడేని మిత్యం వప్పిం
చి తట్టడి చేసి యిచ్చిన పాలము న్ను మునుపు విడ్చిన పాలాన్కు పడమయెనమా
డుం విపట్టు మ్యారగాను భానుముక్కె ఉత్రోవ నత విసిన తెరి వెనకాలు వఅంటను
విడ్చిన పాలం ౨౮ ఉభయం ౨౪౭॥౧॥ం సభవార్కి నివిచిన పాలు ౨ంజ్యూకి
పెద్ద భిక్షాప్రతికాయాన తట్టి మెల్లగారు నరసింహ పేరు మాళ్లకు విడిపించు
25 కెన్న పాలం ౨౪ గాక శుద్ధం సభవార్కి నివిచిన పాలం ౨౧౬౹౩॥ం శాంత
య్యగార్కి గ్రామం క్రయం యిచ్చి తీస్కున్నరుక్కేం ప్రతాలు ౧౫౦ న్ని రాజటం

కాలు ౧౦౦ తీస్కొని యుండు [illegible] బుర్రు బయ్య నఅప్పు తీర్చిన ప్రతాపాలు గ్రామం న్ని
రాజకుంటాలు ౧౦౦కి ముష్టి కుంటాలు మనిరింపు చేసుక తద్వరాజకుంటాలు గ్రా
న్ని ఆప్పు తీర్చిరి. మన్నింపుచేస్కున్న ౩౦ రాజకుంటాలు సభవారివశమాయెను.
గోపాలరాజుకాలాన రాయసం తిరుమలయ్యగారి కరిపెన, అనంతాపురం
గ్రామాలు రెండున్ను పంచమాంశ యిచ్చి, చిన్న అనంతాపురం యందు చిన్న
య్యతోయిచ్చిన నడిపించుకున్న పాలం ౨౺ జరసింహాపెరుమాళ్లకు యిచ్చిన పా
లం విడిపించుకున్న సంమంధం ౨౪ వుభయం ౨౧ బ్రహ్మకునిచ్చిన పాలం ౨౺
౧౬।౩౹ మొభయం ౨ ౧ [illegible] ౩ [illegible] సభవారికి చెల్లెను. ఈప్రకారం [illegible] దినా
లు అవాంతరం చేతను నానావిధాయితస్థని స్థూ రాయపడుయూ అనుభవిస్తూవుం
డి నంద్యాల తిమ్మన్న నిడిచెనే మొట్ల సవ్వభట్లు సామయాజులు మొదలైన
సభను పాతిమి పదుం వడ్ల యిస్తేను చెరిసగం పంచుకొనిరి అనుభవించెను. యి
రుచెనుమదనపురి కొండయ్య [illegible] వుండగాను సభవారు కొప్పుతోలెండు పా
ళ్లు చెనుపాలు వెట్ట యిచ్చినారు. తనకు మొత్తు చేను, యీలాగున అంతేను కొప్ప ×
పాళ్లయిచ్చి మెరుపాయి చెరిసగం తీసుకొనిరి. నాగయ్య తుంపు చిరకతచేను ధా
న్యం ఆరీతినే పంచుకొనిరి. వడ్లఅయ్యనే సవ్యం మావిడ్లు [illegible] ను ఆదేరీతిని పంచు
కొనిరి. ఈ డిలార భద్రం బ్రాహ్మణులు మడివిడ్లకపాలు యిస్తావచ్చిరి. ఈరీతి నిపం
చుత భోగ చేస్తావుండగానే గ్రామం అవాంతరాయచేతనిలకరువాయెను. తిప్ప
ఉపల్లెబత్తెరెడ్డినిపెట్టి సింగరాజు సాహెబు [illegible] తిమ్మనాయడు వెంకటపతినా
యనివారిచెప్పియిచ్చి మొసలి మడువు దుర్గం సాధించకుమ్మని అంటే, శివం[illegible]
ఁరసాధించితెచ్చుకొన్న [illegible]

పెట్టుగాను కొండనూతి నుంచి బాబావారి దండు తెచ్చెను. సిద్ధాపురాన్కు వల
సే పోయి వుండగాను మల్లమరాజు తమ్ముడు అక్కిరాజు. ఆయనగారు మేము
రెంటిసేని పల్లె మురారిగారి యింట్లో దిగి వుండగాను, మల్లమరాజు, తెమ్మాప.
తుల యల్లంభట్ల గారి యింట్లో అమరికె చేసుకొనెను. మాకు అమరికె వేడుం.
అంటేను మేము వున్నితావునే వుండమని రిగన్కు అవాంతరం తీరి మళ్లీ వేస్తును
మా యిల్లు ప్యాయింట్లో వుండెగన్క వచ్చి ఆయన అక్కిరాజుగారి యింట్లో మొంటు
వుండెనుగన్క అక్కిరాజుగారి యింట్లో పయిరుపడిన దాకె వుంటిమి. ఆ యింట్లో
మా తల్లి చనిపోయెను. పరొక్షాన్కు తెచ్చిన వస్తువ్వాప రువచ్చిన ధాన్యాలు మాను గాజ
యరె.. మొదలుగా భగ్గం అయిపోయెను. శుక్ల॥ సం॥ ఫాల్గుణ॥ శు॥ 13 ఆ యేటి
వెళ్లు మా తండ్రి వ్రాసినాడు. ప్రమోదూత॥ సం॥ చైత్ర॥ బ॥ ౧ యి మా తండ్రి జ్వ
రపడి చనిపోయెనుగన్క మేము చిన్నివాండ్లముగన్క వెళ్లు చెప్పటందు మా
చెల్లి వెళ్లు యియ్యమంటే మా పినతండ్రి చిన్న మల్లరాజు నేను యేలుయింట్లె దను
నాకు యేమి చినష్టు చెప్పదను. అనగా చిం గుంటపల్లి వెంకటాద్రి నాయని
రు తమ తండ్రిని మా పినతండ్రి వెంట బెట్టుకొని సిద్ధాపురాన్కి పోయెను. వెళ్లు
చెప్పి వసూనే యిరువై దినాల్కు చనిపోయెనుగన్క మా తల్లి తెత్తి నొ విదిఅని
ముందరగా నే పోగొట్టిరి. పారుపత్యం చేసె పాలు ళ్లు అన్నిప్ప చేత నాగుకొజా
నల్లి యిమామెడు గకె యిరస వెళ్లు కెర గాలు. మల్లప్పరాజు, అబ్బిరాజు, తి
మ్మరాజు, వెంగయరాజు, నందిరాజు, తెచ్చుకుంటూ వున్నారు. ఆ మాట మా
యన్న(నా)తో చెప్పను. నేను తెత్తునా అంటేను నగరి అప్పు మనకు ఆలి. చేశ తాలా
27 యి మొత్తాన దున్నా, అనగాను. చాలా ధాన్యము యి వ

ము తెలుపపొంతటి తూర్మడు తెచ్చెను. పత్తితెరవుచేతపెర్లు ల్యాతెపోయెనుగన్క
అన్నిపృతెరణాలనుపెయిపించి మా ధాన్యంతెలుపమంటేను ధాన్యంల్యాతెపోయె
ను ధాన్యం నాగుమోదయితుప్పగత్తి త్రయముగూడినరుక్కం పదిహేనువరహా
లు పత్రం పుచ్చుకొనెను. ఆ రుక్కంయెండ్లబడితీర్చుతరంగాను వున్నరుక్కాన్క
పత్రం పుచ్చుకొని మొదటిపత్రం యియ్యమంటేను నిచ్చినరుక్కం పెగవిరాతెపో
య్యాని అని చెల్లినరుక్కాన్క చెల్లుచీట్లు యిచ్చెను. ఆ చీట్లు వల్లపరాజు పదిరంపే
సే వానివవెతీసుకొనెను. అన్నిప్పుచనిపోయెనుగన్క ఆ పత్రం నగరిపడెను. ఆ పత్రంయి
పదిహేనువరహాలు తీసుకొమ్మని యల్లాల బసవంత్తు గార్కి కొంపు తము యిచ్చిరి. వా
రు రుక్కంతెమ్మని బరాతం వేస్తేను భట్టు అయ్యపరాజు పారుపత్యంగాంగా నుతెచ్చి
కుంటేను చెల్లుచీట్లు తెమ్మని గుండాపంతులువెంకపాద్రి వారి తెరణం మెరగడా
అంటేను ఆయ నా చెల్లుచీట్లు తెమ్మనెను. ఆ చీట్లు పోగొట్టిరిగన్క తాల్యాత్యాతెక్కి
రాజు నరసయ్య వెంటుఘుండి కోంటువద్దతి మహారాజు వద్ద తాము పోయిధర్మ
ము గెలువల్యాతె వారు చెప్పినట్టు సమ్మతి చేస్తేని వచ్చెను. పా వారిమీద కొని
పించెనని వస్సనుష్టవి చిటొగు దర్జన్యాలమీద్దదండు దిగివుండగాను సాహెబు
నివెంతటుపతినాయడు మదదురమ్మ తని వండ్లతిమ్మానాయన్కి జాబువ్రాసి
వుండెనుగన్క యిర్లపాబయ్యప్పవివందకొండవింగరాజు నారాయప్పగారిని
మూతెనుకూర్చిపంపించి వుండిరిగన్క పేరిపెంటుపోయి నాంపని వారి తూ తెచ్చి
కుండాము. నా కొ ఘుండి కోంటు కొపొయ్యెటప్పుడు బదులు మనుష్యులు ల్యాతెపం
డగాను వారు చెప్పినట్టు సమ్మతించి వస్తినని పోదాము రమ్మని మందవస్సేను ఆ
8 తీరునవే పోయి తయినకొన్ని తేను పట్టు అయ్యపరాజు పర్వతం మీదవుండగాను

నాయని వారు వ్రాయించిన జాబులు చూచుకొనేను. సిద్ధాపురానకు వచ్చిన తర్వా
తగా నిమీ నిర్ణయం చేసెను. అని యల్లాయి బసంతు గార్కి జాబు వ్రాసెను. నేను వ
చ్చిన దనక్కు వీరి తెరువు పోవద్దని వ్రాసెను. ఆ రీతినే అయ్యపరాజు పారుపత్యం ప
ర్యాయం మీద నుంచే పోయెను. అంతట యల్లాయి బసంతు గారు సూరుత్యాంతి
మ్మని తెల్లి పెళ్ల మీద వష్టుచ్చుకెంనిరి. మళ్ళీ మరాజు నేను యి య్య వలసినది యెల్లా
గం ౹౹ కే అయి మాడయి కొని షైస్తాం నావు యేను యో౹ల యిచ్చెనంటేను బచ్చుల
యిన మీది వెళ్ళి చెప్పు. వెనంటేను చింతగుంటపల్లి వెంకటాద్రి గ్రామం పోతే
టి వాడు గనక్కు నేమాట నడిపిస్తున్నాడు. వెళ్ళపుచ్చుకొమ్మని గిరకొయి గట్టి తేలిస్తా
అప్పటికి బాపిరెండు చాపు వైనా నాకు ధర్మం యిచ్చే ఘట్టుగా కొప్పు నుపు పుట్టి
తేను యిచ్చెను. వేరు చాపు సిద్ధం అంటేను లక్ష్మీ వెంకటరెడ్డి నిప్పుడు యిచ్చెను. కొచా
పురం కొణాచికుదవ పెట్టియుస్తేని. ఆ పత్రం చించివేసేటప్పుడు నాకు చూపవేదు.
తే
త్యాటితె బప చేయవేదు. తాను మాడకు రెండు వరహాలు నష్టభయం గ ౨౹౹౦
యిచ్చెను. తద్మవారు మొదటి సామ్యుసరి చెప్పిరి. తాను అదర్గళం చేసి, రెండు
x ౧గ ౨ వరహాలు పెట్టించెను. ఘండి కొండతిమ్మరాజు కాలం వరకు సాహెబు
నాయని దినాలలో పూర్వం శాంత భిక్షా వృత్తి దినాలలో చిన్ని అంతాపురం అర్ధ గ్రా
మం బ్రాహ్మల్కు అర్ధ గ్రామం శాంత య్యాతీసుకొనేను ౹౹ తే౹౹ సాహెబునాని కాలం
లో మరి నిన్ని సభవార్కి శాంత భిక్షా వృత్తి తీస్తున్నది. అందులో కొంత చెర్చి
యిచ్చిరి ౹౹ తే౹౹ మళ్ళీ చుట్టు కాలంలో చిన్ని అంతాపురం అర్ధం సర్కారు అర్ధం
29 బ్రాహ్మల్కు యిచ్చిరి. తరివెన సభ వారు ఆ భూమి తరివెన గ్రామములో చేర్చు
తపాళ్ళ ప్రకారం పంచుకొని అనుభవిస్తున్నారు...

శేషాచలశాస్త్రులు ముఖవనం చెప్పిన ప్రకారం వ్రాసినది. తరివెనగ్రామమున్ను
అనంతాపురం అర్ధగ్రామమున్ను మ్లేచ్ఛులు అయ్యి మొదట వారున్ను తే సుబ్బ
ఖదేశాయి శామనాయుడున్ను తరివెనగ్రామాన్ని నిర్ణయం చేసినది. ౧౩౪రూ
పాయిలు చలావణి యిసరకారు యిచ్చు తె గ్రామం సభవారు అనుభవిస్తూ
వుండిరి. మునవరఖాన అధికారం సదరి వ్రాసిన ప్రకారం నడుస్తూ వుండగాను
సుదుర్మఖి సంవత్సరమందు మునవరఖానుడు గణిషణి సెలామయాజ్జు
లు ౧౬౦౦ చలావణి రూపాయలు తెట్టి యిచ్చి, విరోధికృతు సం॥ వరకు యీ
ప్రకారం సభవారిచేత నున్ను తెంతీస్తూ వుండగాను తరిమెన నడిచెనమెల్లాం
కేటు నృసింహశాస్త్రులవారు కాశీలో ౧౨ యేండ్లు విద్యాభ్యాసము చేసి, వారు
పునాలో శ్రీమంతు సవాయి మాధవరాయనివారి వద్ద పోయి గ్రామం వృత్తాం
తం తెలియచేయగా అందున్ను శ్రీమంతులవారు వారిపంతులు [illegible] తో వారికి శ్రీరం
గపట్టణ్ణి స్వముట్టెడ్ రాంగా వారి యొక్క తరివెన అగ్రహారం బ్రాహ్మల్లు నిరూ
పాధిగాను నడిపించే విధి ఆజ్ఞాపించగాను వారి పంతులు తాత్యాగారు నృ
సింహశాస్త్రులు పునానుంచి వెంబడి పిలుచుక వచ్చి వారి పంతులువారు స్వయము ×
తో తెందనూర్ వి రాజా ప్యాటు వద్ద దిగి వుండగాను మునవరఖానుడు వారి పంతు
౯ లు భేటికి వచ్చి వుండగాను వారిపంతులువారు మునవరఖానుతో తరివెన అగ్ర
హాన్ని నీవు ఉపాధి చేసినావు శ్రీమంతులవారు నీతో చెప్పి బ్రాహ్మల్లు నిరుపా
ధిగా నడపవలసినది అనగానే తక్షణమందే అధికారంగా తీసేసి కంతీసి ౧౩౪చ
లావణి రూపాయల్ను తరివెనగ్రామం జారీ సన్నదు నవాబు మునవరఖాను
తప్పునున్ను నృసింహశాస్త్రులు సన్నదు తీస్కుని గ్రామాన్ని వచ్చి గ్రామం సభవారికి

వంచేసి, సభవారు శ్రోత్రియరుక్కం నగర్కి చెల్లించి అనుభవిస్తూ వుండిరి. మున
వరఖానుడు చనిపోయిన త॥ అతడి కుమారుడు అలఫఖానడు స్వికెతిన్ని
దానాయి పూర్వప్రకారం నడిపిస్తూ వచ్చి రుధిరోద్గారి సంవత్సరమందు అలఫఖా
నడు తరివెన గ్రామాన్ని ౩౦౦౦ రూపాయలు దండుగతీసి బ్రాహ్మలయిండ్లు దో
చి నానావిధాల హింస చేసెను. అప్పుడు సభవారిలో వ్రాసిన నృసింహశా
స్త్రులు తమ్ములు సూర్యనారాయణశాస్త్రులవారు గోలకొండకు పోయి నవా
బు దరుషణ చేసుకె అక్కడనుంచి అలఫఖానుకు పరవ గ్రామం బ్రాహ్మలుయి
చ్చి వారి చేత దండుగతీస్కున్నది పైకము మున్నవెనకయిచ్చేది. అని రకాన్ని ॥సం॥ అ
లఫఖానకు తెచ్చి యిచ్చిరి. గన్క పూర్వప్రకారం ౧౩౪ రూపాయలు గ్రామం జా
రీ సన్నదు వ్రాసియిచ్చెను. అప్పుడు గ్రామం ఆ సంవత్సరం నడుస్తూ వుండగాను
గోలకొండలోని జామల్లిఖానడు నష్టమైన త॥ అలఫఖానడు మళ్లా గ్రామం
జప్తిచేసి ఆయాంతఖానుకనే పఠాన్కు జాగీరియిచ్చెను. అతడ్కి వఖయేడు న
డిచెను. క్షయ ॥సం॥మందు బెంజాతఖానకు జాగీరియిచ్చెను. త॥ సదరు వ్రా
31 సిన సూర్యనారాయణశాస్త్రులవారు గోలకొండకు పోయి నవాబు భేటీచేసు
కెవారు యింగ్రజు సరదారు గోలకొండలో వుండే శిదిరామసాంహాబువార్కి చె
ప్పి వారివద్ద నుంచి అలఫఖానుకు పరవు గ్రామం పూర్వప్రకారం బ్రాహ్మల్కు జారీ
చేసేది. అని తాకీదు తెచ్చి అలఫఖానుకియ్యగానే పూర్వప్రకారం ౧౩౪ రూపా
యలు జారిసన్నదు సూర్యనారాయణశాస్త్రులు తీస్కుని గ్రామం సభవార్కియి
చ్చెను. తదారభ్యం శకం ౧౭౩ వ్రతు మొదలు త॥సం॥ వరకు నడుస్తూ వున్నది.
యీ గ్రామాన్ని తరివెన అనే నామం రావడాన్కు కారణం యేమంటే గ్రామం

దుయీగ్రామంచుట్టూ అడ్డిగోడయేను [illegible] యివుండే దిగన్ను యీఅరకత్తాన్ను తరిమె [illegible]

అనేపేరు. ఈస్థలంలో గ్రామం కట్టిరిగన్ను తరివనకు పేరువచ్చెను. జనులు [illegible]

అనివాడుతున్నారు. పూర్వం [illegible] డినంత్తు [illegible] గుంటయేట [illegible]

పెనగ్రామమునకు వుత్తరం సామీప్యంగా యేనుగుల గుంతయుటెట్టె దివున్నది. అందుకు

జనులు యేనుగగుంతలు అనివాడుతున్నారు. ఆ గుంతలు యిప్పుడు గ్రామా

లయిండ్లవుత్తరంగావున్న దిగన్ను గుంతమెంతపుడి వున్నారు. ఇం [illegible]

కాలంలో పెల్లనిండుస్తూవున్నది.....

గ్రామాన్ని వుత్తరం చెర్వువున్నది. పూర్వం ఆ చెర్వు కిందవరి [illegible] డి అవుతూవుం

32 డేది. యిప్పుడు స్వల్పంగా అవుతూవున్నది. ఈగ్రామంలో వస్త్ర [illegible] ఖిలమైంగా

వుండే చెన్నకేశవస్వామి పూర్వమందు జనమేజయుని వల్లను ప్రతిష్ఠిత [illegible]

మైవుంటే స్థళం. యీదేవాలయమంయు ఖమంటపములో కృష్ణరాయలు కాలములో

వేయించిన శిలాశాసనం వగపడిపోయినది [illegible] ది. అందువుండేది. శుభమ

స్తు॥ నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామర చారవే త్రైలోక్యనగరారంభ

మూలస్తంభాయ శంభవే॥ స్వస్తి శ్రీవిజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరు

షంబులు ౧౪౩ [illegible] మీదనడిచే యీశ్వర సంవత్సర భాద్రపద శు॥ ౧౦లు శ్రీ

మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీకృష్ణదేవమహారాయలు

విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యము [illegible]

చుండగాను కృష్ణరాయను మహారుగంటి ప్రతాప సీమచెన ప్రతిగ్రామాల

ఖ్ఖైన తరివెన అగ్రహారం నియతమ్మ అనుభవించుగాను మద్యే ... యిన్నే

డరాయిపగిలిపోయిన [illegible] న్నది

ముతసది యిలాకె మెజరకాలిన్ మకెంజి దొరగారు ముత్సెద్ది వాడ్జ
సాహెబువారి సిస్తాంటు హెమాయిశి సరదారు ౧౦ తారిఖు మెసంవత్సర
౧౮-౧౦. సం॥

33 మసవి మడువు తాలూకె రాచవెనల క్రువారమందు నృసింహా
శాస్త్రులు వారి తమ్ముడు శేషాచల శాస్త్రులు వారివద్ద
గుడికట్టు కవిలెనకలు —

కైఫియ్యతు. పరగణె కృష్ణగిరి
యిలాకె కొరొన్నియు

కైఫియ్యతు పరగణె కృష్ణగిరి యిలాకె కెరున్ని యుమ
జ్కూరు కరిణాలు సుబ్బయ్య వ్రాసియిచ్చినది —

తుంగభద్రా నదికి దక్షిణ భాగమందు రెండామడల దూరమున ద్రాక్షారా
చలమునకు వాయవ్య భాగమందు యిరువది కోసుల దూరమున వక్షిణొం
డ కలదు. ఆ దరినె కనిపించిన కొన్ని మెట్టయి నున్నికలవు. ఆకొండ పేరు గోసులకొం
డని నేవాడిక గా ప్రజలు చెప్పుతున్నవారు. ఆ గోసుల కొండమీద పూర్వ
మందు వరంగల్లు ప్రతాపరుద్రుడు రాజ్యపరిపాలన చేసేటప్పుడు వా
డ రెడ్డి తిమ్మర్సు మంత్రి పెదవీర మరుసు, చినవీర మరుసు అనే నియో
గులు యిద్దరు అధికార దక్షులై వున్నప్పుడు నేగడించినది కొడమిగిరి
గ్రామం యిప్పుడు కోడురామాలయిపున్నది.

ఈగ్రామము శాలివాహనశకము ౧౬౧౪ అగుప్రమాదీచ సంవత్సరపర్యం
తము చక్కగానేవుండెను. ఆసంవత్సరం యీగ్రామమువున్నిందువల్లనున్ను
34 తొంబయికొండకొప్పుట్రాళ్ల యిక్కడికి ఆమడదూరంమునవున్నవిగన్క వాండ్లవ
చ్చిదోస్తూవచ్చినందున ఆవుపద్రవముకు సహించవేక ప్రజలు చెలచెదలు
అయ్యిపోయినతరువాత ప్రజలను తిరిగి భర్తు వసాచేసి గ్రామంబస్తీచేసి
ప్రభువువేనందున యిదివరకున్ని చెబిరాజ్యమ్యావున్నది.
విద్యానగర సింహాసనాధీశ్వరుడైన కృష్ణదేవమహారాయలు రాజ్యపరిపా
లనచేసేటప్పుడు శ్రీరంగరాజు తండనాయిసమ అధికారము చేస్తూవుం
డగా ఆరాయలవారు మలసాలువు కొండల్లు వేటతువచ్చినప్పుడు యీకొం
డల్లున్ను వచ్చిచూచి యీకొసలకొండకు కృష్ణగిరి అనేపేరుపెట్టి కొండ
కు దక్షిణ భాగమందు గ్రామనిర్మాణంచేయవలెనని యోచనచేసి అప్రకార
ము గ్రామంకట్టించి పేటనున్ను కట్టించి, గోపాలస్వామి దేవాలయము గ్రామ
ములో కట్టించి విగ్రహాలుప్రతిష్ఠచేయించినారు. ఆదేవాలయము ప్లెష్ఠ
ప్రభుత్వమైనతరువాత విప్పివేసి విగ్రహాంపగులగొట్టి అడుగురాతికట్టం
మాత్రంవుంచి దానిపైన పెర్లచావడి కట్టినారు. దారువు తీసికట్టినారు. ఇప్
పుడు వున్నది. ఆశ్రీరంగరాజు కేసొల్లి యిసమ శాలివాహనశకవరుషంబులు
౧౪౪౬ అగు పార్థివ సంవత్సరం మొదలుకొని శాలివాహనశకము ౧౫...
5 అగు ప్రమాదీచ సంవత్సరం వర్కు యీసమప్రభుత్వంచేసినాడు. తరువాతనే
~~శ్రీరంగరాజు తమ్ము~~ అప్పుడు కృష్ణగిరిగ్రామం తసుబాచేసి యిందుచెందచు
ట్టూ వున్న ఉరగ్రామాలు కూర్చి కృష్ణగిరిపరగణాయని వ్యవహరించుచున్నారు.

తరువాతయీ లింగరాజు తమ్ముడు రామరాజు శాలివాహన శకవరుషం
బులు ౧౪౭౬ ఆనంద సంవత్సరం మొదలుకొని ౧౪౯౯ అగు శుక్ల సంవత్స
రం వరకు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా ఆ యన యేలుబడిలో జరిగినది.
తరువాత యీ రామరాజు తమ్ముడు వెంకటరాజు శాలివాహన శకము
౧౪౯౯ అగు ప్రమోదూత సంవత్సరము మొదలుకొని శాలివాహన శకము
౧౫౦౪ చిత్రభాను సంవత్సరం వరకు ప్రభుత్వము చేస్తూ వుండి యీగ్రామం పాలి
తించినాడు. తరువాత యీయన అన్న అయిన రామరాజు సంతతివారైన
పెంకి రాజు శాలివాహన శకము ౧౫౦౪ చిత్రభాను సంవత్సరం లగాయతు
శాలివాహన శకము ౧౫౩౦ అగు కీలక సంవత్సరం వరకు ప్రభుత్వము చేసినా
డు. ఆ యన యింగా మలుకొండ మీదకి వెళ్లి కోట కట్టించి దుర్గం కాపాడించినాడు. అం
త ముందు జౌపురం బాదుశవారి తరపున నవాబు వచ్చి గోపాలరాజు వారి
లడాయి చేసి సీమ ఆక్రమించిన తరువాత శాలివాహన శకము ...
[illegible] తరువాత సులతాను బాదు
[illegible] అప్పుడు యీగ్రామ
సమీపమువిడిన కొండలో వుండే తిప్పరాజు అనే బోయవాడున్ను కొండకింద పల్లె
ల్లపాళెగాండ్లను చంపినా చాలా భయముతో వెళ్ళి వుండేదిగనుక యీకొండమీదనున్న
గ్రామస్తులు మజ్జు బాటుచేసి అదిఆసరా చేస్తూ వుండేవారు. తరువాత మీరుసాయి
బు అబ్దులకుతుబ్ కొన్ని దినములు ప్రభుత్వము చేసినాడు. తరువాత దళవాయివారి
మనవడైన రామభూపుడు ... వచ్చి శాలివాహనశకము ౧౬౩౦ మొదలుకొ
ని శకము ౧౬౪౦ వరకు ... ప్రభుత్వము చేసినాడు [illegible]

బిరాము ఖాం దావుదు ఖానుడు అనేవారతమ్ముతేనొక్కయి సేమ జాగీరులయిన తరు
వాత వారు శాలివాహన శకము ౧౬౭౫ పర్యంతం వారు యేలుకున్నారు. త
రువాత శాలివాహన శకము ౧౬౭౬ పర్యంతము యిబ్రాహీము ఖానుని కొడుకు
అల్లపు ఖానుడు యేలుకున్నాడు. శాలివాహన శకము ౧౬౭౬ మొదలు ౧౬౮౦
పర్యంతము అల్లపు ఖానుని తమ్ముడు మహమ్మదు బాహాదరు యీగ్రా
37 మము ప్రభుత్వము చేసినాడు. తరువాత అల్లపు ఖానుని కొడుకు దావుదు ఖా
నుడు అనేవాడు తన పిన మహమ్మదు బాహాదరును తయపట్టివేసిన తరువాత శాలివా
హన శకము ౧౬౮౦ పర్యంతము యీగ్రామము దావుదు ఖానుడు యీగ్రా
మము ప్రభుత్వము చేసినాడు. తరువాత శాలివాహన శకము ౧౬౮౧ విరోధి
కృతు సంవత్సర పర్యంతం దావుదు ఖానుని తమ్ముడు మునవర ఖానుడు ప్రభు
త్వము చేసినాడు. ఈ మునవర ఖానుని ప్రభుత్వములో అచనిహాయాంకు నాయకు
ఐకెంతసి బంది యీవూరి పడ్డికొండమీద కిల్లాలో ఠాణాపుండగా విరోధి సం
వత్సరములో బాహాదరు వచ్చి యీగ్రామము దోచవస్తే కిల్లాలోవు సిబంది నాయకులు
లడాయి చేసినారు- ఆ లడాయిలో నావికి దగ్గర ప్రజ కేంతమ్మే నారు. అంతేబాహా
దరు గ్రామం సమస్తం దోచుకొని పోయినాడు. కిల్లామాత్రం సాధ్యము కాలే
దు. తరువాత తిరుగా మన్మధ సంవత్సరములో బాహాదరు వచ్చినప్పుడు ప్రజలు
గ్రామం వదలివేసి పోయినారు- సంసారి యిండ్లలో దిగడి వున్న సామానువస్తువు
38 దోచుకొని పోయినారు. తరువాత శాలివాహన శకము ౧౭౧౪ అగు పరీధావి సం
వత్సరం నుంచి శాలివాహన శకము ౧౭౨౩ అగు ప్రమోదూత సంవత్సరము చైత్ర
శుద్ధ ౧౧ ఆదివారము వరకు మునవర ఖానుడు ...

ప్రభుత్వము జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు గ్రామం ఆమాని ఇనాము ఇమీయిత్రీని
వాసరావు స్వాతంత్ర్యుడై యీయన మాలిఫతు జరుగుచూవున్నది.—
కొండకు వుత్తర భాగమందు బేచరాకు అయివున్న కేడమమంట్ల అనే గ్రామము
యొక్క భూమి క్రిష్ణగిరి రైయితులే కొంత కొంత సాగుచేస్తూ వున్నారు. తత్పూర్వ
మియూవత్తు అడివి బలిసినది.—
పూర్వమందు క్రిష్ణగిరి పేట బహు బస్తీ అయివుండేది. బహాదరు వచ్చి కొండ
సారెలు దోచుకుపోయినందువల్లనున్ను ప్రమాదీచ సంవత్సరమందు క్షామ
అయినందు చేతనున్ను ప్రజయి అనేకమంది గ్రామం వదిలిపోయినారు గనుక
కే గ్రామము బాలామ జాడు అయినది. పాడుగోడలు అనేకము గావున్నవి.—
39 ఈ గ్రామాన్కు అష్టదిక్కులయందు వుండే ప్రాచీన స్థలాలు
౧ పూర్వభాగమందు రెండు పరుగుల దూరాన చెర్లపాడు
అనే గ్రామం వున్నది. పరగణా క్రిష్ణగిరి వోవి జవాగీరు.—
౧ ఆగ్నేయ భాగమందు మాదావుపురం అనే గ్రామం వున్నది. వఫ
పరువు దూరం తేలదు. పరగణే క్రిష్ణగిరి వోవి అమాని నడుస్తూవున్నది.—
౧ దక్షిణ భాగమందు పరుగు దూరాన గూడెంపాడు అనే గ్రామం వున్నది.
పరగణే క్రిష్ణగిరి వోవి గాజి ఖాసల్యుళ్ళగారికి జవాగీరు నడుస్తున్నది.—
౧ నైరుతి భాగమందు పరుగు దూరాన పెనుమడ అనే గ్రామం వున్నది. పర
గణే క్రిష్ణగిరి వోవి రాజా ఖాసున్ని జవాగీరు వున్నది.—
౧ పశ్చిమ భాగాన్కు యర్రగులచెరువు అనే గ్రామం రెండు పర్గుల దూ
రాన వున్నది. పరగణే క్రిష్ణగిరి వోవి [illegible]

౧ వాయువ్యభాగాన్న రెండుపరుగులదూరాన పోతుతెల్లిఅనేగ్రామం

వున్నది. పరగణె క్రిష్ణగిరి [illegible] జాగీరు నడుస్తున్నది

౧ వుత్తరభాగమందు గొరంటి అనేగ్రామము రెండుపరుగుల

దూరాన వున్నది. పరగణె క్రిష్ణగిరి [illegible] నడుస్తున్నది —

౧ ఈశాన్యభాగాన్న రెండుపరుగులదూరాన గొతెంలపాడు అనేగ్రామం వు

న్నది. పరగణె క్రిష్ణగిరి [illegible] జాగీరు వున్నది. —

యీగ్రామాన్ని దేవతాస్థళాలు —

౧ కేశవస్వామి దేవాలయము మ్లేచ్ఛుల ప్రభుత్వమయిన వెన్కపూ

ర్వమందు వున్న గోపాలస్వామి దేవాలయము విచ్చి మశ[illegible]దుచే

సినందున గ్రామస్థులు ప్రతిష్ఠచేసినది కేశవస్వామి — ఇందుకు నడిచే

తెష్టిళ్లు —

యినాంమతి.

ఇదిగాక గ్రామంమీద నడిచే తెష్టిళ్లు

౧ శనివారం శ్రీస్వామివారికి తళిగె దీపారాధనకుగాను యిచ్చేమాంమూలు

రు ౧ శా.

౧ దశమిసేవకుగాను యిచ్చేప్రకారము రు ౧ న్ను నిరంతరదశమిసేవకు —

౧ పౌర్ణమినాడు యిచ్చేప్రకారము సేవకు రు ౧

౧ అమావాస్యకు యిచ్చేప్రకారం రు ౧

యిదిగాక శ్రావణ [illegible] వుత్సవతినములకు ప్రతిసంవత్సరం చేసే

మరియాదలుగల దు[illegible]

దనగరి. రు ౫౦ యిదిగాక యీశ్వరదేవాలయాన్ని యినామతివృత్తులు

౧ యిదిగాక కార్తీకమాసం నెల కున్ను సేవకుగా నున్న గ్రామత్వాన యిచ్చేవయిసిన

డిమరియాద. సంతర్పణ ఖర్చు సాదా, రు ౧౫ మోంతాజు.

౧ శ్రావణ మాసం నెల అభిషేకాలు చేసిన బ్రాహ్మణ్లు జనులు ౬ యిదుగురుంచి

జ ౧కి. రు ౪ ప్రకారము. జు. ౨౪ కీగాను యిదిగాక నెలపూజానయిచ్చి కార్తీకాలు

సంతర్పణకుగాను గ్రామం తాల్కు మరియాద యిచ్చేది. రు ౧౨ రూపాయిలు —

నాగులూటి వీరేశ్వరున్ని సంవత్సరాన్కు వగసారి కార్తీకమాసం నెల సేవకుగా

నున్న గ్రామం తాలు కేసిన ఖర్చు. రు ౧౫ —

41 యెడినార సింమ్ముల్లు యినామతివృత్తులు —

ఇదిగాక సంవత్సరం తిరునాల వృత్తి రు ౧౦ లు ఖర్చు గ్రామం మీద ఖర్చు

యిచ్చేదివె సాళ్ళు. శు॥౧౫లు చేస్తునార్రు గన్న మోంతాజు సంతర్పణ ఖర్చు

దాళ్లు. రు ౧౫॥ యీమరియాదలు రాజుల వేళలు బడిలో చక్కగా సాగిన

వి. తరువాత మునవర ఖాను సర్ప్రభుత్వములో ఖరువారూధి కృత సంవత్సర

ము పరియంతము జరిగినవి. యిప్పుడు చేసే ఇల్లిస్ ఖాను సర్ప్రభుత్వము

గ్రామంమీద యిచ్చేకట్టు బడులన్ని నిలిచినవి. వృత్తులు మాత్రం నడుస్తున్నవి. —

ఈ గ్రామం భూమియందు పైరయ్యే తృణధాన్యాలు —

౧ జొన్నలు పచ్చజొన్నలు	౧ ఉనుములు	౧ శనగలు
౧ సజ్జలు	౧ ఆముదాలు	౧ మిర్చ్యాలు
౧ పులజేరాలు	౧ అలసందలు	౧ అరికెలు
౧ కొర్రలు	౧ ఉలవలు	౧ పెసలుగింజలు

కూరగాయలు యేమంటియినవి

భూమ్ము కటపేలు యెత్తితోయుంటలో యేస్తే, అమ్మేవి.

- గుమ్మడికాయలు
- సొరకాయలు
- వంకాయలు
- కాకరికాయలు
- చిక్కుడుకాయలు
- బెండకాయలు
- చౌళకాయలు
- బీరకాయలు
- మిరపతోటలు
- మెంతికూర
- పెర్లకూర
- తోటకూర
- ముల్లంగిగడ్డలు
- గెణుసులు
- గజ్జరి
- వుల్లికడ్డుయియ్యవి
- పుండికూర॥

ఇవి యిప్పుడు గ్రామానతోంటలు వేయడం లేదు గన్క యీం కూరకాయలు యిప్పుడు రావడం లేదు. తోంటచేవి భూములు ఆసరా చేస్తున్నవున్నది.

* తండన వాగ్విసేమలో ప్రతిసంవత్సరము న్నారయి తేమలను
జరాయితే భూవిసాగు బళ్లకుటెమరికే చెప్పే ప్రకరణము. ——

- తక్షణ్నాయిసేమలో వర్షాకాల నిర్ణయం ——
- భూమియందు ధాన్యాదుల మొక్కవిత్తనములు
  చల్లేకార్తులవయినము
- అష్టదిక్కుల నుంచి వాయువు యివీ చెడినములు
- తుంగభద్రా నదికి వరద వచ్చేదిన్ని, తీశపాయ్యేదిన్ని
  పాత్రమలు అయ్యేవివరము న్ని ——

రయితుల్ల సాంగుబాక్కి ...

పద్దెనిమిది మూరల తాడున యలాం అర్ఘ్యు చవకేం అయిన భూమి వకకేముంటు
అవుతున్నది.——

ఈలాగంటి కుంటలు ? అయితే

తెలుపాంటేనా——   జీజవరీప్రకారం

యూరపు ౧   ముంతలు ౧౬   ముంత ౧

జీజవరీ ముంతలు ౧౬ అయితే జీజవరి వశితూము

ఈలాగంటి తూమెడు నేలకు పారే విత్తనము జొన్నవిత్తనము

౧ నల్లనేల అయిన రేగడి చేనికి

యిర్వై నాల్గు దుడ్లు యెత్తు తూనికె అయితే వశి కచ్చా శేరు. ఆలాగంటి కచ్చాశేర్లు ౧౮ అయితే వశి సోలె. ఆలాగంటి సోలను తెలుపగా సోలెడు విత్తనము పడుతున్నవి.—— ——

౧ యెర్రమసర భూమికి జీజవరీ తూమెడు నేలకు, నేలకున్ని పైన చెప్పిన తెలుపాంటేని సోలెడు నర విత్తనము పడుతున్నవి.——

౧ తువ్వనేల అనగా యిసుక కలిసి వున్న భూమి: జీజవరీ తూము భూమి
43 కి పైన చెప్పి తెలుపాంటేని రెండు సోలల విత్తనము పడుతున్నవి.

౧ మె..రుసు అనగా భూమి పైన జొన్నెడు నర యెత్తు రవ్వ నరాళ్లు కలిగివుండే భూమి. ఆలాగంటి భూమి జీజవరీ తూమెడుకు పైన చెప్పిన తెలుపాంటేని రెండు సోలలు నర విత్తనము పడుతున్నవి.——

సాగుబడి——

సంవత్సర ఆది వెళ్లిన తరువాతను —

1 తువ్వనేల అనగా యిసుక కలిసివుండే భూమి. రయితుకు బీజవరీముం
తెదు భూమికి చలామణీ రూపాయీ అనగా ౧ ౹ం దుడ్డు
వి. ఆలాగంటి రూపాయీలు వెళ్ళను రు ౦౪౨ మొదలుకుని, రు ౦౹౦
పర్యంతము రయితు రజాబందు కేయిదినిర్ణయించియున్నా, అందుకు
వేసబడి కౌలు యిస్తునారు. ఆకౌలు గ్రామానకు జమాబందీవేరు
గడచేసినది మొదలుకున్ని నాళ్లనేలలకు నాళ్లు వాయిదాలమీద సర్కారు
పైకం చెల్లించే దస్తు అవిప్రాయిస్తునారు..

౧ యత్రిమసరు భూమి బీజవరీమంతగకి పైన చెప్పిన చలామణీరూపా
యీలు సంజ్ఞను, రు ౦/౦ మొదలుకుని, రు ౧।౦ పర్యంతము నున్నరయితు
రజాబందుపరచి, పైన చెప్పినప్రకారము వేసబడి వీలనకౌలు యిస్తునారు.

44 ౧ నల్లభూమిరేగడి అయినప్పటికిన్ని మండతక్కువ కాక బత్తేదారివుండేవస్థాయు
నాల ఆలాగంటి భూమివకే బీజవరీ సంజ్ఞను ముంతడు భూమికి రూపా
యీమొదలుకుని నాళ్ళు రూపాయీలపరియంతము నున్నరయితురజా
బందుపరచి వేసబడిని పైన చెప్పినప్రకారం కౌలు యిస్తునారు.

౧ నల్లరేగడిభూమికి మండతక్కువల్లనాయి నావేక మెరువు తూలివెందువ
ల్లనయినా భూమిసత్తువ తక్కువగివున్నప్పుడు అయితే ఆలాగంటి భూమి బీజవ
రీసంజ్ఞనుముంతగకి చలామణీపడేసి ౧౦రూపాయీలు మొదలుకుని
పద్దెనెండు పండ్రెండేసి రూపాయీలు పర్యంతము రయితుకు అమరి
చెప్పైన చెప్పినప్రకారము వేసబడ్డ కౌలు యిస్తునారు.

౧ నల్లరేగడి భూమి ఫ్పలంగా సత్తువ తక్కువ గినమో యి

జమ్మ సాలు బసాలు విడవకుండా వుండవేట్లు తగుతూవున్న మేరకు భూమి
గ్రామములో మోతుబర్లు అయిన పెద్దకాపులు అనగా ఆ కిందటి సంవత్సరము
లో తమ తం నెరవేర్చిన యెద్దులు రెండు అయినా, మూడు అయినా వారికి ఆ సం
వత్సరము సరకారు పైకము కట్టుభర్తీ నిమిత్తం విక్రయించుకోవుచుండా
వుండుకొన్నవాడు. ఆలాగుండే పెద్దకాపులనే వారికి గ్రామసమస్తమున నగా [illegible]
45 నిర్ణయించవలె-ఆ సామెగతి సాయి గెస్సి, అయిదేశమంతయు భూమి సాగుబడి
చేసుకొమ్మని - . లమము మాత్రము యిస్తున్నారు. ——

౧ గ్రామానరయితులేమి అయిపాలు జాబితాగావున్నట్టుగనుక అయితే యెవరు
అయినారాజీ అయి మశాకత్తు చేసుకునే వారికి కొర్సు అనగా ఆ సాలులో ఆర
యితుపండించిన పంటను వుభయరాశిని ఖర్చులు మినహా చేసి వుష్టి [illegible]
డుము ప్రకారము రయితుకు పాయియిచ్చేటట్టు వున్న, వెకఖర్చు యిరయితు
తనుంచి యిచ్చేటట్టు అయితే రయితుకు సంగోరుభాగం యిచ్చేటట్టు వున్న నిర్ణ
యం, ఆ ప్రకారం కొర్సు అమలికే చేస్తున్నారు. ——

ఈ ప్రకారము సాగుబడి చేసిన తరువాత నువరయితులు మశాకత్తు చేసువ్నో
గా కార్తీకమాసములోనైనా, మార్గశిరమాసములోనైనా గ్రామమున, అదివరకు సా
గుబడి అయిన భూమి రమారమి చూచి వేసబడి నిర్ణయం వేడుగాన్ని సుమారు
గా యిన్ని రూపాయిలు అని జమాబందీ నిర్ణయం చేసి, ఆ ప్రకారం అది మొదలు
మొన్ని, నాల్గు నెలలకు నాల్గు వాయిదాలను చెల్లించేటట్టు గా రెడ్లు కరణాలు చేత
46 వసూలు చేయించుచుండు వారిరు. అప్పుడు గ్రామములో తట్టు గుత్త అని వేసబడిన కౌ
ల్లు యిచ్చిన రయితులు, వాల్ల పైకము సున్న, కొంచెం తాయిలాకు [illegible]

ముత్తు వరసే ధర ప్రకారము ఆయనే పెకమున్ని గ్రామ [illegible] సాలు బసాంబాస
ర్దారుతో యుద్దము యుండ్ర వన్ని యున వరంగాల గ్రామం ఆ ప్రకారం చేసే అవమాన
దారుడు అయినా వేశ జాగీరు దారుడు అయినా నిర్ణయించిన జమా బందీ
ప్రాప్తికి చెల్లు వెల్లగా బాకీ రూపాయలు గ్రామస్థుల [illegible] మొత్తం వారుల
సామీలు అనే వారి మీద తేష్టి వసూలు చేస్తున్నారు. — +

వారి మీద తప్తిన ప్పటికీ ముతుం తగిన ప్పుడు ఆ రయితులకు పంట [illegible]
దు అతని వద్ద [illegible] ఆ దళారిడు యున వాళ్ళు [illegible] రయితుల ముత్య జప్తు
తు చేసి, ప్రతిలం వసూలు చేస్తున్నారు. గ్రామస్థులు [illegible] దేశాయిగడ అయి
నతరు వారి తను నాల్గ సంవత్సరాలు నాల్గవాళ్లు దాయి [illegible]
రయితులు అందరికీ [illegible] చేస్తూ ఉంచుకుంటున్నారు. ఆయన [illegible]
రయితు నాలుగు [illegible]

17 ఆ తేమాంటి పంపులుగ నూతె అయితే తమాటి [illegible] సంవత్సరమందు తీర్పు
చ్చేమనటు భూమి ప్రకారము రయితు నిర్ణయం చేసి [illegible] కౌలు
స్తున్నారు. ఆ సంవత్సరము ఆ కౌలు ప్రకారము నడిపి [illegible] సంవత్సర
ము మొదలు [illegible] మూడవ సంవత్సరము [illegible] తాలూకు [illegible]
దిగను తెల ఆ మూండు సంవత్సరములు [illegible] మొత్తం బకాయి [illegible]
గ్రామస్థులు [illegible] ప్రకారము ఆ రయితు [illegible]
సూలు చేసుకుంటున్నారు —

ఏమాయి పెట్టే నల్లరేగడి భూమి [illegible] మూడు పంటలు [illegible]
నుత చేసుకునే [illegible]

తరిగిన భూమి పక్షమడి, ఆలాగంటి మళ్లు రెండయితే పత గిద్దెడు భూమి. ఆ
లాగంటి నాల్గు గిద్దెలు భూమి అయితే పగ సోలెడు భూమి, ఆలాగంటి
భూమి నాల్గు సోలలు అయితే పక్షముంతెడు భూమి యీలాగంటి తూం
తెడు భూమికి, ౘ ౧౧॥౽ పద్దతుండేది. ఆ కాలపు ధాన్యపు దుడ్లకు మారే
మిన్నవర హాలు యెన్నిది ప్రకారం నిర్ణయించి, ఆపైకం జ్యేష్ఠ ॥బ॥౩౦లు వా
యిదా. ఆశ్వీజ ॥బ॥౩౦లు, వాయిదా మాఘ ॥బ॥౩౦లు వాయిదా. యీప్ర
కారము మూడు వల్ల రయితులు అనుభవం అవుతూన్నా సంవత్సరములకు
48 సాలు బసాలు పైకం వసూలు చేసుకుంటున్నారు.

దరబారులో శిబ్బంది మొతరరు చేసే క్రమము —

మొందు బర్లు అయిన పఠానుల వద్ద బదులు అడిగే దికద్దు. వారు నగదు యిచ్చే
దిలేదు. తదప, బనగానిపల్లె వగైరా పరాయి సీమలలోనుంచి, తివాసీలు, కం
బళ్లు, శాలువలు, తెల్లబట్టలు, మతలాంటి కొరాపు సుశీల డోరియ అంగవస్త్రాలు, యిత
లంటారి బట్టలు, మొదలైనవి వారు తెచ్చి, అయిదేసి రూపాయల ఖరీదు అ
యినవి యెన్నిదేసి రూపాయలు ప్రకారం నిర్ణయించి యిస్తున్నారు. ఆ ప్రకారం
పొంచ్చ ప్రతులు మీద అయిన మొతరరు రూపాయలు ౧౦౦౦ కి ఆ ఆసామికి నూ
రు ౧౦౦ రూపాయలు నౌకరీ మొతర్రరు చేసి, అంతకు తగిన గ్రామం జాగీ
రు యిస్తున్నారు. బదులు రూపాయలు సర్కారు మీద నేమం అవుతున్నవి. —
జాగీరుదార్లు అయిన వారికి గ్రామాలు శాశ్వతముగా అనుభవములో వచ్చే పా
త్మ కాదుగను తగ్రామము పంటలు తక్కువ చేత నాదారులో ఉన్నప్పటికిన్ని
చెమెలాయిదా మోసాంగు బడి ప్రకారము తమకు వస్తే గవ్వాటకు ...

వసూలు చేసుకొంటున్నారు.

49 ఈ స్వామీలవద్ద తీసుకున్నదైన చెప్పిన బట్టలు కొన్ని స్వవిషయమందు [illegible] ర్చుతా
గా మిగిలిన విసరదార్లభోపాలయితే వారికొన్ని [illegible] ట్లుయిష్టదితే [illegible]
శోషించిన [illegible] ఫకీర్లకుయిస్తున్నాడు.

50 వరుషంఆరంభమున్ను, తడాను న్ను
వసంతఋతువులో వైశాఖమాసమందు. బంగాళగాయజ్. గ్రీష్మఋతువు
లో జ్యేష్ఠ. శుగ్గ్ల వర్షము మృగశిరకార్తిలో వరుషముకు ఆరంభముగా విస్తరిం
చిపరువములు మెరుపులు తవి గిర్వ [illegible] గా వర్షించిన [illegible] సరుకుతేమి ఉండును.
గ్రీష్మఋతువు జ్యేష్ఠ. శుగ్గ్ల అర్పుడికి ఆరుద్రాప్రవేశం అవుచున్నది. ఇదొ కా
ర్తియందు మొదటిపాదం భిన్నించినట్టు అయితే వచేటి నా రమాసము పరియం
తము వరుషము ఎద్దడిగా వుండును కాని భూమియందు సస్యాదులకు చా
లిన వరుషం తప్పి గివుండదని సిద్ధాంతరీత్యాప్రసిద్ధి.
యూకార్తి ప్రథమపాదమందు భిన్నించుచు, రెండోపాదమందు భిన్నిం
చినట్టు అయితే యూకార్తి, రెండోపాదం మొదలుకొని ఆషాఢ బ. ౩౦ వరకు
ఆశ్లేషకార్తి రెండోపాదము [illegible] ట్టుకున్ను [illegible] గా వర్షించు [illegible]

51 శుద్ధ వరుషరుతువు శ్రావణ శు౧ ఆశ్లేష [illegible] కార్తి మూడోపాదము మొదలుకొని
భాద్రపద బ ౩౦ల్లు మాసకార్తి మూడోపాద ఆఖరు అయ్యేవరకు మూడ
సి దినములు అయితే సె, [illegible] దినములు ముసుర్లు పట్టి ఎంతవానైనా
పు చెరువులు అన్ని పూరాగా నిండేటట్టుగా వర్షిస్తున్నది.
శరదృతువు. [illegible]

యీ॥శు౪యివర్కు హస్త నాల్గోపాదంలొ ఆఖైరు మధ్యకు వర్షాకాలము నివిచెనదిఅ
నుపించి మధ్యగా వర్షించును.

ఆశ్వీజ॥శు౪యి మొదలుకొని చిత్తకార్తె ఆఖైరు॥యీ॥బ౩యివరకు బహు
తీవ్రముగా వచ్చునకు యిమారొజు కుమ్మెప్పనల్లె ఆవృత్యములు జల్లు
యివస్తావుండును.

ఆశ్వీజ॥బ॥౩యిలుగాయతి స్వాతికార్తె మొదలు యిదే బుధవు కార్తీక॥శు॥౧యి
వరకువర్షమధ్యగా కొద్ది వరుషం వర్షించును.

కార్తీక శుద్ధ ౧యి విశాఖకార్తె మొదలు. యీ. శు॥౧౪యివర్కు ఆడంబరము
మాత్రమే గాని మెంపుగా వర్షించకవుండును.

52 కార్తీక॥శు॥౧౪యివర్కు విశాఖాంత్యము కాగానే వర్షము కేవలముగా నివిచి
వర్షాకాలము ఆఖైరు అయినదిఅనుపించివుండును.

కార్తీక శుద్ధ ౧౪యి వరకు అనూరాధా ప్రవేశము అవుతున్నదిగనుక యీ
లగాయతు శతభిషంకార్తె అంత్యం శిశిరరుతువు. మాఘ॥బ॥౩౦యివర్కు
శీతాకాలముయివుండును.

మాఘ॥బ॥౩౦యిలుగాయతి పూర్వాభాద్రకార్తె మొదలుకొని రోహిణీలొ
ఆఖైరు. వసంతరుతువు. వైశాఖ॥బ॥౧౦యివరకు తీక్షముగను యెండయుకలిగి
వుండును.

భూమియందు ధాన్యాదుల యొక్క విత్తనములు వేసేకార్యములు
సత్యవచక్నవిలయివుండేయట్లు నెలను—
సంవత్సరాది చైత్ర॥శుద్ధ ౧కి విత్తనములు [illegible]

చిలతి మొదలుకొని విన్ని దుక్కులు దున్ని సిద్ధముగా నుంచుచున్నారు. వసంతరుతు
వు వైశాఖ బ॥ ౧౨ యివర్కు మృగశిర కార్తి ప్రవేశంబవుచున్నది గనుక, కార్తి ప్ర
వేశంకాంగానే, జొన్నలు, సజ్జలు, ఆముదాలు యీ ఆరంభము వేస్తునారు.
ఈ విత్తనములు చల్లిన తరువాత కాలము తీర్చి చక్కగా వరుషము మిక్కిలి పడ్డది
53 ఇంతే తవిగి వున్నట్టు అయితే జొన్నలు, సజ్జలు నాల్గు నెలలకున్నము..... ఒకరు
నెలలకున్న షవించి, ఆ దాకు వస్తువపో యీలాగంటి సత్తువ చాలని భూమియం
దు తి లో కొంచెం కాలవారణము అయిన తరువాత విత్తనములు చల్లినా
గాని అధవా తరువాత మృగశిర కార్తి ప్రవేశము కాంగానే విత్తనములు చల్లినప్పు
టికిన్ని విత్తనములు భూమియందు పడ్డ తరువాత వర్షము నిండా పడ్డది
యినా గాని న్ని ఆరంభములు నశించి పోవుచున్నవి గాని, వృద్ధిపొంది ఫలించవేరవు.
యీ ప్రకారము తరువాత విత్తనం ముదురుగా పడకపోయినా విత్తనము పడ్డ తరు
వాత వర్షం మిక్కిలి తెలిచెత్తె నాపైన చెప్పిన మూడు విధముల ఆరంభము
వేసిన పిమ్మట నశించి నష్టం ఆయితే ఆ భూమి తిరుగా. అనగా రెండు ఆవృత్తులు చ
న్నగా దున్ని గ్రీష్మరుతువు. ఆషాఢ శుద్ధ ౧౧ యివర్కు పుష్యమి కార్తి ప్రవేశము
గనుక ఆ ది మొదలుకొని వర్ష రుతువు. శ్రావణ శుద్ధ ౮ యివర్కు ఆశ్లేష కా
ర్తెము పరియంతము. చామలు, కొఱ్ఱలు, గా ర్లు వేస్తునారు. తరువా
త చక్కగా కాలము తీర్చి వర్షించి నష్టం అయితే నాల్గు నెలలకు షవించి మూ స్వాయి
ఆదాకు వస్తున్నది.
54 ఈ ఆరంభములకు న్నితలి తప్పినా కానిన్ని వెంకట తరువాత భూమియందు
విత్తనము పడిన పిమ్మట వర్షం అధికం అయినా [illegible]

వును గాని చక్కగా ఫలించవు.

ఇవి నిన్నికాల మారణముబయినతరువాత విత్తనము భూమియందుపడిఅయి నా వేతవర్షంబేమి చేతనయినా ఆరంభములు నశించినప్పటికయినాగాని, వేసల భూమియందు ఆకార్తులలో విత్తనములు పడకపొన్నప్పటికయినాగాని నిన్నవర్ష రుతువు శ్రావణమాసమందు. శు ౧౫ లాగాయతు మఘకార్తె మొదలుచేసుకొని భాద్రపద శు ౧౫ వరకు పుబ్బకార్తె ఆఖైరు వెన్నెమప్పుడున్న ఆ భూమియందు వులవలు వేస్తున్నారు. ఈ ఆరంభమప్పుడు ఆ దినములలో కేవల పూర్వవాయువులు వేసినప్పటికయితే గెలుకు పురుగు పట్టును. కేతస్వాతి విశాఖకార్తెలలో కడవరివర్షములు చాలా మొప్పుగా కురిసినప్పటికయితే కాయకుపుళ్ళుపట్టును. కేతపయిరు బాగా బెడ్డ కప్పిన తరువాత కేవల పూర్వవాయువు వీచినప్పటికయితే చెట్టు బలిసె కాపు తక్కువ ఐవును. యీలాగంటిదు 55ర్ష్మాఘములు యెమి నిన్నవేతతవిలో చక్కగా ప్లైరమాంవితీర్చి భాగాపయిరుల యినాల్గు నెలలకు మహాసూర్యుల ఆదా తువస్తున్నది.

ఈయర్రనేలను వేసే జొన్నల్లు, చామల్లు, కొర్రల్లు, మృగశిర కార్తెలో వేసేలరుగులకున్న మాహా సూర్యుల పంటకే వేపర్యంతముకార్తె ౧౨ రెండువరుసా యితన్న యెక్కువగా వర్షిస్తే ఆరంభములకు చెరుపుగాని మేలు అయ్యేది వెదు.

మందకెప్పు సత్తువతక్కి వుండే నల్లనేలరేగడి భూమిని విత్తనములు వేసే వివరము.

గ్రీష్మరుతువు జ్యేష్ఠ శుద్ధ ౧౧ మొదలుకుని ఆరుద్రకార్తెలోను. జొన్నలు, సజ్జలు కొర్రను చల్లుతున్నారు. జొన్నలలో కెవైసెం [illegible]

కలిపి వేస్తున్నారు. ఈ ఆరంభములతో యీ నెలతు కార్తెకి రెండవ పక్షములు
తురిస్తే సస్యములు బాగా ఫలిస్తున్నవి.

ఇది గాక పెండు పాలాలు అనగా మూరి దరిని చూడి దక్కలిసె వుండే తెల్ల బా
రిన పాలాలలో మృగశిర ఆరుద్ర కార్తెలు రెండింటిలోను జొన్నలు సజ్జలున్ని
గార్ధను చల్లుతున్నారు. వీటిలోనే అనుములు, అలచందలు, నూవులు, కలిపి వేస్తున్నా
16 రు. జొన్నలు సజ్జలు, ఆశ్వీజ. శు॥ ౪లు హస్త కార్తెల్లో పైరులు అయ్యేవర్కు ఆ దాకా వస్తున్నవి.
తరువాత మరిపది దినములకు వరుషం చక్కగా కురిస్తే స్వాతికార్తె రెండు పాద
ములు అయ్యేటప్పటికి. అనుములు, అలచందలు, ఆ దాకా వస్తున్నవి. నువ్వులున్ని
ఫలించిన మాసాలు అవుతున్నది.

నల్ల భూమిని ఆరుద్ర కార్తెలో. జొన్నలు, సజ్జలు, కందులు, పెసలు, విత్తనం పడక
పోయినా గానిన్ని విత్తనం పడి ఆరంభం నశించి పోయినా గానిన్ని, ఆ భూమి
తిరుగా దున్ని ఆషాఢ. శు॥ ౧౧లు పుష్యమి కార్తె మొదలు చేసుకుని శ్రావణ. శు॥ ౧౦
లు పర్యంతము ఆశ్లేషాంత్యము వర్కు మెంత్రి. ప్రత్తి, కలిపి గార్తెని వేస్తున్నారు. అవి
నాల్గు నెలలకు మెంత్రులున్ను, అయిదు నెలలకు ప్రత్తిన్ని ఫలించి ఆ దాకా వస్తున్నది.
ఇదే భూమిని పుష్యమి ఆశ్లేష కార్తెల యందు విత్తనము పడకపోయినా గానిన్ని, విత్త
నం పడిన తరువాత వెన్ను యీనే యప్పుడు మెంత్రికి మెంత్రి చెమ్మ తెగులు అనే తెగులు
17 పట్టి ఆరంభము చెడిపోయినా గానిన్ని మెంత్రి కోసిన తర్వాత.... వరషం అధికమైతే ప్రత్తి
చేనున్ని చెడిపొయ్యేది కద్దు. ఈలాగంటి బాధల వల్ల ఆరంభము వృద్ధి పొందక
నశించి పోయినా గానిన్ని ఆ భూమి తిరుగా దున్ని భాద్రపద. శు॥ ౫లు పుబ్బ, ఉత్తర కార్తె
మొదలు మొదలుకొని ఆశ్వీజ. శు॥ ౪లు వర్కు హస్త కార్తెల్లో పైరులు అయ్యే మళ్ళు [illegible]

కెట్టిగా వ్యవసాయక బోయిన సమయమున్న గార్తను వేస్తున్నారు—

నల్లనేలె బీడు పొలములయినప్పుడయితే చెప్పు తేట్టి నాగయి నుసెనగ వేస్తున్నారు—

ఈరెండు ఆరంభములకున్న విత్తనం భూమిమీద పడి మొలిచిన తరువాత వకవరు షంకురిసిన తరువాత వరషం జుబ్బులయితే బాగా ఫలిస్తున్నవి. వరుషంలధికం అయితే తెగులుపట్టి చెడిపోతవి. ——

వృష్టి గాం ఫలించినప్పుడయితే యీరెండు ఆరంభములున్ను నాయిగానేలను ఆదాకు వస్తున్నవి.

—ఆకుయారంభయినా వివరము

బుగ్గ ఆసరానులయినా గాని తేకపోతే కేవలము వుంటె తేకయెండిపోతుండా వుండే యేరులు ఆసరానులయినా తోటయివ్యవతెనని నిశ్చయించిన భూమి నాయి గులావు 58 ర్యయి చక్కగా దున్ని జ్యేష్ఠ శు॥ . . . వర్షా ఆరుద్ర కార్తి ప్రవేశముకాంగానే నడపాలి నడి మొలపాడుగు యెదిగిన తరువాత చుట్టూ తంపతోటి ఆంప్పచేసి, దడికట్టి వరుషం మెన్ని రేసి దినములకు వకసారి అందికురవకుండా వున్నట్లయితే నాట్లేసి అయి దేశికొబాబులకు వక్కొక్క సారి తడి తప్పుతున్నారు. ఆ నడమూడు న్నారగజంసు మా ఈమూడుగజములు పెరిగిన తరువాతను వరుషాకాలము (శ్రావణ శు॥) ...గా యితు యిం బవాళ కి వర్షమఘ కార్తి లోతెంగె సారువయిన నప్పుతున్నారు. తరువాత నాట్లేసి కొబాబులకు వాక్కొక్క సారి అంది వరుషం చక్కగా వర్షిస్తే వర్షాకాలములో ఖైరులైయ్యే వర్షనీరుతప్పవలసి నట్రమమించ వేదు. తేకపోతే వర్షాకాలములో నెమ్మి తరువాత నెమ్మి నాయి గాసె దినములకు వకసారి నీరు తప్పుతున్నారు నడమొక్కలకు వేంగెయెత్తి తేట్టి సంవత్సరక్షేనాచేస్తే సంవత్సరము

ఇటువంటి నష్టాలకు తెంచేముందుకు తూర్పు పశ్చిమములకు తోస్తున్నారు. సంవత్సరము
17 మీద ఆరునెలలు ఇట్లు యెవరు పశ్చాలకు తోంతకు వస్తున్నది.

దీన్ని చైత్ర వైశాఖ మాసములలో భూమిలోనుంచే చూసి తోంగె యెండి పోతున్నది. దీని పేరు భూమిలో అంటినే వేగులు. ఇది గాక మార్గశిర పుష్యమాసములలో బంగారు పురుగు అని యెర్రగా గుండ్రముగా వుంటవి. ఆ పురుగు పట్టిన్నాకులు తిని పోతున్నది. ఆ పురుగు పట్టి నష్టమయితే బ్రాహ్మణులు చలము, తెల్లగిరి రెండు పరగణాల వారు గ్రామాలు కాలకులు కొటుట్టునే వేసి నరయించుట కుంపటిలో వారి సిమపంచ పాశెంటాలు ము తెప్పు ప్రొళ్ళ వద్ద జిల్లేడు బుడతల ఇనే గ్రామం వద్ద వున్న భావికి పుణ్యాహవాచనము నున్ని గంగాపూజ చేసి ఆ భావి వుదకం తెచ్చి తోంగెయిన చల్లితే పురుగు మెంత వదులుతున్నది. అని ఆ ~~వారు~~ వారు తెచ్చి తోంటలలో తోంగెకు చల్లుతున్నారు—

ఈప్రకారము తెగుళ్ళవల్ల చెడిపోతే తోంటపురుగు అయితే ప్రథమ సంవత్సరం [illegible] గావుంటుంది. రెండో సంవత్సరం మెట్టు తోంటు. మూడో సంవత్సరం తరుగతని వుంటుం
10 ది. నాల్గో సంవత్సరం వేటిపోతున్నది.

తోంటకు రెండో సంవత్సరం శ్రావణ మాసములోనున్ను, వచ్చిన సంవత్సరమందు పుష్యమాసములోనున్ను మూడో సంవత్సరమందు శ్రావణ మాసములోనున్ను నాల్గో సంవత్సరమందు శ్రావణ మాసంలోనున్ను పసరపు యెరువు తెచ్చి వేస్తున్నారు. యీలాగె ప్రతి సంవత్సరమున్ను మాఘ మాసములో మన్ను వేస్తున్నారు. మఘ తొర్లాలో తోంగె పడకపోతే శరద్రుతువులో శ్రీజ. ౹౹ యిలుగాయదు. యీ ౹ బ్రఇవర్క్ చిత్రంలో తోంగె నష్టువారు. మాఘ [illegible] మాసములో [illegible] చెరువు

స్తున్నారు. —— ——— సంబ ధాన్యం

తెల్ల ధాన్యము పైరు వేసే వివరము —

మడతేష్టు భూమి అనగా సత్తువ కలిగిన బంకనేలను చక్కగా దున్ని గ్రీష్మ రుతువు
వు జ్యేష్ఠ బ॥౧౧లుగాయతు పునర్వసు కార్తి మొదలుకొని ఆషాఢ బ॥౧౦లు వ
61 రకు పుష్యమి కార్తి ఆ పైరు అయ్యేవరకు నున్న బయలు వడ్లు అనగా గార్లను వెదవె
త్తుతున్నారు. దీనికి పారు నీరు కాడుకే తక్కువ. వరుషం యెక్కువ పడ్డ గలది. యివిచ
క్కగా ఫలిస్తే నాల్గు నెలలకు మహాస్నాయిలా దాకు వస్తున్నది

ఇది గాక తేమాగాణి పొలం అనగా కేవలం నీరు ఆసరాను యత్రు వడ్లు పండే భూమి.
చక్కగా దున్ని నీరు కట్టి ఆ ఊడ్పుసుచేసి వడ్లు విత్తనాలు నాన బోసి యిడిసె మొక్క
లు తను పెంచిన తరువాత ను ఊడుసు చేసి వుంచిన పొలం మీద చల్లుతున్నారు.
యే కార్తియందంటే, వర్షరుతువు శ్రావణమాసం॥శు ౧౦లు మఘకార్తి మొదలు
కొన్ని యీరుతువు భాద్రపద శు॥౧౫లు వర్కు పుబ్బకార్తి పర్యంతము విత్తనము
లు చల్లి మొక్కలు తీసిన తరువాత ఆ మాగాణికి ఆస్పదమయి వుండే చెరువు నుంచి
అయినా, యేటి నుంచి కేటి పి బావుల నుంచి అయినా యేమేమి భూమి తరకుండా నీ
రుకట్టుతున్నారు. పైన వరుషం తక్కువ కురిసినప్పటికి అయితే పైరుకు బాధా యేమి. —
ఈ విత్తనము వేసిన నెల దినములు మొదలుకొని మజ్జిగ తెగులు అనగా పైరు
62 చివరలు తెల్లబడి తెల్లబడేది బూదగడ్డి తెగులు. అనగా పైరు యెర్రబారి
పోయ్యేది. యీలాగంటి తెగుళ్లు పట్టేది తద్దు తిరిగి పొయ్యేదిన్ని తద్దు.
తెగులు పట్టకపోతే పైరు బాగా అయి, చక్కగా ఫలిస్తున్నది. తెగులు పట్టి
నప్పటికి అయితే కొంచెము యేపు తప్పుతున్నది. [illegible]

ఇప్పటికిమహాన్నాయిలాదాకువస్తున్నది.

ఇదివ్యవసాయముచేసేక్రమము. ——

అయితేయిప్పుడుగ్రామములుకున్నితమాము చౌచరాజాఅయినవిగను
కనున్నినాయిల్గరేసిఅయిదుగురేసిమందిరయితులువున్నగ్రామములలో
రయితుఅయినవాండికిజిరాయితిపాలుమనేదికదపాచేసేటందుకుయెం
తమాత్రమున్నిత్రాణలేదు. వ ఇవేళ రయితుకుయిబ్బందిచేస్సె సర్కారు
తరపునఅమానివ్యవహారముచేసేఅమలుదార్లుఅయినాతాక జాగీరుదార్లు
అయినాబలాత్కారముగా జిరాతీకట్టినట్టుఅయితే రయిత్తు ఆభూమిదు
న్నేటందుకుయెద్దువేపేకుండావుండను. అధవావకయెద్దు,రెండుయెద్దులు
వుండెనట్టాయనాఆరయతుజిరాతీభూమియందు యొక్కాలోయెవిత్త
నములువెయ్యావలసినదాల ఆసమయానకుఆవిత్తనములుసంపాదించుటకు
ఉంచుకునేటంత శక్తిరయితుకు యెంతమాత్రమున్నిలేనందుచేతరయ
తుకుకట్టినజిరాతీపాలుములోచక్కగామశాఖయత్తు జరిగినభూమియం
దువిత్తనములువడకేఇభూమితమాముసున్నితుమ్మయిమొదలయినచె
ట్లుబలిసి,అడవిపెరిగినది. ——

రంతుతున్నాదాకుతల్లినుపైకానికేడూకాలుమారణముఅయినతరువాతభూ
మియందువిత్తనంవేసేనప్పటికిన్నితెగుల్లవల్లఆరంభమునశించిపోయిఫ
లించనందునసర్కారుపైకేంయిచ్చేటందుకుగతిచెడ్డివారుపెద్దబాధలకువా
ర్దవేక్తస్థలముచవదిలి,బనగానిపల్లెవగైరాపరాయిూసీమలలోకివెళ్ళిపో
తున్నారు.

వచ్చేయేళ్ళమొదట్లో నావఖ్యరయితు పరపతి తక్కిగ్గివుండి తనతో భూమియందు విత్త
నములువేసుకున్నందున్నేయినా వేకట్లాయివారణాయినతరువాత విత్తనములు
వేసినాగాని వాండ్లు దృష్టమువల్ల ఆరంభములకు తెగుళ్లుపట్టినయినాగాని
పైరుచక్కగా వృద్ధిపొందిఫలించినట్లు యితే ఆరయితుకు వీసబడికి కొయ్యుచ్చి
వున్నదిగానీ వెకళాసరావేయకు కొలుయిచ్చివున్నదిగానీ, పాలు ఉంబ్బారముయా
వత్సరసర్కారుదాఖలుచేసుకొని యెద్దు యేరయితువద్ద ఆండదూడలుసహాయస
64 ర్కారుదాఖలుచేసుకుంటున్నారు. ఉంతటు ఆరయితు తు.... యింటిస్థళంవదిలి
పరాయీసీమలోకి వెళ్ళిపోతున్నాడు.——

తుంగభద్రానదికి వరదవచ్చి తిరుగాపోద్రేవులు వ్యవివరము.——

శ్రీపుష్కరుతువు జ్యేష్ఠ. శు. ౧౦లు వర్కు మృగశిరకార్తెలోను కొద్దిగా వర్షించును
గనుకే ఆరుద్రకార్తెలో యిదేమాసం, యీ. శు ౧౭లు వరకు పైనివేసిరుకోనేది. తుం
గభద్రానదికి పొడ్లపోడువునారాదుగాని యేరుపడతవిసి, రామ్ములోతున, కుష్యే
కెలోంతున వచ్చి. యీ ౧౫ బ ౭ ౮ంతటు తిరుగా తీసిపోతున్నది.——
ఈప్రకారముగా యేరువచ్చినప్పుడు పోద్రేవులు బాగా గుర్తుతెలిసినవాండ్లు మా
త్రమే వంటలిసంటలిగా యేరుదిగి, యివతలనుంచి యివతలికి. అవతలనుంచి యి
వతలకి నిన్ను వస్తూపోతూ వుంటున్నారుగాని సెళ్ళవర్లుకానివాండ్లు చెరవచేసేది
గడెరతురు.——
జ్యేష్ఠ. శు ౧౧లు వరకు ఆరుద్రకార్తిప్రవేశంకాంగానే యేటిమొగనుపదివరుష
ములు మోపుగా తెరవగానే యీ. బ ౩౦లు వర్కు తిరుగా రెమ్ములలోతున వస్తున్న
65 ది, యీ వమష్టున నిలిచివుండే పుష్యమికార్తిలో ఆషాఢ. బ ౧౧ ౧౫లు వరకు యి

తిఅద్దరిపిక్కటిలివచ్చి శ్రావణ భాద్రపదమాసములలో వర్షము విస్తరించినవిగి
వుంటున్నవిగనుక యింతకన్న నుమ్మురించి ప్రవహిస్తూ వుండును. వరుషంయె
ద్దడికొంతుండా కవిగివునష్టుగనుక అయితే శరదృతువు కార్తీక, బ ౧౩ యి పర్యం
తమున్ను యిదె ప్రకారముగా ప్రవహిస్తూ వుండును. కొకవరుషం తుంచెంత త్వవగా
కవిగివున్నట్లు అయితే ఆశ్వీజ, శు ౧౦ యినుంచి అయినా, యిం శుద్ధ ౧౫ యి మొదలు
యికొని అయినా కొద్దిగా వాగ్లోత గ్గ ప్రవహిస్తూ వుంటున్నది. అయినప్పట్కి నిన్న
కాలినడను మనుష్యులు యివతలికి. అవతలికి రాపోకోరాదదు.—

హేమంతరుతువులో మార్గశిర. శు ౧ యి వరకు. మద్దూరు, కొరివిపాడు వగ్గైరా కొనిన్న
మెన్ని స్థళాల యందు పాత్రోవులు అయి మనుష్యులు కాలినడను రొమ్ములలోతునయి
వతవ్ని అవతలికి దాంటి వస్తూపోతూ వుంటున్నారు.—

శిశిరరుతువు మాఘ. బ ౩౦ యి పర్యంతము యీ ప్రకారముగా వుండి మాఘ బ
౩౦ యి వెళ్లేవర్కు నదితమామము మందముయి మోరులకింది నప్పుతేము, శివాయ
ంతటా బాగా పాత్రోవులు అయి తొడలలోతునా మోకాళ్లలోతునా మనుష్య
లు కాలినడకనుయివతలికి అవతలికి వస్తూపోతూ వుంటున్నారు. యీ ప్రకారము
గా వసంతరుతువు. చైత్ర ~~...~~ శు ౧౫ పర్యంతము వుంటున్నది. వైశాఖ శు
౧౫ యి వరకు మెంచెము వరుష ఆరంభము అయివుంటున్నదిగనుక గ్రీష్మరుతు
వు. జ్యేష్ఠ శు ౧౦ యి పర్యంతము మొత్తి కొద్దిగా బురదనీరు తగివికెలగబారి
వుంటున్నది.—

వరద. మొక్కపూరారాగా వచ్చినప్పుడు మొంట్లో మొసళ్లు విస్తరించి, మొరుఅంతటా
తిరుగుతూ వుంటున్నావి. వరదతోసపోయి మాఘ బ ౩౦ యి ...

ఐయిన తరువాత మందములుగాను సన్నవనృతులుగాను నున్నవి నిలిచియుంటున్నవి.—

హేమంతఋతువుగా పుష్య। బ ౧౦యు వరకు నదీప్రవాహములు యుంటున్నాదిగను

తన దిగర్భమందు మెరకయిసుకతిప్పలుగా వున్నస్థలములయందు తూరగాయ

లు పైరు చేయించుచు నేరయతులు దొడ్లవలె వారు, వారు, తుంత, తుంత జాగాగా

వుచేసి చుట్టూ కంపమోటులాంపు చేసి, గాన బారెడేసి చౌకముగా మళ్లుకట్టి, ప

సరపు యెరువు తెచ్చివేసి, ఆమళ్లగా పాదులు చేసి, వుత్తరాషాఢకార్తెగాను ఆన

67 గచెట్లు తరుబూజువిత్తనములు నున్న, తరుబూజువిత్తనములు యున్నకట్టి ప్ర

వాహం వల్లపోయె నీరు కడవలతో తెచ్చి పాదులకు పోస్తున్నారు. అవి మొక్కలు

మొలిచి వృద్ధిపొంది శిశిరఋతువు ఫాల్గుణ। శు। ౧౦యు యూశుద్ధ ౧౫వర్కు బా

గా కాపు ఫదిగుతున్నవి. చైత్ర। బ ౩౦యు పర్యంతము సన్ని కాపు చక్కగా కాస్తవి.

అంతట వరుసాకాలం సామీప్యము ఐవుతున్నదిగనుక వ ఇవేళ మేఘోదయం ఐ

యు పురిమితే యెండవేసి వెంటకాయలు సమేపకి ఎండిపోయు న్నవి. వున్నకా

యులు వెంతవిసవాకాస్నీవేసి తీగె తీసివేస్తున్నారు.——

వాయువుల విచిత్రమము

హేమంతఋతువు పుష్యమాసం మొదలుకొని వసంతఋతువు చైత్ర। శు ౧౫

యు వరకు సన్ని తూర్పుగాలి వేస్తూవుంటున్నది. పెకాసుకెప్పుడు మధ్యను ఫాల్గు

ణ మాసం మొదలుకొని, మెంచెము పైరగాలిగా వేసును. చైత్ర। శు। ౧౫యు

లగాయతు వైశాఖమాసము ఆఖరువరకు కొవల పశ్చిమ వాయువ వెచ్చగా

వేసును.

ఆ తరువాత జ్యేష్ఠ ఆషాఢ మాసములు రెండింటి యందు సన్ని పశ్చిమము

నుంచిన్ని, నైరుతి వాయవ్యములనుంచిన్ని, బహు తీవ్రమైన తంపు ఝావి విసురు
ను.

శ్రావణ భాద్రపద మాసములు రెంటియందు పశ్చిమ వాయువ వేసును.

ఆశ్వీజ కార్తీక మాసములు రెండింటియందున్ను శీతఝావి వుత్తర భాగము
నుంచి వేస్తున్నది.

మార్గశిర మాసములో ఆగ్నేయ్య నైరుతి, వాయవ్యములనుంచిన్ని, యిందు
లోనే తెంచెము పశ్చిమ వాయువ వియ్యమై వేస్తున్నది. తల ఝావి గావుంటున్నది.

వేసంగి వడ్ల పైరు వేసే క్రమము

హేమంత రుతువు పుష్యమాస ౧యీ౧ ౧బ ౩౦యి వర్కు తపితె భూవుల అసరాను
వుండే మాగాణి పొలము చత్తగాదున్ని నీరు కట్టి, అదును చేసి, బుడమ వడ్ల
విత్తనములు వుడుకు నీళ్లలో వేసి, వకనాడు రాత్రి నాన్గ రూములున్ని నానిన
తరువాత మరునాడు వుదయాన దేవ్రావ్రా డేసి, వరిగడ్డి తో వావిని ఆకులోన
వేసి, ముడికట్టు కట్టి నాన్గ రోజు యిప్రతిదినము వుదయమందున్ను అస్తమయం
వెళ్లను రెండు మార్లు చన్నీళ్లలో ముంచుతూ వచ్చినంతట్ను విత్తనములు మొల
కెత్తుతవి. ఆయిదో రోజున ఆ విత్తనములు అదును చేసి వుంచిన మళ్లలో పుష్య
౧బ ౩౦యి శ్రవణం కార్తియందు విత్తుతారు. తరువాత భూమికి మూడు వేళ్ల యెత్తున
నీరు యే వేళ్లకున్ను ఆరకుండా వుండే లాగున భూవులు కు తపి వెయి కట్టి పొర్లి నీరు క
ట్టుచున్నారు. ఈ ఆరంభముకున్ను మజ్జిగె తెగులు అనగా చివరయి తెల్లారించినట్టు
ఆయి తెల్ల బారి పో ద్యేది కద్దు. బొందగడ్డి తెగులు అనగా పెరుమెరి బారిపో
ద్యేది కద్దు. యీ తెగుళ్లు పుట్టినాకున్ని [illegible]

వెళ్ళ తెగులు తిరిగి పైరుని చెడిన్ని తద్దు. పైరుకు తెగులు పట్టి తపోయినా గాని న్ని వసంతరుతువు వైశాఖ శు ౧౫లు రోహిణికార్తి ౪ పాదములయ్యె వర్షషమిం చి మహాస్సూలు ఆ దాకు వస్తున్నది.

పుల్ల జొన్నలు వేసే క్రమము.

నీరు ఆసరా తవిగిన భూమి మూడు నాలుగు ఆవృత్తులు చెక్కగా దున్ని తరువాత వసంతరుతువులో చైత్ర శు ౧౫లు వరకు భరణికార్తి ప్రవేశము కాంగానే నాల్గు
70 అయిదు దుక్కులు వరుషం కురిసె నష్టాంయనా చెరువులలో నున్న కుంటలలో నున్న నీరు మెట్టిగా నివిచివుంటున్న దిగను తెల్ల నీరు ఆసరా నువ్వుండే భూమిని పుల్ల జొన్న లు సెర్తిని జడ్డిగం తెట్టి వేస్తున్నారు. యీ ఆరంభమ్ము పదిహేను దినములు నీరు కా వలసినదిగను తెవరుషం అంది కురిసె నష్టం మైనా సరే సరి వేతపోతేలా భూమికి పై న ఆసరా అయివుండే చెరువ నుంచి అయినా వెతకుంటల నుంచి అయినా వేతపో తే కవిపె భావుల నుంచి అయినా నీరు తోడి కట్టుతున్నారు. యీ ఆరంభము కు పొట్టు తగిలిన తరువాత నష్టి తెగులు అనగా కాపిలాకు యెండిపోయ్యెది తద్దు. పొట్టు తగిలినవెనుతెనయినా అంతకు ముందు అయినా లక్కాకు తెగులు అనగా ఆ కు యెర్రబడి ఓగపుపట్టెది తద్దు. యీ లగంపి తెగుళ్ల వల్ల ఆరంభము యెత్తిగా నశించి వెన్ను యీనవెనను న్ను యీనినవెన్ను గింజ తట్టినను న్ను చెడిపోతున్న ది. యీ తెగులు పట్టకుండా వెండి అదును పదునుగా వరుషం కురిసి అయినా వే
71 తుం భూమికి ఆస్పదమయివుండే చెరువులు, కుంటలు, తపిలెలు, భావులనుం చి నీరు మెద్దడి పెట్టుకుండా తట్టగా నయినా పైరు చక్కగా అయితే గ్రీష్మరుతువు ఆ షాఢ శు ౧౫ వరకు ఆశ్లేష కార్తె ఎండు పాదములయ్యె వరకు మహాస్సూలు ఫలించి

ఆదాము వస్తున్నది.

పెద్దగోధుమలు పైరు చేసే క్రమము.

రేగడైన చలువగలిగిన భూమిని నాల్గావృత్తులు దున్ని శరదృతువు-ఆశ్వీజ బ॥ ౩లు స్వాతి కార్తి ప్రథమ పాదం మొదలు చేసుకొని యీ బహుళ ౧౦లు వర్కు స్వాతి కార్తి మూడు పాదములు అయ్యేమట్టుకు యీ విత్తనములు గొర్రుకి జడ్డిగము కట్టి భూమిని వేస్తున్నారు- ఆ విత్తనములు మొక్కలై వేసే సమయమందు దుక్కి వరుషం మాత్రం తేరిస్తే బాగా మొలుస్తున్నవి. మొక్కలు నాల్గు వేళ్ల పొడవు అయిన తరువాత తిరుగా వక దుక్కి వరుషం వర్షిస్తే పైరు తేలికవుతున్నది. యీ పైరు జానెడు పొడవు అయిన వెనుక బొందగడ్డి తెగులు అనగా పైరు మొదట కుండాలమట్టున ఎర్ర బారిపొయ్యేది తప్ప-

పొట్టు తగిలిన సమయంలో మజ్జిగె తెగులు అనగా చివరలు తెల్లారింపు కమ్మి బడి

౨ వుండేది తెలదు. ఎర్ర చి.. మ్మ తెగులు అనగా పెన్ని యీ గింజ వెనుక కాయమీద నేలపాలు ఎర్రబడి చెడిపోయేది తెలదు. యీలాగంటి తెగుళ్లు పట్టి పైరుకు యేమి తిరిగి నష్టము అయితే పుట్టెడుకు అవునని నిర్ధారించిన చేను యిద్దుము అవును.

ఈ మహాసుబ్బయ్య శిశిర ఋతువు మాఘ మాసములో ॥ శు ౧౫ లు వరకు ధనిష్ఠ కార్తి మూడు పాదములు వెళ్లావరకు కోతకు వస్తున్నది.—

ఇదే పైరు జానెడు పొడవు అయిన వెనుక మంచి తంకి యీనేలా మధ్యను కొంతము తెగులు అనగా పైరు ఎర్ర బడి తంకి యీనవేళ ఆరంభము నశించేది తెలదు. యీ తెగులు పట్టితే ఆ చేను నుంచి ఎంత మాత్రము మున్ని ఫలం అపేక్షింపని మిత్యం వుండదు.

యవగోధుమలు అనే సన్న గోధుమలు హేమంత ఋతువు యందు తెప్పె భూములు నీరు ఆస్పదము కలిగిన తోంయు భూములు అయిన నల్లనేలను బాగా దున్ని చవక...

మూరు బారె డేసి మళ్లు చేసి, విత్తనాలుపోస్తు తోనే చల్లి తరువాత నీరుకట్టుచున్నారు. చ
73 ల్లడం మార్గశిర. బ. ౧౦ లగాయతు॥ పూర్వాషాఢకార్తె మొదలు కెని ఉత్తరాభా
ద్రకార్తె ఆఖైరు. పుష్య. బ. ౬ వరకున్ను చల్లుతారు. ఈపైరు భూవుల నుంచి, క
పి వెలు తూడి పదిహేను దినములకు వకసారి నీరుకట్టుచున్నారు. పెద్దగూడుములకు
పట్టితె గుల్లు దీనికిన్ని పట్టేది కలదు. కుంకుమ తెగులు. శివాయ తతిమ్మా తెగుళ్లు పట్టితే వక
వేళ తెగులు తిరిగేది కద్దితలదు. కుంకుమ తెగులు పట్టితే చేను తమాం నశించును. తె
గులు పట్టి తిరిగి నష్టాయెనా కొద్దిగా ఫలించును. తెగులు వేకుండా పైరులు అయితే మేలు
గా ఫలించును. యీపైరు నెల్లాళ్ళు పైరులు యిమన్నప్పుడు కల్పుతీసేది కలదు. విత్తనం
భూమియందు వేసిన తరువాత పదిహేను దినములకు వకతడి చొప్పున యెడు తడ్లు క
ట్టితే డెబ్భై దినములకు ఫలించి మహసూలు అవును.

చెరుకు తోటలు పైరు చేసే క్రమము.

మనుబు భూములు అయినా వేకయవ్వ ఎర్రనేలలు అయినా గాని యెడతెగకుండా నీరు ప్రవ
హిస్తూవుండే బుగ్గలు ఆసరానులు అయినా వేకపోతే పైరుకు కావలసినంత నీరుకట్టి పెట్టు
వశటి రెండు కట్టి మామెషా తూడితే వట్టిపోకుండా తిరుగావూరుతూవుండే టి
భావులు ఆసరానులు అయినా గాని ఉన్న భూమి నాల్గు, అయిదు, ఆవృత్తులు దున్ని వసం
74 తరుతువు చైత్ర, వైశా. బ. ౩ అంతకు దుక్కి సిద్ధము చేసివుంచుతున్నా
రు. అంతయు భరణి కార్తె ప్రవేశము అయినప్పుడు రెండు దుక్కులు వరుసంతరికె
నష్టాయెనా ఆ నీరునల దుక్కి కలగ దుక్కి అయినా వేకవరుసంతరవకపోయిన
పక్షమందు ఆ భూమికి ఆస్పదముగా బుగ్గనుంచి ప్రవహించే నీరుకట్టి అయినా వే
కపోతే భావుల్లు కపిలెయి కట్టి తూడు నీరువల్లనయినా దున్నివుంచిన దుక్కికి

సాళ్లు నిండేటట్లుగా నీరుకట్టి అందుమీద ఎరువు చల్లి, చెర్కు విత్తనము వేసి సంవత్స
రము నవేసిన మొలక విత్తనము నిలువ నవుంచిన మొలక గెడలు నర్కి రెండేసి గనుపులు
న్నవత్సంబ్ను వుండేలాగున ఆకొసి వెళ్లపాడవున తున్యుచేసి, ఆ తున్యుచేని మీదము
రడేసి, జానెడేసి ఎడంతవిగి వామ్మైకృతున తప్పడేలాగున చేనులంతటను నున్నితే విఘ
వేస్తున్నారు. ఈప్రకారం వేసి ఆతున తెలువున్న చేత తప్పంబడేలాగున కాలితోను
త్రొక్కుతున్నారు. విత్తనము మృగశిరకార్తి ఆఖరులయ్యే సమయమునుంచి ఆరుద్రకార్తిలో
ను నున్న మొలకలు వేస్తున్నారు. అయితే ప్రథమమందు వేసిన మొలకలు తరువా
త వేసినవి అంతతే... త్వమువే తొలకలుగా వుంటవి.——

ఈప్రకారముగా దప్పు విత్తనము వేసిన తరువాత ఆ భూమి మందత ట్టుపోసేందున
మన్న
75 సత్తువ తక్కువ అయ్యిన భూమి అయితే మొక్క బాగా తేలి రాతపోయిన్నదిన్ని నాల్గేసి దినము
లకు వకసారి నీరు కట్టుతున్నారు. నేతా ఆ భూమికే వలమనబు అయి వుండి, కిందటి సంవ
త్సరము గా త్రిల మందలాంచి వుండినందున సత్తువగలిగి బలవగాన్ను భూమి అయి
వున్నట్లు అయితే పదేసి దినములకు వకసారి దుక్కి వరుషంకు రాసినా నీరు పెట్ట తక్షప
నిలేదు. వరుషం అంతకు విలంబమయిన పక్షమందు ఆ భూమికి నీరు ఆస్పదమయి
వుండే బుగ్గప్రవాహం నుంచి అయినా లేకపోతే కపిలె తెప్పి భావుల నుంచి అయి
నా నీరు పారించి కట్టుతున్నారు. మొక్క తేలిన నెలపదిహేను దినములకు మొక్క జా
నెడు పొడవు కాంగానే ఆ మొలకు కుబారెడేసి వెడల్పున వాక్కైక్క వ పట్టి విడిచి జా
నెడేసి వెడల్పున అంతే [illegible] గావుండేటట్లు వర్తని వాక్కైక్క కాలువత్రవ్వి ఆమ
న్ను విడిచిన పట్టెలకు సరుదుకు పడేటట్లుగా మొక్కల మొదటను వేస్తున్నారు.
భరణి కృత్తికాకార్తులయందు [illegible]

అయ్యేవరకు మొక్కలు యూరెడుతాడవుకు అంది వచ్చి వుంటవి గనుక అప్పుడుయ
థాప్రకారముగ పదేశి దినములకు వక్కవరుసం కాకుండా అయితేసి యెన్నాదే
76 సి రాజాలు ప్రకారము మూడు నాళ్లములు మళ్లుపట్టి విడువకుండా మోపుగావ
ర్షించినట్టు అయితే మొక్కలు యిమక చేసి యెర్రపడుతవి. అయినప్పటికి నిన్నీళ్ళారం
భము నసించితమా మున్నికా య్యేది వేదుగాని, మిక్కి విప్రశస్తము గాతోరు
కాదు. పదేసి దినములకు వకసారె వరుషము వల్లనయినా వెకేతోనే తోడువ
ల్లనయినా వెకేతాతే బుగ్గకాలువల వల్లనయినా తోటలు అడుగుమరుష్పకమ్మ
నీరు తగులుతూవుంటేనే మొక్కన ల్లబారితోటలు గెడ కట్టిలు వుతున్నది. ——

ఈప్రకారముపైరుకాంగా శ్రావణ మాసము వర్కు మొక్కలు అడుగునకుంతలాను
యెండి వాలి వుంటున్నది. ఆయాకు చెట్లుకు చేర్చి చుట్లు చున్నారు. దీనిపేరు జో
డే చుట్లు అంటు నారు. ఆ శ్వేజ కార్తీక మాసములో చెట్లు పెరిగినకొద్ది ఘావి
వల్లను జోగిపోకుండా నున్న వకట్టి వకటి ఆస్పదమయి వుండే లాగున కిందప
సరువాళ్ళిన ఆకు చెతలంతెయి గాకట్టుతున్నారు. ఈతోటలలో మైకాసుక
టికి భాద్రపదమాసమంతటుకట్ల దుష్పతగులు అనగా చెర్కుపాసిపోయేది
తద్దు. ఆలాగున ప్యాసినట్టు అయితే చెర్కునరసము తక్కువ అయి గెడ బెండుదే
రిపోతున్నది. ఈతెగులు పట్టకపైరు బాగా అయితే చెర్కునరసం నిలిచివు
77 ంటున్నది. భరణీకృత్తికె కార్తులలో వేసిన ముదర తోటలు శిశిర ఋతువు
మాఘ ।బ ౩౦ ఉ వర్కు ఆటుకు వస్తున్నవి. వేత తోటలు ఫాల్గుణ ।ము ।౫
ఉ అంతము ఆటుకు వస్తున్నవి. ——

కడవరిని మృగశిర ఆఖ్లపాదములయందు ఆరుద్ర కార్తెలో వేసిన తోట

యిన్నిషాంళ్ళ ౧౹౨౹౩ వర్శ ఆటకు వస్తున్నవి.

ఆ భూమి మిక్కిలి సత్తువ భూమిలయివుండి నీరుకు మెద్దడిపెట్టుకుండా తెపితె భావి లయినా బుగ్గలయినా వున్న పంపులయినట్టులయితే ప్రధమసంవత్సరము తోంట నక్కిన తరువాత ఆ మొదటి దుబ్బు యింతోసె పెయ్యాక దాన్ని నీరు లెదను పదనుగా తెట్టుతూ వేస్తే మరుచటి సంవత్సరమునకు తిరుగా వేయపెరిగి తోంటల వుతున్నది. దాని పేరు కొరిశ తోంటలని చెప్పుకుంటున్నారు.

తోటపంపులయిన భూమిలో తఘ్రుర్పము నాళ్ళల యిదు సంవత్సరముల నుంచి ఖిదుపడకవుండిన్ని పత్తవరి భూమి మెట్టవరము యినదిలయితే రెండో సంవత్సరము కొరిశ తోంట ఆడినతరువాత తిరుగా లదెప్రకారముగా డో సంవత్సరముకున్ను కొరిశమంచితే తిరుగా తోంటలయి ఆటకువస్తున్నది. ప్రధమసంవత్సరము వేసే కొరిశకు వెంచిన తోంటకున్ను యెటేటా వరాంట కాయివయి బాగు చెయ్యవలెను. తోంట జొనెడేసి వెటయి[illegible] యిన తర్వాత మొదళ్ళను [illegible]

తెనాలి తాలూకాలో వుండే మెనిగ్రామములు యిద్దె వివరము.

౧ నివర్తిసంగం
౧ చుండూరు
౧ దుగ్గిరాల
౧ తాడిపాడు
౧ పారువంచాల
౧ ప్రాంతికోటమూసలమడుగు
౧ కరివమద్దాల
౧ యిస్లాల
౧ కొలకలూరు
౧ లయ్యవారి
౧ ఆత్మకూరు
౧ అనంతాపురం
౧ వెల్లటూరు
౧ యాపనగండ్ల
౧ కొనాల
౧౩
౧ వెలగొండు
౧ ముష్టిపల్లి
౧ నాగయాపి
౧ పెరూరు
౧ వెల్లనూరు
౧ నల్లకాలువ
౧ వేదమూరు
౧ చింతకుంట
గ౦

అంతు ౨౨ గ్రామాలున్ను పత్తితో [illegible]

80 వైశేష్యాత్తు నివర్తిసంగం యియాతే తేస్మోఽయి

పూర్వమందుకృష్ణానదివేదు. పఋదేవద్రోణి అనిపఋమడుపువుండగా బ్ర
హ్మదేవుడు యీశ్వరునిగురించి ప్రపంచ (సృష్ట్యర్థ) శ్రేష్ఠార్థమై యీ దేవద్రోణి గడ్డనత
పస్సుచేసేటప్పుడు యీశ్వరుడు ప్రత్యక్షమై నీకుకావలసినవరము అడుగుము
నగా బ్రహ్మదేవుడు యీద్రోణి అనేస్థలంయిందు సర్వతీర్థాలు సాన్నిధి కావలెను
సమస్తనదులున్ను రావలెను తమయొక్క సహపరివార సమేతంగా వారుంచ
యవలెనని చెప్పగాను యీశ్వరుడు ఆ విధింగ [illegible] అప్పు
[illegible]
[illegible]
[illegible] యుంగ [illegible] దులయి [illegible] దులు రా [illegible] న్న [illegible]
వి.శ్వామిత్రుడు. సామిప్యంగా [illegible] గపర్వతం నదిమ [illegible] ను
-ఆస్న [illegible] విశ్వామిత్రుడుగా యప్పసె [illegible] నదిప్రా [illegible] సప్ప
పర్వతాన్నించి [illegible] పర్వతా [illegible]
చపర్వతాన్నించి [illegible] నదిపా [illegible]
నదులు [illegible] వివరం యీగ్రామాన్ని మోసుల పర్వ [illegible]
నైరుతి [illegible] సంగం [illegible] గ్రామం [illegible] సంగం
గన్నా [illegible] సంగం [illegible] దీ.
శ్లో [illegible] ||[illegible] ||
౨|| ఇదిగాకె [illegible]
[illegible]

॥ సంగమేశ్వర దేవాలయానకు దక్షిణంగా పశ్చిమ వాహినియై భవనాశిని [illegible]
కృష్ణయందు కలియు నదము [illegible] భవనాశని అనే నది [illegible]
యందు [illegible] బ్రాహ్మణ [illegible] పాపనివృత్తి [illegible]
పశ్చిమాభిముఖంగా వచ్చి సంగమించుటచే [illegible] సంగమము అని
పేరు. ఇందుకు నివర్తి సంగమంలో స్నానమాచరించిన [illegible] పూర్వమందు ఒక
బ్రాహ్మణ స్త్రీ కాశీలో విశ్వచండాలుని మోహించి [illegible] నిత్యం గంగలో స్నానం చేస్తూ
ఉండగా [illegible] పాపము భాగీరథికి ప్రాప్తించినది. భాగీరథి పాప నివృత్తి
కొఱకు [illegible] తీర్థాలలో స్నానం చేయుచూ [illegible] భాగీ
రథి కావేరీ [illegible] తీర్థాలు స్నానం చేయుచూ పాప నివృత్తి కాలేదు. [illegible]
స్నానం చేయగా [illegible] భాగీరథి నిత్యం [illegible]
ఉండగా [illegible] సన్యాసి [illegible]
స్నానం చేయగా [illegible] సన్యాసి [illegible]
రించి [illegible] భాగీరథి [illegible]
[illegible] అప్పుడు సన్యాసి [illegible] బ్రాహ్మ
ణ స్త్రీ [illegible] సన్యాసి [illegible] స్త్రీ [illegible]
రంగా [illegible] సన్యాసి [illegible] స్త్రీ [illegible] పాపము [illegible]
స్నానం చేసెను [illegible] భాగీరథి పాప నివృత్తి [illegible]
[illegible] సంగమం అని పేరు. ఇది గాక [illegible] పాప
నివృత్తి [illegible]
[illegible]

డు మహావిష్ణువునిగురించి ముకరపష్టి గాను మహావిష్ణువు చక్రంయొక్క [illegible] సంకల్పం
చే పుష్పుడు నదుల్లో మార్కండేయి మహాస్థానం ఉండెను. ఆస్థానము చక్రతీర్థమని నా
మం. యీనదులలో యీస్థలంలోవుండే తీర్థాలు ఒక్కొక్కటి తీర్థాలు [illegible]
వెంగాలు ౧౧ తీర్థాలు ౧౧

౧ ప్రయాగతీర్థము ౧ దేవప్రయాగతీర్థం ౧ అఘనాశతీర్థం అఘనాశ
ప్రయాగమాధవుడు. శ్రీవిశ్వేశ్వరుడు. యీశ్వరుడు.

౧ దశాశ్వమేధతీర్థం ౧ సౌభాగ్యతీర్థం ౧ భుజంగతీర్థం
౧ భానుతీర్థం ౧ సప్తసోమతీర్థం ౧ వైశ్వానరతీర్థం
౧ గాయత్రీతీర్థం ౧ చక్రతీర్థం

అంతు ౧౧ ఈ యీ తీర్థం పేరుతో దేవతలు వున్నారు. చక్రతీర్థం [illegible]
విశ్వామిత్రగుహా వద్ద లింగము—

ద్వాపరయుగాంతమందు ధర్మరాజులు కృష్ణసహాయంగాను కురువధాపాతకనివృత్తి
కొరకై యిక్కడ కొంతకాలము మహాసంకల్పసిద్ధి ఒక్కడ [illegible]
ష్వరపాండవులంగు [illegible] శ్వర దేవాలయం వద్ద ధర్మరాజు యొక్క భారం [illegible]
[illegible] బ్రాహ్మణ్యు యిచ్చినారు. తర్వాత సంగమేశ్వర [illegible] పూర్ణం బ్రహ్మ
చేతుస్తాపితమైన శ్రీ జ్యోతిర్లింగము ప్రతిష్ఠ చేసపడవేడు ద్వేష్య [illegible] వుండగాను ధర్మరాజు
యులు లింగంస్థాపనచేయవలెనని భీమసేనుని మోదాన [illegible] యీ లింగం తెమ్మనేరప్పు
నీలజ్ఞాపించగా అతడు మహార్థాజం [illegible] ఆ ముహూర్తమందు
83 ధర్మరాజులు [illegible] మొదలు [illegible] ప్రతిష్ఠాపన [illegible]
[illegible]

పము చేసినాడు. ఆ లింగం నదియొడ్డిని వున్నది. అనంతరం భృగుమహాఋషి వచ్చి నది స్నానము చేసి నవ్వు తెచ్చినందున్నూ గానుప్రథమము పూజ చేసి తర్పణం గమేశ్వరున్ని పూజ చేసినవారికి పూర్ణఫలం అని ఆ బ్రహ్మ నదిస్థలము. వైశాఖ శుద్ధ ఏకాద శ్యాతం చేసి విగ్రహమాన్ని పశ్చిమ భాగం సామీప్యంగా కృష్ణానదిమధ్యమందు పా యసబండ అనే స్థలం బండమీద పంచపాండవులు వంటచేసిన పదార్థాలు స్థానం తెలి న స్థలం దేవతార్చన స్థలం, ద్రౌపది ముగ్గువేసిన స్థలం, శ్రీకృష్ణమూర్తి ఉపదేశ శ్రవణం చేసిన స్థలం, ద్రౌపది గడ్డివేసిన స్థలం, స్నానం చేసిన స్థలం, కృష్ణదేవ త్వాదశాతముయొద్రౌపది సంవత్సరం చేసిన స్థలం, అర్జునుడు తపస్సు చేసిన స్థలము లువున్నారా.

౧ విశ్వామిత్ర తీర్థం
౧ వస్వాకుండం
౧ బ్రహ్మావర్తకుండ
౧ చంద్రకుండ
౧ పశ్చిమద్వారతీర్థం
౧ ఉత్తరద్వారతీర్థం
౧ పూర్వద్వారతీర్థం
౧ దక్షిణద్వారతీర్థం
౧ సర్వతీర్థం
౧ సప్తేశ్వరుడు
౧ బ్రహ్మపాదం
౧ దక్షిణామూర్తి లింగం
౧ ముక్తేశ్వరుడు

యీ ప్రకారం కృష్ణానది మాహాత్మ్యంలో ౨౪ అధ్యాయం స్కాందపురాణ బ్రహ్మఖండ ములో వున్నది.

కలియుగం లో జనమేజయుండు సంగమేశ్వరున్ని పశ్చిమభాగమందు స్వయం ప్రత్యక్షంగా పశ్చిమం వద్ద రుద్రుల సంగమేశ్వరుని ప్రతిష్ఠ చేసి దేవాలయం కట్టించి నారు. తరువాత త్రిపురాంతక నమల్లికార్జున దినాలయి ... సంకల్పం ... లయాంసంగమేశ్వర దేవాలయం ... వున్నది.

త్రుం చేసినారు. కడమ అక్షరాలు శిధిలమై వున్నవి. యీ గ్రామంలో పూర్వం నుండి దేవస్థానాలు
జీర్ణోద్ధారం చేసినారు. తర్వాత రెండో శాసనం సదరి దేవస్థానంలో శిధిలమైన
ది. అందులో తెలిసినది- శ్రీ స్వయంభూ వాదివ శ్రీ సదాశివా [illegible] గండ
మహా మండలేశ్వర శ్రీ మతు గణపతి దేవ మహారాజు [illegible]

దేవర సకవరుషం ౧౧౧ [illegible]

యీ అక్షరాలు [illegible] తిగన్న గణపతి దేవ మహారాజు [illegible]
చేసినారు. వారు దేవాలయం [illegible] దులయినవి జీర్ణోద్ధారం [illegible] బ్రాహ్మలు
అగ్రహారం చేసినారు. తర్వాత [illegible] రాజులు [illegible]
గ్రామంలో వుండే శాసనాలు [illegible] యీ గ్రామం [illegible]
[illegible] యంలో వుండే [illegible]
[illegible] శాసనాలు [illegible]
[illegible] గా [illegible] వున్నది.

౭౫ తర్వాత [illegible] యీ గ్రామం [illegible]
దేవాలయం [illegible] గ్రామం వుండగాను బ్రాహ్మలు అగ్రహారం [illegible]
నడుస్తూ వుండెను. [illegible] తర్వాత [illegible] గుర్వైనస [illegible]
లవారు యీ [illegible] దేవుని సేవించి [illegible]
ముని పూర్వం నడుస్తూ వున్న అగ్రహారం యీదే [illegible] రాజులు [illegible]
[illegible] నప్పుడు యీ [illegible] వారు [illegible]
యీ గ్రామము [illegible]

ళ్ళయిచ్చిన శాలివాహనశకం ౧౫౭౩ ఖరసంవత్సరంలో యిచ్చి, పూర్వం సంగమే
శ్వరుని దేవాలయం చుట్టూ వున్న యిండ్లు తీసి పర్వతం సమీపంగా అగ్రహారం
కట్టించి, తమకు మఠము కట్టించినారు. ఆ అగ్రహారం యెన్నిదినాలు స్వాము
లవారు వుండి. శాలివాహనశకం ౧౫౮౨ శార్వరి సంవత్సరంలో కాలం అయి యీ
స్థలంలోనే చేసిరి. వారి బృందావనం యీస్థలంలోనే చేయించినారు. గ్రామవిచా
రణం స్వాములవారి శిష్యులు మఠంలో వుండేవారు చేసేది. బ్రాహ్మలు అగ్రహారంధా
రిగా నడుస్తూ వుండగాను యిప్పుడు వుండే కెన్నూలియినవాబు ఉలఫఖాన అనే
వాడు యీగ్రామాన్ని జోడికట్టి పైకం సాంబసాయిజానే చేసియుండకు బ్రాహ్మలుచే
తదండి ద్రోహాలు పెట్టుకైనా గ్రామం జప్తి చేసినాడు. బ్రాహ్మలు యీగ్రామంలో వుం
డినవారు వల్ల ఉపద్రవం పడజాలకే గ్రామం వదలి దేశాంతరం పోయినారు. మ
ఠంలో వక బ్రాహ్మడు. యింకొన్నాళ్లు బ్రాహ్మణయిండ్లు మాత్రం వున్నది. యిళ్లాకెన్ని
186 మూడు బయిండ్లు వున్నవి. గ్రామం చూస్తే పాడుగా వున్నది.—

యీగ్రామంలో వుండే దేవస్థానాలు తీర్థాలు.

౧ కొండవద్ద వుండే రూపసంగమేశ్వరుడు. ౧ యిందుకు తూర్పు శివాలయం—
౧ రూపసంగమేశ్వరుని దేవాలయానకు పశ్చిమం సౌభాగ్యేశ్వరు. యిందుకు పడ
మర హనుమంతరాయడు
౧ యిందుకు పడమర సత్యనిధి స్వాములవారి బృందావనం
౧ యిందుకు పడమర భానుకేశ్వరుడు. ౧ యిందుకు పడమర సప్తకోటేశ్వర దేవా
లయాలు ఒకటి రెండు శిథిలమై పోయిందిగాన.
౧ [illegible]

౧ సదరిహ్వాసిన హనుమంతరాయని దేవాలయమున్ను దత్తి [illegible] ప్రతిష్ఠ
తైయిన సంగమేశ్వరుడు యీ స్థళంలో ధర్మరాయలు వారు [illegible] ప్రతి
ష్ఠచేసినది.—

౧ యిందున్ను స్వయంభువు [illegible] సంగమేశ్వరుడు [illegible] భీమసేను
[illegible] ప్రతిష్ఠితమైన [illegible] లింగముగుడి [illegible] యిందులో వున్నది.

౧ సంగమేశ్వరున్ని దత్తిణం భవనాశి నదికి ఆతేడు దత్తిణభాగమందు [illegible].

౧ గ్రామానికి పశ్చిమం [illegible] నదిలో తెల్లబండమీద ధర్మరాయలు ప్రతివర్షము సంతర్ప
87 ణ చేసేటప్పుడు ఉపరమాన్నము వుంచిన స్థలంగన్కు ఆ బండమీద [illegible]
బండలని వాడుతున్నారు. అక్కడ అష్టతీర్థాలు యీబండమీదనే కుండాలు యి
రు. యీపేరు రావడానికి కారణం యేమంటే ఆ బండమీద ధర్మరాయలు సంతర్పణ
చేసేటప్పుడు పాయసం [illegible] యిన్నిప్పుడు దాన్ని బండలో గుంత
లు వేసి చేసినారు. ఆ కుండాల పేర్లు.—

౧ ద్రౌపతికుండం ౧ చంద్రకుండం ౧ శేషకుండం

౧ యమద్వారా ౧ సర్పద్వారా ౧ మోక్షద్వారా

యీకుండంలో [illegible] విగ్రహ [illegible] అష్టతీర్థాలని అంటారు.

సదరి బండమీద వున్న తీర్థాలు—

౧ విష్ణుపాదతీర్థం ౧ సర్వతీర్థం

సదరిహ్వాసిన బండతీర్థాలు యేటిలో మొగలాయిలు [illegible] గ్రామం
సరిహద్దు ఒడపోయిరుతాయిని. యీగ్రామానికి యీశాన్యం అగస్త్య [illegible]
[illegible] గస్త్యేశ్వర దేవాలయము, అక్కడ ధర్మరాయలు [illegible]

ఖ్యదానంచేసినస్థలం

౧ యిందుకు వుత్తరం యేట్టియిగడ్డ నృసింహస్వామి గుహా. ఆవివశిష్టాశ్రమం

౧ నివర్తిసంగంగ్రామాన్కి యీశాన్యం ౧ కోసుమీదను సిద్ధేశ్వరదేవాలయం. అక్కడ సిద్ధేశ్వరం అనేగ్రామం వున్నది.— —

88 ౧ యిందుకు సామీప్యం చక్రతీర్థం. అక్కడ చక్రనారాయణదేవాలయం, గాయత్రీపాదం, విశ్వామిత్రగుహా, యిందుకు దిగవ. గోపాందము. —

౧ యేట్టి అవతలిసిద్ధేశ్వరదేవాలయాన్కు పశ్చిమం ౧ కోసు సోమేశ్వరగ్రామవద్ధ సోమేశ్వరదేవాలయం మొగలాయి॥తాలు—

౧ నివర్తిసంగాన్కి ~~[illegible]~~ నైరుత్యం ౦౹౦ కోసు యేటిగడ్డన ల్యాలఅనేగ్రామంలో మల్లేశ్వరదేవాలయం

౧ నివర్తిసంగంవద్ద వుండే ౧౧ తీర్థాలు—

౧ ప్రయాగతీర్థం యిందుకు వుత్తరంగా సాలుగావుండే తీర్థాలు

౧ దేవద్రోణతీర్థం ౧ భుజంగతీర్థం ౧ గాయత్రీతీర్థం

౧ అఘనాశినితీర్థం ౧ భానుతీర్థం ౧ చక్రతీర్థం

౧ దశాశ్వమేధతీర్థం ౧ సప్తకోటితీర్థం ఉంతుతీర్థాలు౧౧— —

౧ సౌభాగ్యతీర్థం ౧ వైశ్వానరతీర్థం

నివర్తిసంగంలో వుండే దేవస్థానములో పూజ యిప్పుడు నడిచే దేవాలయాలు—

39 ౧ బ్రహ్మదేవునివల్ల ప్రతిష్ఠితమైన సంగమేశ్వరుడు. ౧ హనుమంతరాయడు.—

౧ సత్యనిధిస్వాముల బృందావనం 3 —

వీట్లిమాత్రం పూజనిత్యం నడుస్తూవున్నది. మెండ

ని పండగదినాలలోమాత్రం యెవ్వరైనా పూజ చేయుచున్నారు.

ఈదేవాలయానికి యీశాన్యం కొండలో వీరభద్రదేవాలయం

యీప్రకారం వ్రాయించినవాడు పురాణీకుడు నృసింహశాస్త్రీ మతం వృష్ణాచా

ర్యులు యీమద్భ యువ్రాయించినవారు.

ఈగ్రామంలో వర్షపంట మాత్రం పేదు. తద్భూమియందు ధాన్యాలు పండేటందుకు నయివిత్వా

లు పండేటందుకు తద్దు. జొన్నలు, సజ్జలు, పెసలు, అలచందలు, ప్రత్తి, పండే భూములు.

౧౦ నివర్తి సంగాన్కిఆగ్నేయం 3 కోసులమీద నున్న త్రిపురాంతకంయిలాకే కేమార్గిలు

పూర్వమందు యీగ్రామాన్ని వీరనారాయణక్షేత్రమనే నామం శాలివాహనశకవరు

౬౭౧ సంవత్సరాను యీదేశం రాజ్యాభారం చేస్తూవుండే నందరాజు అనేవాడు

శ్రీమల్లికార్జునస్వామి యొక్క దర్శనార్థమై యీసరిహద్దు మార్గంలో అని యీ

గ్రామము పెద్దగావుండగాను యీగ్రామాన్ని కోటగ్రామమన్నపక్షమం సామీప్యంగా

శివాలయాలు ప్రతిష్ఠించెను. ఆశివాలయాల్కు పేరు నందులుగుర్తులని వాడుకుంటా

రు. యీగ్రామం ప్రతిష్ఠించేటప్పుడు యిందులో నమయందు నివాసిగాని దేవులపాల్లె

డసమీపంగాను మంతెకొండ అనే అగ్రహారంలో వుండే ప్రథమశాఖ అంతరను

అనే బ్రాహ్మడు యీరాజుదర్శనం చేస్తే అప్పుడు రాజు యితడ్కి దరివ్రాసిన దేవాల

యాలకే బలువ్రాయడాన్ని పంచివుండగాను యితడు బుద్ధిమంతుడు అని రాజు

మెచ్చి యితడ్కి గ్రామము ప్రతిష్ఠించి యీగ్రామం బహుశానయమని ఆజ్ఞాపించి గంటు

వాడు అదెప్రకారం గ్రామం బస్తీచేసే కోటమొదలు యినది ప్రతిష్ఠించిన దరివ్రాసిన

దేవాలయాల్కు దక్షిణాంపోందివక్షుగా వబి చెరువు ప్రతిష్ఠించెను. దినదిన

[illegible]

లు.౩౬౦ భూములు యీప్రకారంగా సుప్పష్టపల్లెవుండెను. ఈగ్రామానికి యీశా
న్యం యడమకల అనే గ్రామంవద్ద భువనైకమల్లరాజు శివాలయం ప్రతిష్టించి వాకిట
నశిడ శాసనం వేసివున్నది. సదరి వ్రాసినతరువాత అంతరను కుమారుడు మానుమ
రాసు యితడ్కి వీరమరస్సు యితడ్కి యల్లాభాయి, యితడ్కి కేమాళ్లు ౨ అప్పుళయ్య
॥ ౧ దేవరయ్య ౧ యీఅప్పుళయ్య అనే అవడు ప్రాబల్యంగా వుండగాను యీసీమరా
జ్యభారం చేస్తూవుండే అరుణాచలరాజు. యితడి తమ్ముడు క్షేత్రపతిరాజు పేరు
వ్యాపుల ఆడవు యీగ్రామాన్కి ౧౧౦ కోసుతూర్పున మజుమడుపుసెప్పగా అందులో
మొసలి మొదలయిన జలచరాదులు వుండగాను, దానిసామీప్యంగా జనమేజయప్ర
తిష్టకేశవస్వామి, యీరాజులు యీస్వామిని వచ్చిస్తూ వస్తూ నమడువు చూచ్చి యి
క్కడ గ్రామం కొంచు ప్రతిష్టించవలెనని సదరి వ్రాసిన అప్పుళయ్యతరణానికి పిలిపించి యీ
మడువచుట్టూ కొంచు ప్రతిష్టించి గ్రామం వసతి చేయమని ఆజ్ఞాపించగాను ఆదోప్రకారం
అప్పుళయ్యగారు స్వస్థానంపోయి గ్రామాన్ని పురంపోసిన శాలివాహనశక ౯౩౦ సంవత్స
రాన ప్రతిష్టించి గ్రామాన్ని మొసలిమడుగు అనే పేరు వుంచిరి. అప్పుళయ్య సంతతివారు.
ఆమొసలిమడుగు గ్రామం కరిణీకం చేస్తూ అక్కడనే వుండెను గనుక అతని సంతతివా
రు మొసలిమడుగు గ్రామంలోనే నిలిచిరి. దేవరయ్య సంతతివారు పొంత కొంచులో నిల్చి
రి. ప్రాంత కొంచులో ఆవరకు శిథిలమైన దేవాలయాలు కట్టిస్తూ మొసలిమడుగు కొం
చు కట్టిరి. అక్కడ పూర్వం జనమేజయుని వల్ల ప్రతిష్టితమైన కేశవస్వామి దేవాలయం
జీర్ణోద్ధారం చేయించిరి. యింక తూర్పున యీఅరుణాచలరాజు భార్య నాగల
మ్మ అనే దివనేపేరు పెట్టి చెరువు ప్రతిష్టించి దానికిందవరిపంట అవుతూవుండెను.
ఆనెగొంది రాజు దినాలలో డగాయకేముద్దుడు అనేవాడు యీగ్రామాన్ని ఉస్వయం

వచ్చి చెర్వు ప్రతిష్ఠించెను. దానిపేరు దశాయుతచెర్వు అంటారు. దానికి యీపేరు నిలిచినది.
ఈ వీరనారాయణపురం అనే గ్రామాన్ని జనులు ప్రాంతకోట అని వాడుకొంటున్ను
12 తరవాతను యీ గ్రామం కోట బహు అనాదియైనందున యిది కాకతీయుల దినాలు
పాడుపడి వుండగాను ..... చేరు బస్తీ చేసుకొని వుండగాను యీ గ్రామాన్ని
ప్రాంతకోట అని జనులు చేత వాడుకోబడెను. శాంత భిక్షావతి, వీర భిక్షావతి
అనే అన్నదమ్ములు జంగాలు యీ గ్రామాన్ని యీశాన్యం ఉత్తరపు లమ్మే దనకొండ
మీద ఒక దుర్గం కట్టించి అక్కడ ఈశాన్యం వుంచుకొని శ్రీశైల దేవాలయాన్ని సకల దేవగ్రా
మములు వీరి వశంగా వుండేవి గనుక వీరు మఠ సంస్థానం చేసుకొని వుండేవారు. యీ
ప్రాంతకోటకు యీశాన్యంగా కొండమీద నుండి శ్రీశైల మార్గంలో యడమఠం అనే
గ్రామం పూర్వం భవనైక మల్లరాజుల దినాలలో గ్రామం వుండగాను. యీ శాం
త భిక్షావతి గారు అక్కడ జంగాల మఠం కట్టించి వుండిరి. అక్కడ జంగాలు అర్చ
న చేసే వారు. ప్రాంతకోట తరణం సంతతి మల్లపరాజు అనే వాన్ని గ్రామస్థులు తమ
గిట్టునే యీ తరణం శాంత భిక్షావతి వారి వంశస్థుడు 300 యేండ్ల కిందట శాం
త భిక్షావతి అనే వారి వద్ద పోయి అక్కడ నుంచి ... తెచ్చుకొని వచ్చి ప్రాంత
కోట గ్రామాన్ని ఉపద్రవం చేస్తూ వుండెను గనుక గ్రామం 3 యేండ్లు బీడు పతంగా
వుండి గ్రామస్తు మల్లాతరణాన్ని కొయి చంపి వెళ్ళనంపించిరి. అప్పుడు గ్రామాన్ని వ
చ్చి చేరి మళ్ళా గ్రామం బస్తీ చేసెను. యీ గ్రామంలో పూర్వం అనేక దేవాలయాలు
వుండెను. వకదేవాలయంలో పాతశాసనం అక్షరాలు తో పగిలిపోయిన శాసనం
నట్టది
డెవాని అందులో జాపేరు వుండే రాయి వగిలివుండి గనుక తెలియవేదు.

[illegible]

33 కోటలో ౧ కేశవస్వామి ౧ వీరభద్రుడు ౧ ఆంజనేయుడు -
పేటలో ౧ వీరభద్ర ౧ నాగేశ్వరుడు యిందు పశ్చిమ నందుల ౧ యీశా
న్యంపాడు విశ్వేశ్వరుడు. యిందు తూర్పు మోక్షేశ్వరుడు ౧ ఉత్తరం ౧ ౧
ఇప్పుడు ప్రాతకోట గ్రామం కొత్త గ్రామంగా వున్నది గాని బస్తీ ప్రవేశించలేదు. యీప్ర
కారం యిప్పుడు దేవాలయాలు వున్నవి. పూజ యినది చేదిలేదు. మార్గమున్ను భా
మము విస్తారంగా వున్నవి. పూర్వం వున్న దేవాలయాల రాళ్లు విప్పి మూరివారికి తోటయిది
గాతే ముసవిమడుగు అనే గ్రామం కోటకు వేసినారు. యీరెండు కోటలకు వేసిన రాళ్ల
లోన వదుర్గా ప్రతిమలు, శక్తి ప్రతిమ, విఘ్నేశ్వర లక్ష్మి ప్రాణవస్తాయిలింగాలు కోటకు
పైయిలో విస్తరించిపడి వున్నవి. ఈ గ్రామం ప్రాచీనం అని చెడగొట్టే జనులు వాడు
తేవల్లను నిజంగానే వున్నది. ఈ ప్రకారం ప్రాతకోటకు కైఫియ్యతు వ్రాయించిన వా
డు సదరి గ్రామ కరణం పెద్దన్న రాజు యితని మల్లరాయని శాసనం సమాచారం మా
త్రం తెలియదు. ముసవిమడుగు కైఫియ్యతు సదరి ప్రాతకోట కరణం వల్ల
ను కొన్ని సంగతులు తెలుసుకుని, అక్కడ నుంచి ముసవిమడుగుకు వచ్చి అక్కడ కర
ణాల వల్ల వ్రాసినాను.

వారి పేర్లు

౧ ఆనందప్ప ౧ మారియప్ప ౧ నారాయణరెడ్డి

ప్రాతకోటలో వడ్లు పండడం లేదు. చెర్వులో నీళ్లు వుండడం లేదు. గాని భూమ
34 ల నీళ్లతో భవనాశిని నీళ్లతో పండేదివేర్లు. తద్మారాయ ధాన్యాలు పండుతూ వున్న
వి. ముసవిమడుగు గ్రామంలో చెరువు కింద వరి పంటలు పండుతూ వున్నవి.
తద్మారాయ ధాన్యాలున్ను పండుతూ వున్నవి. తెల్లజొన్నలు విస్తరించి పండడం లేదు.—

95 కైఫియతు ఆత్మకూరు తాలూకా సిద్ధాపురం యిలాకె తెందనాలు. పూర్వమం
దు యీగ్రామానకు తూర్పు భాగాన శ్రీశైల పర్వతానక్కు పొయ్యే మార్గమందు నా
ల్లపర్వాలమీదను శిద్ధాపురం అనే గ్రామం వుండెను. ఆగ్రామానకు సిద్ధాపురం అ
నే నామధేయం వచ్చిన కారణం యేమంటె పూర్వమందు సిద్ధులు పర్వతం
నుంచి వనమూలికలు మొదలైనవి తెచ్చి వారి మనోభీష్టం శిద్ధి శిధిన పొందు
తూవుండిరిగనుక ఆగ్రామానకు సిద్ధాపురం అనే నామధేయం కలిగెను. అక్కడ
కాపులు, వర్తకులు మొదలైనవారు చేరి బస్తీ చేసుకవుండిరి. ప్రతాపరుద్రరాజు
దినములలో ఆగ్రామం దక్షిణం తట్టు మొగిల్లచెరువు. యీచెరువు తూర్పున నా
గులకుంట కట్టించి దానికిందకరి వాతలు వరిపంటలు మొదలైనవి పండ్లుపరుచుక
వుండిరి. శాంతభిక్షావర్తి, వీరభిక్షావర్తి అనేయిద్దరు అన్నదమ్ములు జంగాలు వీ
రభద్రదుర్గకిల్లా తట్టుక వుండి వారు శ్రీపర్వతానకు సూర్యసింహాసనానకు కారణ
కర్తలు గనుక అక్కడ మల్లిఖార్జునస్వామికి నిత్యనైవేద్యములు, దీపారాధనలకు
గాను [illegible] కాలంకాలుకు పోయి ఆ రాజ్యాలు ఖావందులైన వారిని మందరాం
96 చుక గ్రామాలు యి [illegible] యిప్పించుక పర్వతానకు రుషను వెంటబెట్టుక వచ్చె నిమి
త్తం కాలి భాగాన వస్తూవుండగా జనమేజయులు ప్రతిష్ఠ అయిన షడ్వంశ దేవతే
వుల స్వామి దేవాలయాలు చూచి, అక్కడవుండే భావివనతి చూచి, యీస్థలమం
దువుండేకె దిపాలి ఆత్మకూరు అనే గ్రామం జిల్లుమైవుండగాను చూచి, మారుకట్టి
వేసెను అనిఆలోచన చేసి, యీదేశానకు ఖావందులైన రాయలవారిని అడిగి దాన
ధారాపూర్వకంగా గ్రామం జీర్ణోద్ధారం భూమి గ్రహించి శిలవుచేసుక వచ్చిరం
డుకారణ్యం అంతా [illegible]

చేసి ఆయ్యన ఆత్మకూరు నామధేయం పెట్టుక గ్రామం బున్న చేసి శ్రీమల్లిఖార్జున స్వా
మికిన్ని మాధ్వాహ్నికతాల నిత్య నైవేద్యానకు పారుమంచాయి, యీ గ్రామం యీరెండు శా
లివాహనశకం ౧౪౩౯ అగునేటి శ్రీముఖ సంవత్సరం శా ౧౪౫౫ నడిపించుకుంటూ
వుండిరి. శాలివాహనశకం ౧౫౩౦ వరకు గోపాలుర రాజు [illegible] శకం సం
క్షేపం ఆయెను. తరువాత మొగలాయి అబ్దుల్లవహాబు అబ్దుల్ల వహాబ్ సేను గారు యే
లిరి. తరువాత సరస రాజు బాహెమూరు దుమే రాసా వెంబు నాదునుయేలిరి. ఇం
తలో తూర్పు కంభం తాయాతెర దుర్గాల సమస్థానీకుడు శాఖనాయుడు బల
వంతుడైనందున తెచ్చుక శాలివాహనశకం ౧౫౭౮ అగునేటి ప్లవంగ నామ సంలో సి
ద్ధాపురానకు వచ్చి ఖిల్లా కట్టించి తాయాతెర గ్రామాలు ఠాణా బందీ చేసుక యేలుతూ
97 వుండి యీ గ్రామానకు వచ్చి ఆగ్నేయభాగమందు తోనేరు కట్టించి వనం వేయించి గ్రా
మానకు తూర్పు భాగాన సాలు బహాటి చెరువు అనే పేరు చేత చెరువు కట్టించి తోట
కట్టించి వుండిరి. యింతలో మొగలాయి పఠార్లు బిరాం బాదావజు ఖానే సాయ్యదు
మూరుగారు రాజ్యం యేలుతూ వుండి వీరిమీదికి దండెత్తి వచ్చి లడాయి చేసి స్త్రీపు
రుషులతో పేరువేతుండా చేసి, రాజ్యం తీసుక అనుభవిస్తూ వుండిరి. వీరి వంశస్థులు
రాజ్యం యేలుతూ వుండిరి. శాలివాహనశకం ౧౬౮౦లో నగద్వాల సోమన్న దండు
తెచ్చుక రాజ్యంలోకి వచ్చి యీ గ్రామం మీద లడాయి చేసి, గ్రామం దోచుక పోయి
న సంగతి వారికి వారికి సలహాలాయెను. వీరు అనుభవిస్తూ వుండిరి. పరాభవ సం||
మార్గశిర మాస ములో మరాటీ దండు వేసాలుకు రాణి బయిదు గుర్రం వచ్చి గ్రా
మం అంతా దోచుక పోయెను. పిమ్మట విరోధికృతు నామ సం|| తా|| మూండు సం
వత్సరాయి కరువు - పరీధావి సంవత్సర ఫాల్గున శు|| బ|| మ [illegible]

చనిపోయెను. ఆతయనకు కుమారుడు నవాబు ఖుల్లషఖాన్ సాహెబు॥ వారు యేలుతూ వున్నారు.

98 యీ గ్రామములో దేవస్థానాలు వుండే వివరము.

౧ గ్రామానకు దక్షిణ భాగమందు జనమేజయులు ప్రతిష్ఠ కేశవస్వామి దేవాలయం

౧ యీ దేవాలయానకు వుత్తరం వీరభద్ర దేవాలయం

౧ యీ దేవాలయం యీశాన్య భాగమందు సిద్ధేశ్వరస్వామి దేవాలయం

౧ యీ దేవాలయం యీశాన్య భాగాన కాళికాదేవి దేవాలయం

౧ కాళికాదేవి దేవాలయం పశ్చిమ భాగాన బాజారున హనుమంతరాయని దేవాలయం।

౧ గ్రామానకు పశ్చిమాన చౌడమ్మ గుడి

౧ సిద్ధేశ్వరస్వామి దేవాలయం దక్షిణం నగరేశ్వరస్వామి దేవాలయం

౧ యీ దేవాలయం ఆగ్నేయ భాగాన సత్యలమ్మ గుడి

౧ కేశవస్వామి దేవాలయం దక్షిణం గంగమ్మ గుడి

౧ గ్రామానకు తూర్పున వనములో మారెమ్మ గుడి

యీ ప్రకారం వ్రాయించిన దికరణం రామరాజు బాలయ్య వృంరి నారప్పనైఘరా[illegible]రు.

ఈ గ్రామములో వరికుంటకావడం విస్తరించినాము. బావుల కింద స్వల్పంబయితే యెక్కువ తక్కువ ధాన్యాలు, మెరపలు ఆరక ప్రత్తి పండు[illegible]వి. జీలకర పండుతున్నది.

99 వెలుగోడు కరణం క్రిష్ణమరాజు, వుమాపతి వెంకటపతి సుబ్బరాజు వద్ద వున్నకా గితనకలు.

యీ గ్రామాన్ని తూర్పున ౪ పరువుల మీదను కొండదిగువ రుద్ర[illegible]

యొక్క నిర్మాణ వివరం. యీ రుద్రకేడు మల్లికార్జున దేవుని పడితరాల్ని గాను
శేమామూలు ం యేర్పరచినది. శాలివాహన శకవరుషంబులు 1200 అగునేటి కాళ
యుక్తినామ సంవత్సర మాఘ శు. 1 నాడు యీ రుద్రకోడిగ్రామాలు బొల్లవరం
పోతేపల్లె యీ గ్రామాల్కు సీమామూలం యేర్పరచినది. శ్రీవత్స గోత్ర ఆపస్తంబ
సూత్ర రుక్శాఖాధ్యాయులైన సింగనాథపడియలుగారు. ———

శ్రీరఘునాయకులు రావణకుంభకర్ణాదులను సంహారించి, లంకావిభీషణునికి ప
ట్టాభిషిక్తుడు చేసి పుష్పకారూఢుడై సేతుదాటి వనచర సమేతుడై తర్లి వస్తూ బ్ర
హ్మమనుమడైన రావణబ్రహ్మను వధించినందుకుగాను సేతువు బంధించి రామేశ్వరంద
గ్గరనుంచి లింగప్రతిష్ఠ చేస్తూరాగా యెకొండ శివలింగప్రతిష్ఠ పరిపూర్ణంబైన స్థలము
కాంగా రుద్రకేడు అనిపించుకొనును. యీ రుద్రకేడి స్థళమందు మల్లికార్జునిప్రతి
ష్ఠ చేసి నిర్మితాకారంబుగు గుండం యేర్పరచి, యీ మల్లేశ్వరుని యీ గుండం నిర్ణయం
చేసి రామస్వామి పోయినాదే[illegible]స్థ యీ రుద్రకేడి స్థళం, యీ గుండం శ్రీ రామస్వామి
ప్రతిష్ఠ యీ టుంటే రుహాతెను. అనినందున చక్రవర్తి యీ రుద్రకేడి మల్లికార్జునస్వా
గుడి కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేసినది శాలివాహన శకవరుషంబులు 1200 అగునేటి కాళయుక్తి
నామ సంవత్సర మాఘ మాసమందు నిర్ణయం పెట్టినది. ధర్మం వర్ధిస్తూ వుండును. వుండ
గా గంగానాథ పడియలు శిష్యుడు శింగానాథపడియలు గారు. యీ శింగానాథపడియ
1000 లు గారు, రుద్రకేడి మల్లికార్జున దేవస్థాన పడితరాల్ని గాను శేమామూలు ం యేర్పర
చినది. యీ రుద్రకేడి సమీప యకు పసురుప్లు మొదలయిన పొలిమేర గ్రామ గ్రామా
స్థల యీ ఆకారంగా అష్టదిక్కులకు పొలిమేర రాయి వేయించి, నిర్ణయం చేసి, శిలాశా
సనాలు వేయించి, అష్టదిక్కుల పొలిమేరల యేర్పరచినది శాలివాహన శకవరుషంబులు

౧౭౭౦ అగునేటి ప్రమోదూత నామసంవత్సర మాఘ శు ౧ నాడు నిర్ణయించ వేసిన పంచాయి
ర్పుతఖ్యులు ఆళ్ల చెర్వుపాలి మెరను గుండును వేసిన లింగముద్ర రాయి మెర యిడనుండి పశ్చి
మంగా వెళ్లి యెనమ్లుల బావివద్ద వున్న త్రిశూలము వేసిన రాయి మెర. యిడనుండి దక్షిణంగ
ద్యగా చిదతు బండ్లకు వెళ్లి యీ బండల మీద వున్న పెద్ద గుండులు వేసిన లింగముద్ర
రాయిమెర. యిడనుంచి గుండు మీదను గండును వేసిన లింగముద్ర రాయిమెర. ఇడ
నుండి ఆగ్నేయపు మూలగా వంక్నిరాగా పగపడియు, అన్నవరం పొలివెప్పపొలంతూడి
నడితప్పు వేసిన లింగముద్ర రాయిమెర. అన్నవరాన్ని వేసిన శంఖు చక్రముల రాయిమె
ర. యిది పూర్వతఖ్యు మెర. దక్షిణాన్న మెర ॥ యిడనుంచి పరమటుగాను నడ్విరాగా
అన్నవరం పొలిమెర నేరాగా అక్కడ వేసివున్న శంఖు చక్రముల రాయిమెర. యిడనుం
డి పరమటు నడ్యగా ముతివెదుళ్ల కొండ కెనగొమ్ము వెళ్లి, జంయతలదానకొండ వెళ్లిరా
గా నల్లగుండ్లా లో వేసిన లింగముద్ర రాయిమెర. ఇడనుండి వానువుండుని తాలివంకె
నేరాగా తెలివలదిన్నె మీద వున్న లింగముద్ర రాయిమెర. యీ రాతివద్దనుండి చత్వగా
పరమటు నడ్యగా లింగముద్ర వున్న త్రిశూలం రాయిమెర. ఇడనుండి రాగా చతిమం
ద్ర మత్రికి వెళ్లి యిడనుండి పడమర నడ్విరాగా త్రిశూలం సూర్యచంద్రా చూలు వేసివున్న
రాయిమెర. ఇడనుండి గాతెతి లోనె వృత్తరంగా పొలిమెరవప్ప బూర్లెపల్లె లింగంపల్లె
కొల్లమిట్ట యెక్క పత్తటు నడ్యగా లింగంపల్లె, బూర్లెవరం పొలిమెరను రాగా వస్తివే
సి మాంతు మెర. ఇడనుండి పరమటు నడవగా వున్న బియత బండను, లింగంపల్లె పెరట
101 నుతులు, బూర్లెవరం, వెలగాపి పొంవెం తూడిన తఖ్యు, బియుమన్యాల పరప్పు బండను వేసి
న లింగముద్ర రాయిమెర. ఇది దక్షిణపు తఖ్యు ॥ ఇక పరమటు తఖ్యు మేల. యీ బియు
ము బండ వద్దనుండి చత్వగా వుత్తరం నడ్యగా ఆడ వేసివున్న లింగముద్ర రాయిమెర.

యిడనుండి తాడేళ్లపడియతు రాగా తాడవేసివున్న లింగముద్రరాయి మేర. యిడనుం
డి పశ్చిమ నడ్డగా తుంటతట్టు మెమ్మునపలికె పొదలువేసిన రాయి మేర. యీరాతివద్ద
నుండి చక్కగా వుత్తరం నడవగా చదరం దిండు రాయి మేర. ఈ రాతికి త్రిశూలం సూ
ర్యచంద్రులు వున్న రాయి మేర. ఇది మ్యారగా చిన్నలు దిన్నె లింగరమ్మ భావి వుత్తరా
న లింగాపురం పొలిమేర నరగా పగపడియ నుంచి వచ్చిన వాగున తవిసను. ఇడనుం
డి లింగాపురం పించతల పాడు పొలాన్ని పెద్ద అనంతాపురం పొలం కూడిన దిక్కున
చెక్రతాయి వద్దగ్గర వున్న లింగముద్ర రాయి మేర. యిడనుండి నద్దుల రాతి. ఆడవే
సిన లింగముద్ర రాయి మేర. యిడనుండి రాగా యీరాతి మీద శివాక్షేతులు వ్రాసినది.
యిడనుండి వుత్తరం నడ్డగా యెర్ర భావి అంచున వాగు గడ్డ దిన్నె మీద వేసిన లింగము
ద్రరాయి మేర. ఇది పరమటి దిక్కు॥ వుత్తరాన్ని॥ వాగు గడ్డన వున్న రాళ్ళ వాగు గడ్డ
నుండి తూర్పున నడవగా పర్వతం. అది దాటి రాగా వేసివున్న లింగముద్ర రాయి మేర. ఇ
డనుండి తూర్పున నడవగా కొండల్లు తాలవాళ్ళ దిమ్మర్గం దాటి కొండ శిలమీద అంచున
కోతుల శిలపాయి వేసిన లింగముద్ర రాయి మేర. యిడనుండి దక్షిణం నడవగా పెద్ద
పాలిమీద ముద్దురెడ్డి పెద్దకోవట్ల నడవని అంపు రాయి మేర. ఇడనుంచి ఆళ్ల చెరువుకు
తవియ తత్తి వారగా రాగా తెయితవేసిన లింగముద్ర రాయి మేర. గుంట నుత తవియతవి
సెను. ఈ చతుస్సీమ కులోనైన పొలం ఖ ౨౪౬ ౪కి వివరం॥ సామంత నాయనివ్వ
గడె ప్రమాణం ఆరు యవలంగుళం అడ్డంగా నిచ్చి కొల్వగా వక అంగుష్ఠం అటువం
102 టి అంగుష్ఠాలు ౩౬ అయితే వక గజం, అటువంటి గజాలు ౧౬ అయితే గడె అటువం
టి గడను కొల్వగా నను తుంటయి ౧౦౦ అయితే వక ఖండుము. యీప్రకారాన గంగా
నాధ వడియలు గారు నిర్ణయింపజేసిన గడె ప్రమాణం [illegible]

డిస్తృశాన శిలా శాసనం వేసినారు. రుద్రకోటి సీమ గ్రామాల వివరం॥ బొల్లవరం। పెండె
పల్లె। కొండూల నడమ హొయతప్పు గ్రామాలు. ముసుం దాపు రాన్ను ప్రతినా ప్రస్తావ మక్కి
గపల్లె। పెద్దరెడ్డిపల్లె। యుప్రమాచ బొమ్మినిపొంఖ్యం। చిన్నరెడ్డిపల్లె యీ గ్రామాల్లు
హొలిమెర సంఘుతెల్లు యెర్పర్చి హొలిమెర రాళ్లు వేయించి గ్రామ గ్రామాల్లు నిర్ణయం
పెట్టించి, యీ మొదలయిన గ్రామాలు రుద్రకొడి మల్లికార్జున దేవున్ని బలంజంగాల్లు
న్ని పరిచారకోలు కొనప్ప సురుష్ప మల్లికార్జున దేవున్ని శింగానాథ వదియాలుగా
రుకొప్పుడ చేసి ధర్మం నడ్పినారు. దేవరాయలు। ప్రౌఢదేవరాయలు। రామదేవరాయలు।
ఉంబిదేవరాయలు, సదాశివ రాయలు। హరిహర రాయలు। విజయ బుక్క రాయలు
అచ్యుతరాయలు। వీరనృసింహ రాయలు। కృష్ణరాయలు। రామ రాజు గారు। యీ ధ
ర్మం చెడకుండా నడిపిస్తూ వుండేరి. ఇది రాయల పూర్వం। వోరుగంటి సంబ్రతా
పరుద్రుడు, వీరదేవుడు। రుద్రదేవుడు। తనకౌ దేవుడు। యీ మొదలయినవారు. శ్రీశై
లాన్ని తర్లి వచ్చి యీలాంభారం యుండిన దిశావివాహమన సకవరుషంబులు ౧౭౪౦ అగునే
టికాల యుక్త నామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ ౧ గురువారం యీలాంభారం యుండి రుద్ర
కొడి మల్లేశ్వరున్ని ధర్మం చెడకుండా నడ్పవలెనని యీ గ్రామాలు సోమభిక్షావృత్తి
ని పిలిపించి యీ ధర్మం నడుపమని యీ గ్రామాల ఆయన్ను యిచ్చెను. ఆ సోమభి
క్షావృత్తి ధర్మం చెడకుండా నడిపించెను. అంతట। సోమ భిక్షావృత్తి గారు. ఆ లాగే
రుద్రకోటి మల్లేశ్వరున్ని ధర్మం చెడకుండా నడిపిస్తూ వుందురు.

103 రుద్రకోట సీమలో గ్రామాల్లు చదుస్సు మకుట్టిన హాంయం ౫ ౭౪౬౪ కి కృషియా
గ్యాల్లరా కుండా వుండగా భూమి ౧౫౩ ౫౪ కి వివరం॥ హొలెపల్లె వసుడుల్లు
సహాగా మొహోయిన హొలం ౫ ౧౭౩॥ బొల్లవరాన్ని హొయిన హొలం ౫౦॥౦ యిదిగాక

కుంటలు నడుమ పోయిన పొలం। ఖ ౧౦ తృప్తియీయోగ్యాళ్ళు కాని సోభూమికి పోయిన

పొలం ఖ ౬౩౫౪ శుద్ధం నిల్చిన పొలం ఖ ౫౧౧ పుల్లికి వివరం, కుంటలోపున్న యీనుకుం

దాపురాన్న ప్రతి నామమైన మజ్జిగపల్లె, పెద్దరెడ్డిపల్లె, చిన్నరెడ్డిపల్లె, యర్రమాచబావి

నేని పాళ్ళెం యీగ్రామాలు ౪ కి శుద్ధం నిల్చిన పొలం ఖ ౫౦౦ అంతు యీగ్రామాల్లు నిల్చి

న పొలం ఖ ౧౩౧౻౦ బాల్లవరాన్ను ఖ ౧౪౫ శుద్ధం ఖ ౭౫౦ అంతు శుద్ధం। ఖ ౫౧౧ గా

తక్కువ యీయోగ్యాళ్ళు కాని సోభూమి ఖ ౬౩౫౪ కి వివరం। కుంటల్లు పోయిన పొలం

పెద్దకుంట, పెద్దశిలలు, ఒడ్డకుంట, రాజులకుంట సహా గాను పోయినది ఖ ౩౦

బంగారపుకుంటకు పోయినది ఖ ౫ తెర్లదొడ్డకుంటకు పోయినది ఖ ౩౻౦ తెల్లరాళ్ల

కుంటకు పోయినది ఖ ౭౻౦ ముయిపెదురుకుంటకు పోయినది ఖ ౧౭ పయిగురాళ్ల

కుంటకు పోయినది ఖ ౧౭ తమటంకుంటకు పోయినది ఖ ౭ యేనుగులదొనకుంట

ల్కు పోయినది ఖ ౩౻౦ తేనెకుంటకు। ఖ ౫౻౦ యినుపరాళ్లకుంటకు ఖ ౫ జొన్నల

దొనకుంటకు పోయినది ఖ ౯ గాదగుకుంటకు పోయినది ఖ ౭౻౦ గద్దచరికుం

టకు ఖ ౧ గార్గేయతిప్పకు ఖ ౧౯ పెద్దకుంట సాగుకుంట సహా గాను ఖ ౭౦౦

తు ఖ ౬౩౫౪ = యీరుద్రవరం గ్రామంలో పూర్వం గుడ్లూరు బావులు ౫౦ వుండెను.

104 ఈశాంత భిక్షావృత్తి అంత్యమందు రుద్రవరం గ్రామం దాని చుట్టూ వుండే పల్లెలు

సహా గాను పాడుపడెను.—

ఈసదరి వ్రాసిన తరగాయిషు మఖవచనం వల్ల సువ్రాసి నట్టి షియతు॥ యీవెలుగో

డుకు యీపూర్వం పరువు మీదను హరివరం అనే గ్రామం వుండగాను చంద్రశేఖరరా

జు కుమారుడు నల్లతిమ్మరాజు ఆస్థళంలో వుండి రాజ్యం చేస్తూ వుండి ఒక్కదినం

చివేటమార్గం గాను పరమట్టి[illegible] [illegible]

యిప్పుడో పలుగాడు తాను వుండే స్థలంలో అరణ్యము గాను వుండగాను దేవాలయంలో

లోపల లోపమంటపంలోను మంచం మీద్ను పయండు చక్కగా నిద్ర చేసి బుద్ధి వరిగాపో

యెను గన్క వెలిగాడు అనే నామంతో గ్రామం లోను కేష్టించుచును తన వద్ద వుండే సర్దా

రుడు బంగారు నాయుడు అనే అతన్కి ఆజ్ఞాపించగాను అతడు మీను కేష్టు దాస్యప్రా

రంభం చేయించి కేష్టిస్తూ వుండగాను పడిపోతూ వుండెగన్క బంగార నాయుడు బ

హు చింతాక్రాంతుడై రాత్రి సమయమందు నిద్రిస్తూ వుండగాను స్వామి స్వప్నంలో వ

చ్చి నీవు వుండే యేడు మోడెండ్లను పిల్లలు తోటుండా బలి యిస్తే మీరు వడను నిల్చునన్ను

దని చెప్పను గన్క బంగార నాయని గారు జాగ్రత్తుడై బుద్ధిమంతులు విద్యాం

సులు మొదలయిన వారితో స్వప్న వృత్తాంతం తెలియచేయగాను ఆదే ప్రకారం

చేసి తమ యొక్క మనోభీష్టసిద్ధిని పొందవలసినది అనగానే బంగారు నాయుడు తన

యొక్క మోడెండ్లను పెళ్ళి స్వామి ఆజ్ఞాపించిన ప్రకారం తలపగాను వారున్గిన్గి

రించి తలంటు నీళ్లు పోసుకే సిద్ధమై ఆరుగురు మోడెండ్ల వారికిని పుట్టు

మెనికోగా యేడో మోడెల్కు సంతానం లేక వుండెను గన్క మాలవాండ్ల పిల్లవాన్ని

105 పాడు యాచవడు అనేవాడు తోడుతూ వుండగాను ఆ పిల్లని యెత్తుకొని పోయెను. ఈ

యేడుగురు మోడెండ్లను మోయుకు పిల్లను సహా బలి యిచ్చి మీరు కేష్టుగా నెల్లడ

కుండా భద్రంగా నిల్చెను. మీరు మపర మరియు యేడుగురు అక్క బుడ్తరుజా అని

వాడుతూ వున్నారు. కారణం ... బలి యిచ్చి ... [illegible]

దవ బ్రహ్మానుపు బతమ దస్త్ర ప్రతిమెలు శిశువు ... చెక్కించ్చు ... పూజలు

చేస్తూ వుండే వారు. బంగారు నాయని యేడుగురు మోడెండ్లను బలి ... [illegible]

... మోడెల్కు సంతానం లేక యాచవడు అనే వాని ... [illegible]

రిగన్ను బంగారునాయన్ని తెయగోండు బంగారు యాచమనాయనివారు అనివారిసం
తతిపేరునడుస్తూవున్నది. పైనవ్రాసిన నల్లతిమ్మరాజు బంగారుయాచమనాయడు
కోటకట్టినదివీని అమరంగాయిచ్చెను. కోటకుతూర్పునప్యాట దేవాలయాం ౩ చెర్వు
యి ౩ గ్రామాన్ని తూర్పున కట్టించిరి. దేవాలయాన్ని బ్రాహ్మలు మొదలయినవార్కిమా
న్యాలు నడిపిస్తూ వుండిరి. ఈ బంగారు యాచమనాయడు నల్లరాత్రి ఛలవడంచే
రయింటి అందుపైనతాను తూర్పుండవవెనని వుండగాను ఆ రాత్రిపైన సమర్థ్యముండు
రాతిపొరబైదర్లి నస్తలంలోసర్పాకారంలగపడుతూ వుండగాను యీరాయిమ
నుషుల శ్లాఘ్యంకాదని ప్యాటలో చెన్నకేశ్వర దేవాలయం వుండి వుత్సవదినాల
లో దేవుడు దానిపైన కూర్చుండేటట్లు కట్టుడ చేసెను. యీ బంగారు యాచమనాయ
డు దినే దినే అభివృద్ధిని పొందివుండెను. నల్లతిమ్మరాజు కాలమైనతరువాత వారి
06 వరంగ్రామం, ముక్తారికి, వెయిగోండు కేసుబా బస్తీల యెనుగన్ను ఆగ్రామం వెయిగోండు
కింద మజరా అనుపించుకొనెను. నల్లతిమ్మరాజు కుమారుడు రామరాజు కోటవారికి
విలోవ ఖపగిలిన శిలాశాసనం వేసినారు. అందులోవుండేది.—

అవిఘ్నమస్తు॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౬
అగునేటి ఆనంద॥ సం॥ శ్రావణ ౧౫ ౧౩ంయి శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వ
రశ్రీ వీరప్రతాప సదాశివదేవ మహారాయలు విజయనగరమందు రాజ్యముచేయు
చుండగాను శ్రీమన్మహా వుండవేశ్వర రామరాజు నల్లతిమ్మరాజు గారు.
యిక్కడ రాయి పగిలినది.—

ఇది గాక యీరాజు దినాలలోనే యీశ్వర సంవత్సరంలోనే ప్యాటలో వున్న కేశవదేవా
లయంలో మంగలవాండ్లపన్ను తియ్యకుండామని..... నివున్నది.

యీ బంగారయాచమనాయనింగారు దుయేలుతూ వుండగాను తండనాలు గాడా

ల రాజు యొక్క ప్రభుత్వం సంస్థానము రాజ్యం మ్లేచ్ఛాక్రాంతం అయ్యేటప్పుడు బంగారయా

చమనాయని గారి వంశీకులు తనవకింద వెంకటగిరి చేరి అక్కడ సంస్థానం చేసుకొని

యేలుతువారు అనిపించుకొనుచుండిరి. యీ తెలుగూడు కోటయు తండనాలు ... మ్లే

చ్ఛుల క్రిందను నడుస్తూ వుండగాను. కొన్ని దినాలు మునుపు గద్వాలు సోమనాద్రి తండ

నాలు కిల్లా థాణా చేసుకొని అక్కడినుంచి యిక్కడికి వచ్చి యుద్ధం చేసి యీ కోట

స్వాధీనం చేసుకొని ... బహుదిన దినాలు ... యీ దేశాన్ని

107 యీ కోటయు ... గ్రామం దొంగ పోయెను. యిప్పటికి ...

నదమ్ముడు ... యిక్కడ వుండగాను. తండ్రి మునవర ఖానుడు

చనిపోయిన తరువాత అన్నదమ్ములు ... అలిష ఖాను ...

డా యుద్ధం చేసి కోటయు ... .

చేసెను. కొన్ని దినాలు ... అలిష ఖానుగారు యీ కోట ...

సి యీ కోటయు వారికిన్ని ... చేసి వుండెది. సిద్ధాపురం ...

వెనని అక్కడ వుంచి ... సిద్ధాపురం ... వారికి ... పోయెను. యీ

కోటయు ... తండనాలు ... పోయెను.

౧ కోటయు ... స్వామి దేవాలయం

...

౧ కేశవస్వామి ౧ యింద్రు ... యీశ్వర దేవాలయం

౧ శివాలయం ... ౧ యింద్రు ...

...

౧ బాజౌరుఙ్వాను మంతరాయనిదేవాలయం పూజవేదు.—

యీ వెలుగోడు అనే గ్రామం అనాదియిందు దాఖలాయెమంటె గుడికట్లుఙ్గను శాస
నాలుఙ్గు వున్నది. కొంపమాత్రం బంగారయాచమనాయడు కట్టినాడు. జనులు గ్రామం
వారె కట్టిరిలుంపారుగాన్ని దానికి దాఖలా ఉగపడవేదు.——

కరణాల వద్దవున్న వెరిగిరాలు నకలు—— —

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయశాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౧ అగునేటి సిద్ధార్థి
108 సం॥ మాఘవరం పొలిమేర నిర్ణయం॥ తూర్పుతుఫగుపడియు వాగు. అక్కడి దక్షిణంగుం
డ్ల బత్తెన్నవరం గుడి, అందుండి పరమటం ముఖంగాను నడవగాను ఆకవీటి బావితుమ
ళ్ళైను. అందునుంచి తూర్పపడి పరమటం ముఖంగా నడవగా బాంగరాలు తిప్ప అంటెను.
ఆతిప్ప యొక్క పరమటం ముఖంగా నడవగాను వెలుగు గెలుంపెను. అందునుండి పరమ
టం ముఖం నడవగాను చదమఙ్గవిరి అందునుంచి పరమటి ముఖంగా నడవగాను
మందిగమోత్రిని చెర్వుకొమ్మున వేసిన లింగముద్ర రాయి మేర. యిక్కడ నుంచి పరమటం
ముఖం నడవగాను. జంబాపురం పొలిమేర అంటెను. ఇది దక్షిణాన్ని మేర. మరిప
రమటి యీరాతి వద్దినుంచి వుత్తరముఖంగా నడవగాను యిదుల చెర్వుకిందమ
న్నలింగమయముర మత్రిమేర, యిడ నుంచి కట్టుయొక్క నడవగాను. చవంద్రాజు
యల్లంరాజుగారి మాన్యాన్ని పరమటవున్న రాయిమేర. యీ రాతివద్దినుంచి వుత్త
రం నడవగాను ప్యారగుంతలపొలాన్నపొలికి వెళ్లఙ్గు పుష్టు దిన్నె వద్ద వుండె రాయి.
మేర. ఈరాయి దగ్గిర నుంచి వుత్తరం నడవగాను లింగంపల్లె అన్నవరం ప్యారగనుత
ల, మాఘవరం యీనాలుగ్రామాల్క యీరాయిమేర. ఇది వుత్తరమేర. ఈరాతి
వద్దినుంచి చక్కగా తూర్పు నడవగాను శ్రీనివాసాచార్యులు వేసిన చెర్వుకొమ్మున

రాయి మేర. అక్కడ నుంచి చక్కగా నడవగాను యెంగానందప్ప సింతయిలు మెండ్రమెట్ల

దిగి అడుగ్గు వాగులోకి దిగి పగపడి తవిసెను. ఈవయి ... పాలుం ౩॥...

109 మెండుమ్మా ... గ్రామ సేత్యాల్ని, ... అజ్ఞ్ఞాతి పోయిన పొలం

౩॥ ౩ ౧౪౹౦ పోగా నిల్వ ౬౹౦...

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౮౭ అగునేటి రౌద్రి

నామ సం॥ వెలుగోడు గ్రామం గికి పొలిమేర నిర్ణయం॥ తూర్పు ...

ములు ... బొల్లవరం సమ్మతాలు వచ్చే మూడి నమయ్యలు గుర్తు రాయి మేర. అక్కడి

నుంచి దక్షిణం నచ్చిరాగాను లింగంపల్లె పార గనుమ ... మాడి నయి ...

బ్బవెళ్లి రాగాను సిద్ధాపురం ఆది మార్గం తప్పి యిడ నుంచి నడవగాను పాలగనుమ

యెడగాను వేసిన రాయి. ... దగ్గిర నుంచి తూర్పు నడవగాను వంగనుగడ్డను

వేసిన రాయి మేర. అందుండి దక్షిణం నడవగాను ...

... వేసిన రాయి మేర. యిందు నుంచి పడమటి నడవగాను ...

చింతగుంట వేసిన ~~...~~ యమ్యలు గుర్తు పాలం. యి దక్షిణాన మేర. పడమ

టి మేర. ... దగ్గిర నుంచి నడ్డిరాగాను భానుముక్కు ... పాలిమేర ...

ర్పు నడ్డిపోగాను గౌరవరం పొలిమేర అంటి ... బొల్లవరం సమ్మతాలు ...

డు గ్రామాల్ని ... యమ్యలు గుర్తు రాయి ... ఇందు ...

న పొలం ౩॥ ౩ ౭౧ యిందు పస్తిల్లు వనాల్ని అడివిల్లు తూర్పు లు ...

మేరంటియి గ్రామ సేత్యం, ... సేత్యం సహా గాను పోయిన పొలం ౩॥ ౧౩౧౹౹౦ పోగా

నిలువ ౩॥ ౧౮౬—౹౦ — ... ఇక్కడ్డి వెలుగోడు ... యుమ సమూరి ... గ్రామం

ఖైసారం

వతివంటు తావడం వేదు. ...

110 ౧ కైఫియతు వెల్పునూరి తాలూ వెలుగోడు.

శివాప్పురి పట్టణం ప్రతినామధేయంబైన వెల్పునూరిగ్రామ నిర్మాణం క్షేణక్రమం ఆదిపూర్వమందు వీరసోముడు, విజయసోముడు, నందిసోముడు, తపాల సోముడు. ఈ రాజులు నల్గురున్ను కళ్యాణపురిపట్టణంబున వజ్రసింహాసనాసీనులై రాజ్యం చేయుచుండగాను వారిలోను వీరసోముడు అనే రాజుకు శిరినాగులదేవమ్మకు మహాస్త్రీ జన్మించివుండెను గనుక ఆ వీరసోముని తోడబుట్టు శిరిశింగళ్లరాజు అనే కుమారుడు జన్మించి దేవతయూక్షంవల్లను శిరినాగులదేవమ్మని శిరిశింగళ్లరాజుగారు సతీపతులై యీదేశాన్కు తర్లివచ్చేటప్పుడు ఆదిశక్తి ఆదిపరంజ్యోతియగు శ్రమహాంకాళిపరమేశ్వరి ప్రసన్నురాలై శిరినాగులదేవమ్మవడిబాలులోనుతాను ఉన్న కళ్యాణవీరభద్రుడున్ను నిత్యసహాయముగారాగాను వారు గమనోన్ముఖులై సకల భూములు తడచివస్తూవుండగాను గండరగండరులు అనేవారు యీ శివాపురిపట్టణంబున వుండిరి. వీరావతేనాడు యాంటు సన్నిహామార్గంగా వచ్చి వుండి ఆ వచ్చినవారిని జూచి వారిని ప్రత్యుత్థానపూర్వకంబుగాను పట్టణాన్కి తోడ్కవచ్చిరి గన్కు ఆ అంకాళపరమేశ్వరిన్ని కళ్యాణవీరభద్రుడున్ను గర్భగృహాస్థాపిత అంతరాళమ ధ్వరంగమంటప మహాద్వారస్థాన గోపుర ప్రాకార నిర్మితంబైన మంటపంబుల రత్నసింహాసనారూఢులైన ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను వసింపయించినవతలభక్తజనులకు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యవృద్ధియు, ధనతనకవస్తువాహనసమృద్ధియు, పుత్రపౌత్రాభివృద్ధియు నగునట్లు గాను కోరినకోరికెలు యిచ్చి తెరువులు కాయునడిపించుతనతల దిగ్దేశంబులకు యీస్థలంబు మధ్యరంగమై ప్రకాశించేటట్లు చేసెను. శిరిశింగళరాజు, శిరినాగులదేవిగారు యీపట్టణానకు అధిపతులై గండరగండరులు

తోడాను మహదైశ్వర్య సంపన్నులై సుఖాన వుండిరి. యీ శివాపురి పట్టణంబు
111 దేవతామహిమచేతను సప్తావరణ పరిఘుద్వార నిర్మితమై శివనందుల కోటయు
దక్షిణంబున అంటురాయిన్ని, పరమపు భైరవుడున్ను వుత్తరాన నిప్పులయ్యరున్ను
పూర్వాన మల్లయ్యగారున్ను, ఆదిశేషుడున్ను యీప్రకారం కాపాడుచుండురు.
గన్కయిప్పుడు పంటిమల్ల వినోదంబు చేతన్ను యిప్పవంటి విశేషమహిమచేతను,
కీర్తి వచ్చి సకలరాజ్యంబుల యొక్క ఖ్యాతమయి, సకల సామ్రాజ్య లక్ష్మీ విభ
వములకున్ను, సకల సార్వభౌములకున్ను రాజధాని అయిన శివాపురి యొక్క ప్రతి
నామధేయంబైన వెల్లుమూరు.—

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౨౦౦ అగునేటి సర్వ
జిత్తు నామ సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౦యి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర అప్రతిమల్ల ని
శ్శంక నిశ్శంక బిరుదాంక సమస్త దిగ్విజయ కృతానేక జయస్తంభ నిర్మిత సతతచా
తుర్యశౌర్య పరాక్రమ ధురంధరులైన, హేమగిరి ధీరులైన శ్రీకాకతీయ ప్రతాపరు
ద్రదేవ మహారాజులుంగారు వోరుగంటి పట్టణంబున సుఖాసీనుడై పృథివీసామ్రా
జ్యము పాలిస్తూ వుండగాను, స్వస్తిశ్రీ పర్వతశ్రీ స్వయంభు శ్రీలింగ చక్రవర్తి శ్రీమన్మ
హామల్లికార్జున దేవర దివ్య శ్రీపాదపద్మారాధకులైన శ్రీకైలాస సమీప ద్వారా పృథివి
మహామహోత్తములైన పృథివి భూకైలాస నివాసులైన శ్రీశైవ శాంత భిక్షావృ
త్తి అయ్యగారు శ్రీశివాపురి పట్టణ ప్రతి నామధేయంబైన వెల్లుమూరు గ్రామము వృ
112 త్తిగాను అనుభవిస్తూ వుండగాను పొలిమేర నిర్ణయము తీర్పరించిన వివ
రము.—

పూర్వమందు గ్రామాన్కి పశ్చిమంగా శివనందుల కోటవుండేది ...

మంచ్యాళ్యంగావున్నది.

యీప్రకారం గ్రామకరణం శింగరాజువద్ద వున్నకవిలె ప్రకారం నకలు.

ఈగ్రామంలో వుండే అంకాళమ్మదేవతకు చైత్ర॥ బ॥ ౭ ఆరభ్య వైశాఖ॥ శు॥

౧౫ వరకు వుత్సవం అవుతూవున్నది. యీప్రదేశం జనులు విస్తరించిరా కగ గల

1/3 చిందకాంలా॥ గారకల్లు కరణం గంగరాజువద్ద శిథిలమైనకవిలె వ్రాసివుండేనక

లు.

శుభమస్తు శ్రీశారదాంబాయై నమః॥ శ్రీరామా నీపాదమే గతి. పద్దు వ్రాసిన ప్రకా

రం రాజపీఠవంశావళ్ళీ వివరం॥ శుద్ధితమహారాజు, విక్రమార్కమహారాజు, భోజరా

జు, ప్రతాపరుద్రమహారాజు, మారిమారరాజు, చాళరాజు, అనవేమరాజు, ప్రౌఢదే

వరాజు, కపిలేశ్వరరాజు, నృసింహారాజు, పురుషోత్తమరాజు, కృష్ణదేవరాజు, వీర

నరసింహారాజు, గజపతిరాజు, అచ్యుతరాజు, సదాశివరాజు, రామరాజు, ముకుంద

రాజు, కుమారరాజు, తిమ్మరాజు, శ్రీరంగరాజు, వెంకటదేవరాజు, కామరాజు, మహా

రాజరాజ శ్రీవిద్యారణ్యస్వాములయ్యగారు నిర్మాణం చేసిన విజయనగరమందు స్వ

దేశపరదేశవుభయనానాదేశకర్ణాటదేశాధీశ్వరులైన మహారాజశ్రీ నరసదేవరా

యలకొమారుడు కృష్ణదేవరాయలు పట్టంకట్టుక సింహాసనాధీశ్వరుడై యేలినదియేం

డ్లు ౨౦ న్ను అటుతరువాత అచ్యుతరాయలు పట్టంకట్టుక యేలినదియేండ్లు ౧౨

సకలకరాజు తిమ్మయ్యరాజు పట్టంకట్టుక యేలినది నెలలు ౧౧ న్ను అయిన్ని యేడు ౧

కూడా యేండ్లు ౩॥ అటుతర్వాత నుసదాశివరాయలయ్యేనముందర పట్టుకరా

మరాజయ్య, తిరుమలరాజయ్య, వెంకటాద్రిరాజయ్యగారు యేలిరి. యిక్కడలో

కులు శిథిలమైపోయి వున్నవి.

అగ్రహారం ప్రత్తిపాడు ౩౩ యిందుకు తామ్రశాసనాలు వుండగా ఆవి అగ్రహారం చేసుకున్న

ఆం మరాజు అవాంతరాన సహాయము. చింతకూరు గ్రామం ౧కి తత్పూర్వం అగ్రహారం

నడుస్తూ వుండే శార్వరి సం॥ వరకు శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౨ శార్వ

రి సం॥ వాస్తక్షికి ఆయనకు పెరుమాళ్లు దేవరం ముందర విశ్వాసముగను మూరల

114 ౨౦ వెచ్చను చేసి ౧కి ౩౦ గుంటలు యిచ్చెను పొలిమేర్ల వివరం॥ -

ఈశాన్యము. ఆదిగాను తూర్పున రరాయి పొలిమేర ఘోంచి పడమటి

జుటూర్లి పొలిమేర ప్రోవనుక రిమధ్యకు పొలిమేర ప్రోవ ఆదిగాను ఉత్తరముడు

పూర్లకు పొలిమేర ప్రోవను బండరాయి ౧ ఆదిగాను తూర్పుకు రిమధ్య ప్రోవను వద్ద

ల వాగు దీనిఆవల పుటకొండరాయి మొదలుగాను తూర్పుతట్టుకు రాళ్లవాగు

యింటి తూర్పు ఆగ్నేయము మూల మోచిన దక్షిణాన్ను గడిగి వెవలపొలిమేరను

జంబి మూలకు పైడిశ... ద్లుయిడుము లింగముద్రరాళ్లు కలరాళ్లు పెండుసున్న దక్షి

ణాన్ను గడిగి వెవలపొలిమేరను కత్తువకు వెళ్లినైరుతికి కొలిమి కొండ లింగమయ్య

కొవృత్తరంతరుచుగాడు దుల పాయ అకొండ దొడ్డికి అంటెను. పడమటి య్లు

బాళ్లవరం పొలిమేర యేనుగుల అడుగుకు వెళ్లి వాయవ్యపు తట్టు అంటెను.

వుత్తరాన్ను గ్రంధి వెములపాలిమేర కమ్మరకుంట దక్షిణం వుప్పు లొడ్డుతట్టు

వారి మాన్యాన్ను వెళ్లి మెడి తాపగాను కొండు పడమటి గడ్డ తరచుతపోయిన వారి

గుడ్డిచేను తరచు కవడ్ల పాలి మాన్యం మోచి చక్కగా యెక్కి కరణం యల్లమరా

జు గారి గ్రంధి వెముల కరిణీకమాన్యం తరచుకు తూర్పుకు తిరిగి మాను దక్షిణా

న్ను వెళ్లి ప్రసరరాయి పొలిమేరను అంటెను. ఈ చతుస్సీమకు లోనైన గ్రామమైత్తం

బావులు౩ పెలపటి బావులు ౨ అందు ౫ చవిసన్నిచెరువు...

తుచెర్వ్యాలు వరహాకాలం వర్షపండును. యీగ్రామాన్కి పొలం ౨౦౪౦ మ॥=
కిగ్రామనైత్యం, దేవళాల్కు సహాగాను పోయినది. ౨౧ వనాంతరాలు, డొంవల్కు కా
లువలు, చెర్వ్యాలు, యేట్కి, తొండుల్కు సహగాను పోయినది ౩౯॥౧ గాక నిలిచినది
పొలం. ౨౬౦॥౪౦ మం॥= యీపొలంలో సుమార్నాల్గు ౨౪౯॥౧॥౦= పోగాను
కద్మ అగ్రహారాన్కి నడుస్తావుండెను. ౩౩ వృత్తులు యిందులో [illegible] శాసనాలు అగ్రహా
రంచెడె ముగన్న రామరాజుల వాంతరం పోయినది. తురకధారతనం ఐయిన తరువాత
సరకారు దాఖలు అయినది.

గుండి వేముల గ్రామాన్కు చతుస్సీమకు హద్దైన పొలిమేరకు వివరం. తూర్పు రూపసు
కురాయి పొలిమేర మోచిన కొండరాయి మట్టిచెట్టు మొదలుగా వున్న తెల్లరాయి వ్రా
సినది. యిందుకు దక్షిణాన్కు చిందకూరు పొలిమేర. జంబిమాకు న్ని మోచిన పడమ
రబొల్లవరం తొట్టినాల్గు మోచిన కొండలంచు. వుత్తరాన్కు బుజనూరి పొలంకో
రణాలు చేను మేర చేసుక యీశాన్యము లను కొండ్ని గావచ్చి ముందువేరులం
టగడి వెముల పొలిమేరగా వచ్చిన చతుస్సీమకు హద్దైన పొలం ౨౧౦. యిక్క
డ పత్రాలు పోయివున్నవి. వనాంతరాలు, గ్రామనైత్యం, వాగుల్కు పోయినది. ౨౧॥౦
గాక. ౨౧౭॥౦

కరిమద్దుల తో॥ కొండె ఆత్మకూరు కరణాలు వాసుదేవయ్య
శేషమరాజుగారి వద్ద వున్న కవిలె నకలు.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౬౯ అగు నేటి విభ
వ సంవత్సర ఆషాఢ శు॥ ౧౦ లు శ్రీమన్మహామండలేశ్వరులైన నారాయణదేవమ
హారాయలు, రంగరాజుగారు పొళ్లపాటి [illegible] శ్రీ

~~అప్పరాజు రామరాజుగారి~~ గారికి చెల్ల కరిమద్దుల గ్రామాన వున్న శ్రీ వైష్ణవ క్షేత్రాలు
యుక్తముగా వుంచి పాలించుచుండగాను మహారాజశ్రీ అప్పరాజు రామరాజుగా
రు శెల్వి ప్రకారం సస్త శకం ౧ సంప్రతీ తులు కరణాలు. కరిమద్దుల వారి సాంప్ర
దాయం వీరమరాజు యఱ్ఱగుంట్ల వారి సాంప్రదాయం కోసమరాజుగా
రు ఘుడ నిర్ణయించి చతుస్సీమకు ఏర్పడిన పొలం కావించిన ది గ్రామాన్కి తూర్పు
సర్హద్దు కొండమడుగు యేరు మోయనూ లగ్గెయాన్ని భండేల అత్తమూరి పొలిమేర
మోయనూ, దక్షిణాన్ని సంగం భండేల అత్త తూరి పొలిమేర సంగం యఱ్ఱగుంట పొలి
మేరకు మోయనున్ను నైరుతి భాగాన తెంత్ర పడమటి తిరుపాలి పొలి
మేరకు మోయనున్ను కొంతపడమర దిగ్గి రేవు [illegible] మోయని
కొంతపడమర చింతమూరి పొలిమేర మోయనున్ను వుత్తరం యీశాన్యానకు
రమణూరి పొలిమేర మోయని అష్టదిక్కులకు ఆరు పొలిమేరలు మోచి వున్నది పొ
లం కాని పొలిమేర యిరువై నాళ్ళ ముంతలుఘుడను అరువై నాళ్ళ కొంటులు ఖండుగ
తెరము అయినది ౨ ౧౦ యిందు వనాలు గ్రామనత్తాన్ని, తొండలు, వాగులు,
చెర్వులు, మార్గాలు ౨ ౧౭ ||| ౦ యిది గాక తిరుమలపల్లి తిరువెంగళ్నాథు
ని రామరాజు అప్పరాజుగారు పొట్లపాటి వారికి చెప్పిస్తున్నకు తీర్థప్రసాదాలు
117 కు అంగరంగ వైభవాలు భోగరాగాలు గాను యిచ్చినది కరిమద్దుల పొలం
యిచ్చినది ౨ ౧౦ పుట్టె యం ౨ ౩ ౭ ||| ౦ పోగా నిల్చిన పొలం ౨ ౧ ౧ ౭ ||| ౦
సదరి కరణాలు మునివేచనం వల్ల వ్రాసినది. యీగ్రామాన్కి ప్రాచీన నామం గ
జార్జపురాన్ని ప్రతి నామంబైన కరిమద్దుల గ్రామాన్కి తూర్పున యున్న విదేవ
మ్మ శక్తి యీదేవాలయాన్ని దక్షిణం [illegible]

వున్నది. ఇవిశివాపాచీనదేవాలయాలు. యీయక్కవదేవమ్మకుసదాశివరాయ
లదినాలలో శాలివాహనశకం ౧౪౭౦ క్షయ సం॥ముందు నంద్యాలనారయ్యదే
వమహారాజులుగారి కుమారుడు నరసింగయ్యదేవమహారాజుకుమారు
డు తిమ్మయ్య దేవమహారాజులుంగారు అమ్మవారికి భూదానము యిచ్చి అప్పుడుశి
లాశాసనాలు వేయించినారు. దేవాలయాల్కు నడిచే ధర్మాలు కంపెన్నీలు తురక
ఘోరయుసంఘయు యనతరువాత సుదినే దినే క్షీణగతిని పొందిప్రస్తుతం పాడుబ
సహాగా వెకవున్నది.

వైషింపత్తు లంబా అనంతాపురం తా॥ శిద్ధాపురం గ్రామకరణం తెలా
నమరాజు ధ్ద... రాజవద్దవుండే కవిలెలోనివుండేనకలు.

అవిఘ్నమస్తు. శుభమస్తు. శిద్ధాపురం తా॥ పెద్దఅనంతాపురం ధర్మనిర్మాణశా
సనిర్మాణఅభినజంబుద్వీపాన్ని దక్షిణపార్శ్వాన శ్రీశైలమందు శాంతభిక్షా
వర్తి అయ్యగారు కట్టించి శ్రీశైలమల్లేశ్వరునికి మృతపళ్ళెరాన్ని చెల్లివచ్చేలంబా
అనంతాపురం గ్రామం శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౬౨ అగునేటి శార్వరి సం॥
వైశాఖ శు ౧౦ చతుర్థికు పొలిమేర నిర్ణయం శాంతభిక్షావృత్తి అయ్యంగారు
చేసినపొలిమేర వివరము. తూర్పుకు కనకరాజుపల్లి పొలిమేర. దక్షిణాన్ని బ్రా
హ్మణఅనంతాపురం పొలిమేర. పశ్చిమాన్ని ఆత్మకూరు పొలిమేర. ఉత్తరాన్ని వీ
రారెడ్డిపల్లి పొలిమేర॥ చెర్వుల వివరము॥ గ్రామాన్ని వుత్తరాన కంనికెలు పెద్దచె
ర్వు ౧ తూర్పున. నళసంవత్సరంలో కట్టించినకటకరెడ్డికుంట ౧ నైరుత్యభాగాన
కట్టించిన శాంతయకుంట ౧ పశ్చిమాన్ని వేపకుంట ౧ వుభయము చెర్వులు ౪—
దేవస్థానాల వివరము. జనమేజయుని ప్రతిష్ఠంబైన పశ్చిమద్వారం కేశవ

స్వామిదేవాలయం౧ కాముమరాజు ప్రతిష్ఠ గంగాదేవి దేవాలయం౧ సాహెబనేనివారు
కట్టించిన సూర్యనారాయణ దేవాలయం౧ గ్రామస్థులు సామంతులవారు కట్టించిన శి
వాలయం౧ వుభయం దేవస్థానాలు౪ యిదిగాక గ్రామాన్కు సామీప్యంగాను తూర్పు నత్రం
ఉ చింతమాను వున్నది.—

119 కైఫియతు ముష్టిపల్లి తా॥ శిద్ధాపురం గ్రామం ఉగ్ర మోశేతుల
వద్ద వున్న నకలు.—

(శ్రీ) గణాధిపతయే నమః। (శ్రీ) [illegible] మరాం [illegible] స్థూరాయ [illegible]॥
రుంధతీపతి శివస్థానాయ నమః॥ కోమా[illegible] సింగాపురం ధర [illegible] రాజా [illegible]
గా అభినవ బంబూ త్రిపాంస్స దక్షిణ వారణాసి క్షేత్రమందు రత్నసింహాసనారూ
ఢుండైన మూలపురుష శాంతభిక్షా వృత్తి లింగారు [illegible]
న్న చెట్టి వచ్చేరాజు [illegible] సంతే థావిసోదంగా వుండగాను ఉప్పు ఇక్కడ ప్రతిష్ఠ
సిన గ్రామ స్థలం గాండా[illegible]గాను వుండగాను శాంతభిక్షా వృత్తి [illegible] ప్రతి
యు కేలం వంశ్యాలు పట్టపురాణి పుట్టిన శాంతభిక్షా వృత్తి [illegible] గయ్య బతనాడు స్వా
రి వచ్చి తన పేరు గ్రామం కట్టించవలెనని గ్రామం కట్టించిన శాలివాహన శకవరు
షంబులు ౧౦౦౪ అగు నేటి కాల్వయుక్తి సం॥ వైశాఖ శు॥ ౧౦ సోమవారం ఉత్తర
సిద్ధియోగం గ్రామం కట్టించి గ్రామాన్కి పొలిమేర [illegible] శాంతభిక్షా వృత్తి వే
యించి పొలిమేరను నిర్ణయము తూర్పుకు అంబాలనంతాపురం పొలిమేర, దక్షిణాన్కు
పెంచుమతులపల్లి పొలిమేర, పడమట నల్లకాలువ బ్రాహ్మణ [illegible] పురం పొలిమే
రమేర. వుత్తరాన్కు తెమూర సిద్ధాపురం పొలిమేర మేర. ఈ చతుస్సీమలు [illegible]
వారు కట్టించినప్పుడే బావి౧ తరువాత [illegible]

యినపిమ్మట నుముష్టిగొల్లయి నాల్గుగుడిశయివేసి వుండగాను శ్రీమన్మహారాజశ్రీ పర
శురామపంతులు దేశాయియితరుగా గ్రామం కట్టించి, ఆశ్వలాయన సూత్రోభవులైన
120 భారద్వాజ గోత్రోద్భవులైన వేదమూర్తి పెద్దయ్యగార్కి అష్టభోగతేజస్సు బాలాబంటో
తిమి దేశ్రీ అంబామహేశ్వరార్పితమని అగ్రహారం చేసి యిచ్చిన శాలివాహన శతవ
రుషంబులు ౧[illegible] అగునేటి విభవనామ సం॥ శ్రావణ శుద్ధ [illegible] సో॥ సోమవారమునే నివారి
దరంబారుతో జీర్ణోద్ధారం చేసినారు. మహారాజశ్రీ పరుశపంతులు దేశాయి గారు
గ్రామం పురము పోసి కట్టించి ముష్టిగొల్లయి మన్నిందున ముష్టిపల్లి అనే నామధేయం
చేసిరి గనక, యీగ్రామంలో వుండే దేవస్థానాయి ——

౧ పరుశరామపంతు యిప్రతిష్ఠ చేసిన శివాలయం.

౧ ఆంజనేయులు దేవస్థానం సదరి పంతులు కట్టించిండి. బావి ౧

౧ వారి సంబంధీకుడు అక్కన్న గారు కట్టించిన బావి.

అంతు దేవాలయాయి ౨ బావులు ౩ ——

నల్లకాలువ తా॥ శిద్ధాపురం గ్రామకరణం తిమ్మరాజు కుమారుడు సుబ్బరాజు వద్దవు
న్నప్రకారం నకలు ——

అవిఘ్నమస్తు. శ్రీ లక్ష్మీనృసింహాయ నమః। ధర్మనిర్మాణ. శాప నిర్మాణ అభినవజం
బూద్వీపాన్కి దక్షిణ వారణాసి శ్రీశైలమందు నృసింహాసనారూఢుండై తపస్సు
రాజ్యము చేయుచుండగాను నల్లతిమ్మయ్య అనేఘువంటివారు. శాంతి భిక్షాప్రతి
అయ్యంగార్కి విజ్ఞాపన చేసిన వివరము. నాపేరను ఒక గ్రామం కట్టించవలెనని అ
డగగాను వారు అదేప్రకారం కట్టించె దనని శెల్వయిచ్చిరి గనక గ్రామం కట్టించిన
శకము. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శతవరుషంబులు [illegible] అగు

నయి [illegible] భ [illegible] తునామ సం॥ కార్తీక శు॥ ౧౦ శుక్రవారము వృషభ లగ్నమందు [illegible] భ

(2) నక్షత్రమందు గ్రామము కట్టించి యీ గ్రామమున్ను నల్లమేకల వారి [illegible] నామధేయముగ్రామము

న్ను ప్రతిష్ఠించిరి. అటు యీ వంశజుల [illegible] క్ష్యం వల్ల నల్లరాయ వరని [illegible]

ఈ గ్రామానకు [illegible] సహాయము [illegible] దేవదేవస్థానం శాయము నివారణ గా సర్వమాన్య

య్యగారు శాంత భిక్షా ప్రతి అయ్యంగారిని విజ్ఞాపన చేసి రిగ స్వా [illegible] తిమే

రచేసి యిచ్చిపే సర్వస్వం. తూర్పున తను సూతి భాగి పాలి [illegible] దక్షిణగా న్ను పెదం

రాయువ సరసు [illegible] గా [illegible] పాలి మేర అందుకు అందు

నుంచి పడి మాన్యంగా తరతంపర రాజా [illegible] మాన్యం మేర చేసుకొన

సనుకా గారామాన్యం [illegible] వృత్తి శంకర దేవ గారి భాగ [illegible]

[illegible] నల్లరాయ వయీ మూడు గ్రామాలు వము [illegible] అందు

భి ముఖ వాగు మేర చేసుకొనగా [illegible] సంతాన పురం [illegible] అందుకు-

ఈ గ్రామానకు తూర్పు [illegible] ప్రతిష్ఠించి [illegible] దేవస్థానం

[illegible] దక్షిణ భాగాన [illegible] దేవస్థానం గ్రామ [illegible] దేవస్థానం [illegible]

పశ్చిమ భాగాన [illegible] దేవస్థానం [illegible]

గ్రామము లోనుండే భావులు [illegible] ము.

౧ పశ్చిమ భాగాన మఠం గోపాల అయ్యగారు ప్రతిష్ఠించినది.

౧ తరతంపర [illegible] ప్రతిష్ఠించిన ౧ నృసింహస్వామి [illegible]

౧ [illegible] ప్రతిష్ఠించిన

౧ [illegible]

[illegible]

౨౨ దూద్యాల తా॥ శిద్ధాపురం గ్రామకరణం వెంగమరాజు ఒబ్బయ్యగా
రివద్ద వున్న ప్రకారం నకలు——

అవిఘ్నమస్తు॥ ధర్మనిర్మాణ శాపనిర్మాణ అభినవ జంబూద్వీపాన్కి దక్షిణ వార
ణాశి శ్రీశైలమందు శాంతభిక్షావృత్తి అయ్యగారు అమృతపల్లె తుచెళ్లివచ్చె
రాజ్యంబును. సుఖసంతధా వినోదంబుగాను వుండగాను యీగ్రామం పూర్వ
మందు సన్యాసులవారు కొందరు తపసిద్ధులై వుండిరి. వారు శిద్ధాపురంబు తిష్ఠం
అయినవిధం అక్కడినుంచి వచ్చి యిక్కడ వక వూరు కట్టించవలెనని చెప్పుకొట్టిం
చి వూరు కట్టిన శకం ౧౬౪౮ అగునేటి. ధాతు॥ సం॥ వైశాఖ॥ బ॥ ౫లు శుభనక్షత్రం
నాడు యీగ్రామం కట్టించి దంతివనం అనే పేరు పెట్టిరి. దంతివనం అనే పేరువచ్చడా
న్కి కారణం యేమంటే పూర్వమందు యీప్రదేశమందు యేనుగులు వుండినందున
దంతివనం అనే పేరు పెట్టిరి. ఇందుకు పొలిమేర నిర్ణయము. ఆత్మకూరి పొలంబు
కు వుత్తరం మూల నుంచి పొలిమేర మొదలు. ఆగ్నేయభాగానకు తరివెన త్రోవయును
ఒరుకు చెరువు యీ మర్రిచెట్టు దక్షిణానకు సుద్దవాగు ఆవల బండాళ్లయిపో
తివున్న ముద్రరాయి. పడమటికి దూద్యాల చెలిమిళ్ల తింగాలమె రంవరకు వేసిన
ముద్రలు గుర్తు రాయి పొలిమేర. వాయవ్యానకు తిమ్మరాజు చెరువుకు తూర్పు మెట్టుం
రు పొండు పొలిమేర. యీశాన్యం జింకయిలు వేసిన రాయి పొలిమేరగాను వుత్తరానకు
౨౩ బాలాపురం పొలిమేర. ఈశాన్యపు మూలను యీశ్వరం పొలిమేర త్రోవయి
ను చెప్పరాయి.

యీగ్రామాన్కి వుండే చెర్వులు. వుత్తరానకు పర్వతరాజు గట్టించిన చెర్వు గలు
పదకొండ్ని సంవత్సరాల గ్రామం శిథిలమై వుండగాను. యీగ్రామాన్కి పూర్వమందు

దంతివనం అనే పేరుం వుండగాను సాంతభిహా ప్రభృతి యర్రగారు తిరుగా ... ప్రతి

ష్ఠించి దంతెవల్లె అనే పేరు పెట్టి ... శాలివాహనశకవరుషంబులు ౯౦౦ అగు ... పెట్టె

రనామ సం॥ ఆశ్వీజ శు॥ ౧ శుభనక్షత్రమందు ఆ మీదట కొన్ని సంవత్సరాలకు తిరుగా

శిలమై పోయివుండగాను మహారాజాధిరాజశ్రీసదా...వ మహారాయలు గ్రా

మం కట్టించి దుర్గాలె అనే పేరు పెట్టిన శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౫ అ

గు నేటి చిత్రభవ సం॥ చైత్ర శు॥ ౧౦ శుభలగ్నమందు గ్రామం కట్టించినది.

వతాయి. తోటివనం భవనాశినిగదేవమ॥ చింతవనం॥ బుస్సరాజు వేయించినయా

తల వేయించినవనం॥ పూర్వము పర్వతరాజు ... చిత్రాంగ్రోవను వనం॥ నిర్వాగి

భట్లువనం॥ పేరుసెట్టి వనం॥ వుసాబత్తుని వనం॥ త్రియంబకపంతులు వనం॥ మా

దరాజు గారి బుచ్చిరాజు వేయించినవనం॥ యీపాలి గుండప్ప వేయించినవనం॥

దేవాలయాల వివరము. శ్రీ గోపాలస్వామి దేవాలయం అనేమే జయవిజయ ప్రతిష్ఠి

తంబైన॥ వినాయకుల అండనే యున్న వీరభద్రుడు. యీ మూడు దేవళ్లను చెన్నసింగ

వింగ మదం ... వళం॥ యీ స పరి దే ... తుల్య పూజయున్పల్లం గా నేదుస్తూ వున్నది.

బావుల వివరము. పుల్లారెడ్డి కట్టించిన శిలాపాటి మీదవ గా ... బావి॥ చింత

124 లపాడు బావి॥ నిమ్మబావి॥ నాగిరెడ్డి బావి॥ కొత్తబావి॥ త్రియంబకపంతు

ల వారి బావి॥ పోతరాజుల గారి బావులు॥ బసవరాజు గారి బావి॥ శ్రీ గిరిప్ప

ట్ల ... రా ... గారి బావి॥ మాల బావులు॥ నిరాగి భట్లు బావి॥ ... సెట్టి బావి॥

పలకాపురం యీమాలి బావి॥.

ఈ గ్రామం భూమి తమలపాకు యీనాము. నవ ...

... లు మ. జొన్నలు ...

కైఫీయతు యిస్లాంపేట॥ శిద్ధాపురం గ్రామ తరణాం అంతమ రాజు౹ బుచ్చి
రాజు౹ నాగరాజు౹ వీరి వద్ద వున్న ప్రకారం నకలు.

అవిఘ్నమస్తు. శుభమస్తు ధర్మనిర్మాణ. సాహనిర్యాణ అల్లా నవజంబూ ద్వీపాన
దక్షిణ వారణాశి శ్రీశైలమందు శాంతభిక్షావృత్తి అయ్యగారు అప్పుడు హస్తినకు చెల్లివచ్చె
గా ఖ్యాతము గాను సుమారు సంవత్సరాది నూరు దంగాను వుండగాను యీగ్రామం పూర్వమందు
నాగేశ్వరం౹ శిద్ధేశ్వరం౹ శివపురం౹ యిందేశ్వరం౹ యీ నాల్గు గ్రామములు మను
ష్యులు ప్రతిష్ఠ చేసిన విశాము. పై నప్రాసిన గ్రామములు యిందు నివల్ల ప్రతిష్ఠితం చే
నటువంటివి. ఆ మీదను యెంత కాలము తర్వాత నుఖిల్లమై వుండగాను యీగ్రా
మాన్ని మునుపు పేరు వున్నది నాగేశ్వరం అనే పేరు వుండెను. ఆమీదను శాంతభిక్షా
వృత్తి అయ్యంగారు గ్రామం కట్టించి యీశ్వరపురమనే పేరు పెట్టి దీన్ని పొలిమేర
నిర్ణయం చేసినది గ్రామం కట్టించిన శకం స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహ
శకవరుషంబులు ౧౨ ఉప్రమోదూత సం॥ ఆషాఢ శు॥ ౧౦ లు కట్టించి చతు
125 ర్దిక్కుల పొలిమేర నిర్ణయం చేసిన వివరము. తూర్పున కుతరి పెనపొలిమేరమే
ర. ఆగ్నేయభాగాన యర్రగుడూరు పొలిమేర మేర. దక్షిణాన యర్రగుడూ
[illegible] తంబా [illegible] పశ్చిమము [illegible] నైరుతి [illegible] నడిచి పోగాను [illegible]
[illegible] కి ముత్యాల గుట్ట పరమటి చేని మిల్ల పొలిమేర వాయవ్యాన తు చెవిల్లి
సతళాపురం. ముత్యాల గుట్ట వుత్తరాన్ని దుద్యాల పొలిమేర. యీశాన్యాన్ని దుద్యా
ల శివ్మెన ముత్యాల గుట్ట యీగ్రామాన్ని తూర్పు౹ వుత్తరమున౹ వసాంతరాయ సదా
శివరాయలు వేసిన వనం౹ శంకరనంది రాయలు వేసిన వనం౹ యిటు యీవల వేసిన వ
నాలు సాబాజి పంతులు కృష్ణప్ప వనం [illegible] వనం

దాదాబత్తుడు వేసినవనం ౧ కరణం బుచ్చిరాజు వేసినవనం ౧ అక్కిరాజు వేసినవనం ౧

కోమటి కోటిశెట్టి వేసినవనం ౧ ఫకీరసాహెబు వేసినవనం ౧ లింగ[illegible]డు వ్యవనం ౧ యీ

వనాలు యీ యావత్తు చింతవనాలు. దేవాలయాల వివరము. నాగేశ్వర దేవాలయం

యింద్రప్రతిష్ఠ ౧ సంగమేశ్వర దేవస్థానం ౧ జనమేజయప్రతిష్టితంబైన చెన్నకేశ్వర

దేవాలయం ౧ విశ్వేశ్వర దేవాలయం ౧ హనుమంతరాయని దేవాలయం ౧ వినా

యకుని దేవాలయం ౧ రంగ[illegible] దేవాలయం ౧ యీ[illegible]నవా[illegible]న దేవతయు[illegible]

[illegible]ంగా పూజలు నడుస్తూ వున్నవి.

[illegible]పుల వివరము. నాగేశ్వరస్వామి భావి ౧ కరణం తిమ్మరాజు భావి ౧ దాదాబ

త్తుని భావి ౧ [illegible]గమయ్య భావి ౧ కోనేరు భావి [illegible] యీ బావులు

తోటే భావులు యీ గ్రామం [illegible] యీ [illegible]

[illegible] వారు [illegible] వల్లను యిస్తూ [illegible] నులువాడుతు

న్నారు. యీ గ్రామం భూమి [illegible] చేసినాను. [illegible]

ము లు తోటలు [illegible] వున్నవి.

౧ వైశ్య శెట్టి జనులు తారాశి [illegible] పుర[illegible]గ్రామ కరణాలు వెంత

హాత్రిము [illegible] సంపాదించినది.

ధర్మనిర్మాణ సాపనిర్మాణ భవజంబు ద్వీపం దక్షిణ [illegible]

దు సాంత [illegible] త్రిత్రి [illegible] వృత పల్లెపు చెప్పి వర్షాల [illegible]

సంతధావి సోదంగావుండగాను యీ గ్రామ [illegible] పూర్వము [illegible] వుండే

గాతంపతి నారాయణశెట్టి మూరు [illegible] గా [illegible]

కులు [illegible]

రిదగ్గిర్కి శ్రీమైలారదేవుడు వృద్ధబ్రాహ్మణ రూపంగాను వచ్చి వారికి ఆశీర్వాదంచేసి
మీరు తెచ్చినది యేమి సామాను అంటే వారు గ్రాసగాండ్లు ఉపవాసం చేసి తెచ్చితా
యలు బుచ్చితాయలు తెచ్చినాము అంటే బ్రాహ్మణ రూపం ధరించినవాడు అదెప్పు
తారం కాని అని ఆ బ్రాహ్మడు అంతర్ధానం ఆయెను. మరునాడు వచ్చిన వర్తకులు ఆ పై
ణాలు నష్టిపోయి తమగ్రామములో గోనెలు విప్పించి చూచితే కచ్చితాయలు బుచ్చి
తాయలు వుండెను. వారు చాలా చింతాక్రాంతులై ఉండగాను తిరుగా బ్రాహ్మణ
127 రూపం చేతను స్వామి వారికి కనుపడి మీరు యేమి కారణం చింతాక్రాంతులై వున్నా
రు అనగా వాండ్లు నుంచి తెచ్చిన సరకులు యీప్రకారమై వున్నవి అనగా నేను బ్రాహ్మడు
ఆ సర్వేశ్వరుడు మల్లికార్జునుడై వర్తకుని తోటి నీమనుష్యులు వచ్చి బ్రాహ్మడు నీకు యేమి సర
కులు అని అడిగితే ఉపవాసం చేసి రిగన్న యీప్రకారం అయి వున్నది. మీరు తెచ్చిన
సరకులు యథాప్రకారమైతే నాకు యేమి యిస్తావు అనగా నే వర్తకుడు మీరు అడిగి
నది యిస్తాను అనగా నే బ్రాహ్మడు మీరు యీ జొన్నలగడ్డ నందు భవనాశి వద్ద
ఒక గ్రామం దేవస్థానం కట్టించవలెనని చెప్పగా మరునాడు వర్తకులు ఆ గోనెలు విప్పించి చూ
చితే యథాప్రకారం సరకులు వుండగాను ఆ వర్తకుడు ఆ సరకులు అమ్మి తెచ్చిన ప
కం తెచ్చి వచ్చేటప్పుడు విరూపాక్షమగ్రాణి కె శుక్లయజుశ్శాఖాధ్యాయులైన వాసుదే
వయ్యగారు [illegible] వెంట తీసుక వచ్చి యీ భవనాశి తీరమందు పశ్చిమాన మైలారస్వా
మి ప్రతిష్ఠ చేసి గ్రామం కట్టించి అప్పుడు యీ మల్లిశెట్టి జొన్నలగడ్డ నందున గ్రామా
న్కి జొన్నలూరు అనే పేరు పెట్టి గ్రామాన్ని కరిణీకం బారాబలూతి సమాగా సుప్ప నె
త్రాసిన వాసుదేవయ్యకు యిచ్చిన శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౧౭౮ ఆరభ్యం
చయుస్పేమ పాలిమెర నిర్ణయ [illegible] మూర్తి [illegible] భవనాశి [illegible]

మెర. ఆగ్నేయం రుద్రవరం, రామసముద్రం ముయ్యలగుట్ట ఆదిమోనష్యం దక్షిణగా

స్థితెరు గోపలపాలిమెర. నైరుతిభాగాన తెరుగోపలపాలిమెర మెరటూరు

128 పాలిమెర. ముయ్యలగుట్ట పశ్చిమాన బంనూరు పాలిమెర. వాయవ్యాన తమ్మూ

రు పాలిమెర. ముయ్యలగుట్ట ఉత్తరభాగాన గారలపాడు పాలిమెర. యీశాన్యా

నమేళంగారు గారలపాడు. ముయ్యలగుట్ట ——

గ్రామము లోపల దేవాలయాలు. ఉ పూర్వమైన అనంతనాగేశ్వరస్వామి ౧

చెన్నకేశవస్వామి గ్రామానకు పూర్వభాగంజున ఆంజనేయుడు వీరభద్రుడు [illegible] లింగం. ——

భావుల వివరము. పెద్దబొక్కి భావి ౧ బ్రాహ్మణ భావి ౧ యత్తుగాడ భావి ౧ తోట

భావి ౧ తరగాల భావులు ౨ వడ్లవాని భావి ౧ గ్రామం చెరువుడ భావి ౧ లింగము

య్య భావి ౧ ——

౧ కైఫియతు తాటిపాడు ముఖ్యము గ్రామ మరగాని

రామప్ప సూరప్ప వద్దను వ్రాసి కొంటం నకలు.

అవిఘ్నమస్తు. యీ గ్రామనిర్మాణ వివరము. పూర్వనిర్మాణ, సాపనిర్మాణ లభిన

వ జంబూద్వీపంను దక్షిణ వారగా [illegible] లా నీపక్ష్య భాగమున [illegible]

మలితాలు బూర్జ్వ బాల్లవరం దగ్గర శ్రీశైలాన్ని పొందు [illegible] విగ ఉండెరి

గన్నారావు [illegible] వారు పురుషుడు [illegible]

[illegible] అనేక వంటి ఆయన పాలకి పడస్తు [illegible]

పోవెనని వచ్చి దిగి ఉండెరి గన్న అప్పుడు యీ [illegible] గ్రామం యిప్పుడు ఉత్త

ర భాగాన ఆయన పేరు గ్రామం [illegible] రాజు పాడు [illegible]

చానవతం [illegible] సా [illegible]

౧౫ శుభతిథినాడు గ్రామం ప్రతిష్టించి అప్పట్టి రాజులు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీవీ
రప్రతాపరుద్రదేవరాయలు ఓరంగంటి పట్టణమందు రత్నసింహాసనారూఢు
లై వారి మూలపురుషుడు చిట్టిరాజు ఆ గ్రామములో నిసగం బాపరాబలోతి వేదే
శానికి చతుస్సీమ పొలిమేర నిర్ణయం చేసిన వివరము. తూర్పు భాగాన్కు తెప్పద్దిపా
డుపొలిమేరమేర. దక్షిణ భాగాన్కు జానసముద్రంపొలిమేరమేర. పశ్చిమ భాగా
న బుర్జ్యబాల్లవరం, ఎకుమాపురం, ప్రాతకోట. ముఖ్యలుగుట్ట వుత్తరభాగా
న గణపురం. బాబాలపొలిమేరమేర. యీ చతుస్సీమలో యీ మర్యాద గాను చేసియి
చ్చిరి. కొన్నిదినాలు సదరి గ్రామం బస్తీఅయి వుండి దినే దినే జనాభివృద్ధి గానేపోయి
గన్కు ఆ గ్రామాన్కు దక్షిణ భాగాన సామీప్యంగా మా వంశస్థుడు పేరమరాజు అ..రా
జులు అప్పుడు యీ గ్రామం వుండ[జా] గాంలో తాడివనం విస్తారంగా వుండగాను వాటిని
ఛేదించి గ్రామం కట్టించిరి. యీ గ్రామాన్కి తాటిపాడు అనే పేరు ప్రఖ్యాతి నిపొందెను.
తాటిపాడు అనే పేరుతో గ్రామం ప్రతిష్టిన శకం ౧౪౩౦ ॥శుక్ల॥సం॥ చైత్ర శుద్ధ ౫ శుభ
నక్షత్రంనాడు ప్రతిష్టించిరి. అప్పట్టి రాజులు శ్రీ మన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర
శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరనరసింహదేవరాయలు ప్రభుత్వంలో జీర్ణోద్ధారం చేయించిన-
యీ రాజులు. ఆయన శ॥ ౧౫౩౦ వరకు సాధారణ సంవత్సరం వరకు తండవారవి
గోపాలరాజులవారి ప్రభుత్వం సంక్షేపం. వీరితరువాత (శక్తివారు) అబదుల
తా హాబుషా అబదులవారు సేన యేలిరి. ॥త॥ పరష రాజు ఖానుకు మారుడు మహరాసా
హెబ్బైద్దులు యేలిరి. ॥త॥ యి తరువాత బిజాపురంనుంచి వచ్చిన సిరాసహా
డు శకం ౧౬౩౦ వికృతి సంవత్సరంలో గాయుతు ౧౬౩౬ విళంబిసం॥ వరకు చే
సెను ॥త॥ శకం ౧౬౪౦ విరోధి ॥సం॥ మంచు యిబిరాము ఖాండు దావుద ఖాండు

యేలిరి. దావుదఖాండూ ఆలికాపట్టి పోయెను. బిరాముఖానుకు కుమారుడు అలిష
ఖాండు. అలిష ఖాండుకు కుమారుడు మునవర ఖాండు, మునవర ఖానుకు కుమారుడు అలి
ష ఖాండు శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౩౧ ప్రమోదూత నామ సంవత్సర ఆశ్వ
బ౹౹ ౧ సోమవారము పర్యంతం యేలుతూ వున్నాడు.

గ్రామములో వుండే దేవస్థలాల వివరము. శిద్దుల ప్రతిష్ఠ రామేశ్వర దేవాలయం ౧
విశ్వేశ్వరుడు, భైరవేశ్వరుడు. చెన్నకేశవుడు. జనమేజయ ప్రతిష్ఠితంబైనది. యీ మూ
డు దేవాండ్లకు దేవాలయం ౧ ౹౹ వనాంతరాల వివరము. ముప్పురెడ్డి ౧ . . . . ౧ వనం ౧
యువిచింత వనాలు ౹౹ భావుల వివరము. పూరు భావి ౧ . . . శెట్టిపెద్దులు త్రవ్వించిన
భావి ౧ చిన్నవెంగళరాజు త్రవ్వించిన భావి ౧ జక్కిరెడ్డి త్రవ్వించిన భావి ౧ తటుకురెడ్డి త్ర
వ్వించిన భావి ౧ యమరాల భావి ౧ యీ గ్రామము వల్లవి నా పొంచి తద్య జొన్నలు స
జ్జలు కొర్రలు ఆరికె ప్రత్తి ధాన్యాలు పండేదివతలవు.

౧ కైఫియతు తరతూరు తాలూకా హావెలి కెనొల్లు గ్రామ
కరణం రామరాజు వద్ద వున్న ప్రకారం నకలు

ధర్మనిర్మాణ, స్థాపనిర్మాణ ఉభినవ జంబుద్వీపాన్న దక్షిణ వారణాశి పుణ్యక్షేత్రమం
దు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాపరుద్ర దేవరాయలు ఓరుగంటియందు
130 రత్నసింహాసనారూఢుడై తూర్పుండి మండలగాను కృష్ణానదీ ఆవలావులు పాలించే
గ్రామం. మల్లివరాబొత్తపాడు పెద్దయిరెడ్లు త్రవ్వించిన శకం శాలివాహన శకవరు
షంబులు ౧౨౦౦ అగునేటి శ్రీముఖ సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౦లు గ్రామం కట్టించి పొలిమే
ర నిర్ణయం చేసినది. యీ తూర్పుకు పెగడు చర్లవాగు. దక్షిణాన్కు బుడిదెపాంపు పర
మట్టి పాలిమేర వున్న జమ్మిమాను, వుత్తరాన్కి యెలుకవాగు పెర

పోయండవేశ్వరుడైన ప్రతాపరుద్రదేవరాయలు చేసియిచ్చిన వివరము. పల్లెపా
డు అనే పల్లెగ్రామం వరదాయానదీ వరదవల్ల తంతప్పిపోయినందున ప్రతిమూరు కట్టించిరి.
జనవాడికతో ప్రతిమూరు అనే నామం పోయి తరవాత మూరు అనే పేరు బడెను. ప్రతి
మూరు కట్టించిన శాలివాహన శకం ౧౩౦౩ అగునేటి రాక్షస సం॥ మాఘ శు॥ ౧౦
యి కట్టించిరి. యిప్పుడు వుండే యీ గ్రామం కట్టడాన్ని కారణం యేమంటే
లో గాజన మెడియ రాయలు ప్రతిష్ఠ చేసిన చెన్నకేశవస్వామి వుండినందున గ్రా
మం ప్రతిష్ఠ చేసిరి. సదరి రెడ్ల వంశస్థులైన మూలపురుషుడు పెద్దరంగరెడ్డి కట్టిం
చినాడు. ఇల్లా కొంతకాలము గడచిన తరువాత మూలపురుషుడు రంగారెడ్డి పౌత్రు
డైన రంగారెడ్డి శ్రీరంగాన్ని పోయిన శాలివాహన శకం ౧౫౪౦ అగునేటి ప్లవ సం॥
చైత్ర శు॥ ౧౫ యి రథోత్సవం గనక కావేరిలో స్నానం చేయగా చేతిలో దారు
విగ్రహం దొరికినందున వచ్చినప్పుడే యిది యేమో అని తిరుగా నదిలో వేస్తే మర
31 నాడు స్వప్నమై నేను నీ భక్తికి మెచ్చి వస్తే మళ్ళా నదిలో వేస్తివని చెప్పినందున మరు
రాత్రి దుతిరిగి స్నానసమయమందు వస్తే నీ దర్శనం మాకు అవుతున్నది అని అంటే
ఆలాగే వచ్చెను గనుక ఆ విగ్రహాన్ని తీసుకు పూజించి వెంట తీసుకవచ్చి మాయింటి
లోనే నిల్పుకుంటాము అని యింట్లో నిలిపిరి. అప్పటి నుండి పూజలు రథోత్సవాలు
యెక్కువ ఫల్లు యేకప్రకారంగానే నడుస్తూ వున్నవి. యిందున్న నిత్యనైవేద్య దీపారాధ
నకు గ్రామస్థులు యిచ్చిన భూమి అక్షరాలా ఏడు తూములు పొలం రెగడు నడు
స్తున్నది. ఇదిగాక యీ గ్రామములో సోమభక్తులైన వారు తమతమ శక్త్యానుసా
రం నడిపిస్తూ వున్నారు. ప్రతి సం॥ చైత్ర శు॥ ౧౫ యి వుత్సవం అవుతున్నది. ఈ
గ్రామములో వుండే వనాయి. పెద్దరెడ్డి వనం ౧ నరసారెడ్డి [illegible]

ఉమూడు యివి చింతవనాలు. మహామదఖాననాగుడివనం. యీగ్రామానికి పూ
ర్వభాగమందు గాండ్లవానికుంట వుండగాను దాన్ని బలువుమరము... చేసినం
దున గుఱజాలకుంటఅనేనామం వచ్చినది. ఇదేకుంటకు మహామదఖాననాగుడు
చేసినందున మహామదఖానకుంట అనేనామం వచ్చెను. ఈగ్రామములో వుండే
దేవస్థానాల వివరము. చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం 1 యీశ్వరదేవాలయ
యం 1 వీరభద్రదేవాలయం 1 ఆంజనేయదేవాలయం 1 విఘ్నేశ్వరదేవాలయం 1 త
రగాలశివాలయం 1 వీరారెడ్డి యింట్లో వుండే రంగాస్వామి 1 ——

బావుల వివరము. నరసారెడ్డి భావి 1 వీరారెడ్డి భావి 1 ఉనుములోళ్ల భావి 1 తు
ములతోట భావి 1 మఠము భావి 1 మాలిముందర వుప్పునీళ్ల భావి 1 కోటలో
132 వుప్పునీళ్ల భావి 1 గాడి భావి 1 మహామదఖాని భావి 1 బుర్రారెడ్డి భావి 1

వరిపంటగాక తక్కు జొన్నలు, సజ్జలు, కొఱ్ఱలు, అరికెలు ప్రభృతి నవధాన్యాలు పం
డేదికలదు ——

1 కైఫియతు యీపల్లెగండ్ల తా॥ మహావెలితెంసార్లయి
గ్రామతరణం ప్రథమశాఖ అన్నంరాజు తిమ్మరు
డు శేషురాజు వద్దవున్న ప్రకారం నకలు ——

ధర్మనిర్మాణ, శాపనిర్మాణ అభినవజంబుద్వీపాన్కి దక్షిణవారణాశి స్వయంభు
శ్రీమల్లికార్జునపాదపద్మారాధకుండైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర వీరప్రతా
పగణపతిదేవరాయమహారాయలుంగారు వోరుగంటిపట్టణమందు వర్ధిసిం
హాసనారూఢుండై పృథ్వీసామ్రాజ్యంచేయుచుండగాను దక్షిణవారాణశి శ్రీ
శైలానకు వచ్చి శ్రీస్వయంభు మల్లికార్జునదేవుని దర్శనంబుచేస్తూ ఉన్నాడెను,

చి నివర్తి సంగమాన్ని పోయి, సంగమేశ్వర దర్శనం చేసికొని ఫాల్గుణ ॥ బ౩ం యందు
పేరు గంటి నుంచి వచ్చేటప్పుడు యంతును గోదావరీతీరములో వుండేటువ
వంటి ద్రావళ్ళ భట్లు అనేటువంటి ద్రావిడ బ్రాహ్మణుని సూరెడ్డి హరాగపుల్ల తాలూకుం
దు సంగమేశ్వర దేవస్థానమందు. వర్ష అగ్రహారం యిస్తామని వుదకము విడిచినం
దున అక్కడ నుంచి నూటయెనిమిది తిరుపతి చూచేదాన్ని వచ్చి అక్కడి నుంచిప
133 దరిగ్రామంకు ద్రావళ్ళ భట్ల పేరుతో గ్రామం కట్టించినం శకం ౧౧౭౬ ప
రీధావి సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౧౪ గునాడు వూరు కట్టించి యీ వూర్కి యీపణ్ణ
గండ్ల అనే పేరు పెట్టిరి. ఈ పేరు రావడాన్కు కారణం యేమంటే గణపతి రాజుల
తండ్రి పేరు యీపణ్ణగండ్ల రాజు అనే పేరు వుండినందున యీపణ్ణగండ్ల అనే నామం
పెట్టి ద్రావిళ్ళ భట్లు గారి నామంతో ద్రావిళాపురం అనే పేరు పెట్టి యీ రెండు గ్రా
మాలు వర్ష శతంలోనే కట్టి వున్నవి. ద్రావిళాపురం అనే గ్రామం పోచిరాతు ఆయి
పోయినది. యీ గ్రామాన్కు పొలిమేర చేసిన వివరము. తూర్పున తుఖ్ఖయిరా
పురం పొలిమేర. దక్షిణాన్కు కోమటులమడుతూరి పొలిమేర. పశ్చిమాన్కి దామ
గట్లపొలిమేర. వుత్తరాన్కు తరతూరి పొలిమేర. యీ ప్రకారం గ్రామాన్కి పొలిమే
ర నిర్ణయం చేసి వున్నది. ఈ గ్రామాన్కు వుండే వనాలు. దక్షిణాన్కు యీరమరా
జు వనం ౧. యీ గ్రామములో వుండే భావులు. తూర్పున బామ్మిరెడ్డి కట్టించిన
భావి ౧ దక్షిణాన్కు యీరమరాజు భావి ౧ వూరిలో భావి ౧ దేవాలయాల
వివరము. తూర్పున శివుని దేవళం ౧ రామేశ్వరుడు ౧ భాగీశ్వరుడు అనే శివు
డు ౧ చెన్నకేశవస్వామి ౧ ఆంజనేయ దేవాలయం ౧ వీరభద్ర దేవళం ౧ ——
ఈ గ్రామం భూమిలో వరిపంటు గాక, జొన్నలు సజ్జలు కొఱ్ఱలు [illegible] వుడ

లయిన నవధాన్యాలు పండేది తెలదు—

134 జ్యేష్ఠే యస్తు నాగలూటి మజరా దామగట్లె తా॥
హావెలి తేనొల్లు గ్రామ తత్పరగాణా యెంతేపతికు
మారుడు పాపరాజు వద్దవున్నప్రకారం నకేలు—

ధర్మనిర్మాణ, శాపనిర్మాణ, అభినవ జంబుద్వీపాన్కు దక్షిణ వారణాశి స్వయం
భు శ్రీ మల్లికార్జున దేవుని శ్రీపాదపద్మారాధకులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీ
వీరప్రతాప రుద్రదేవమహారాయలు గారు వోరుగంటి యందు రత్నసింహా
సనారూఢులై పృథివీ సామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను. తమతాత్యాన్కు తత్
తైన పరమశివలింగవుండే రాజ్యాన్కు ప్రభుత్వం యిచ్చి మెన్నిగ్రామములు శి
థిలమైపోయివుండే గాను జీర్ణోద్ధారణం చేయమన్ని మెన్నిగ్రామాలు వుత్పత్తి
చేయుమని విడింతెమ్మనాయన్కి ప్రభుత్వం యిచ్చినందును మెన్నిగ్రామము
లు పెద్దితరగాలు ఆజ్ఞయిచ్చి గ్రామం కట్టించమని మెన్నిగ్రామాలు స్వహస్తం వి
డింమెమ్మనాయడు కట్టించినవి. సదరి గ్రామం మాయూలపురుషుడు తెరగా
ల నాగరాజు అనే తరణం యీగ్రామం కట్టించితనేపేరుపెట్టి వుండిన శాలివాహ
నశకవరుషంబులు ౧౧౩౪ అగునేటి పరీధావి నామసంవత్సర ఫాల్గుణ శు॥
౧౦లు శుభనక్షత్రమందు గ్రామం కట్టించెను. యీగ్రామాన్కి నాగలూటి అనే
తారణం వొకయంటె రెండుమిట్ల నడుమ నేరుతుకువంపు వున్నది గన్క నాగ
లూటి అనే పేరు జనులు వాడుతున్నారు. యీగ్రామాన్కి విడింమెమ్మనాయడు
పొలిమేర నిర్ణయం చేసిన వివరము. తూర్పు మిడతూరి

5 వుత్తరం దామగల్లు, చెరకు చెల్ల, ముయ్యాలగుట్ట యీగ్రామాన్కి యీప్రకారంహ
ద్దమెరనిర్ణయంచేసెను. భూవుల వివరము. పెద్దభూవి ౧ యర్రులభూవి ౧
బాదభూవి ౧ సదాశివరాయులు కట్టించిన దిమాలభూవి ౧ ఉంద్రు —
దేవాలయాలు — పరము పంబగ్గి రామెశ్వర దేవాలయం ౧ యీగ్రామములో
హనుమంత దేవాలయం ౧ — —
పంటలు ఉవ్వేవి. జొన్నలు, కొర్రలు, తొంటపంటలు, కర్ల ధాన్యాలు పండడంలేదు.
కారణం యేమంటే యీ భూమిలో రాళ్లు చేరింది విస్తారంగా వున్నవి. —

౧ కైఫియతు కేడమూరు అతా ఉపారుమంబాల
గ్రామంతరణం ఉపాజి మాదన్నవద్దవున్న
దానినకలు —

ధర్మనిర్మాణ, పాపనిర్మాణ ఉచిత వజ్రంబు ద్వీపాన్ని దక్షిణ వారాణశి స్వయంభు
శ్రీ మల్లికార్జున దేవుని శ్రీ పాదపద్మారాధకుమైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర
శ్రీ వీరప్రతాప రుద్రదేవరాయ మహారాయలుంగారు వోరుగంటి పట్టణమందు
రత్నసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను యీగ్రామస్థళం
అప్పటికి గాండారుణ్యమై వుండగాను ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాయలవారు ఉని
నవర్తమానాలు యేమంటే బ్రాహ్మణ్యగ్రామం కట్టించితే వారికి సర్వమాన్య అగ్ర
హారం తెడ్డికరణాలు కట్టిస్తే సగం యిస్తామని చెప్పినందున్ను తెలిసి వారన్ని పరమపుతె
ప్పించెను గ్రామములు బ్రాహ్మలు, తెడ్డికరణాలు కట్టించిరి. మాగ్రామం కట్టించినవా
రు భాగెపల్లి మూలపురుష అన్నయ్యంగారు కట్టించిన శకం స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యు
దయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౧౧౩ అగునేటి వ్యయ: ఉప్పర

చైత్ర ॥ శు ॥ ౧ ॥ యి శుభనక్షత్రం నాడు గ్రామం కట్టించి తడమూరు అనే పేరు బెట్టి
నారు. యీ తడమూరు అనే పేరు బెట్టడానకు కారణం యేమంటే గ్రామం ఉద్దం యిలను
కెంపు యూరు వున్నాది. ప్రతాపరుద్ర రాయలవారి దినములలో గ్రామం కట్టించవలెనని
చెప్పి వుండిరిగనక యీ తడమూరు కట్టడమే తడ అయినందున తడమూరు
అనే పేరు బెట్టినారు. గ్రామం కట్టించిన శకం మొదలు దేసుత శకం ౧౪౭౦ వరకు
వారి సేన నడుస్తూ వుండెను. యీవల తిరుగా యిరువై సంవత్సరాలు వారికే
నడుస్తూ వుండెను. ఆమీద దేశం అరాజకం అయి అగ్రహారం పోయెను. ఆమీ
దతం దనోబు యేలిన గోపాల రాజు యేలిన శకం ౧౫౩౦ వర్కు వారి ప్రభుత్వం
సంక్షేపము అయి యీవల మురతేయవిజాపురువారు యేలుతూ వుండిరి.
అబ్దుల నవాబు సాహెబు దేశం చూడవచ్చి యీగ్రామానకు వచ్చిరి. అప్పుడు
వరుసాకాలం గ్రామం చూచి తెగడినంచ బురదవుండగా గ్రామం చిన్న
రెడ్డి అనేవాన్ని అబ్దుల నవాబు సాహెబువారు శలవు యిచ్చినది యీగ్రామం
అంతా లోతట్టు పరిపించమని చెప్పితే ఆదె ప్రకారం బండ్లు పరిపించినందున
తవరువాత నబు యిబురాము ఖానుడు వచ్చెను. ఆయన వంశస్థులు యిప్పుడు
యేలుతూ వున్నారు. యీగ్రామానకు చతుస్సీమ పొలిమేర నిర్ణయము. తూ
ర్పునకు మిడతూరు పొలిమేర మెర. దక్షిణంబు నూరు పొలిమేర మెర. పశ్చి
మమునకు అన్నపురము పొలిమేర మెర. వుత్తరంపై పాళెం పొలిమేర మెర. ఈ
137 ప్రకారం గ్రామానికి పొలిమేర నిర్ణయం చేసి వున్నాది. ఈగ్రామములో వుండేవనా
లు. తూర్పు మిడతూరి చెరువున చింతలగపర మఠం యెగరంభూరి వసంగ
న్న, ప్రతంసుక్కైరెడ్డి [illegible]

దేవస్థానాలు గ్రామములో కేశవస్వామి దేవళం ౧ ఈశ్వర దేవళం ౧ వీరభద్రుడు ఈశ్వరుడు, ఆంజనేయులు, ఎల్లమ్మ, శివాలయం, ఉభయం దేవాలయాలు ఈ భూమిలో పండేవి. పచ్చజొన్నలు, తెల్లజొన్నలు, కొర్రలు, ఆరికెలు, ప్రత్తి సజ్జలు తక్కిన వధాన్యాలలో వడ్లు మాత్రం తావడంలేదు.

౧ కైఫియతు కసుబా పారుమంచాల గ్రామ కరణం
అన్నమరాజు కుమారుడు శేషమరాజు వద్దవున్న
ప్రకారం నకలు

ధర్మనిర్మాణ, శాపనిర్మాణ అభినవ జంబూ ద్వీపాన దక్షిణ వారాణశి స్వయం భూ శ్రీ మల్లికార్జున శ్రీపాదపద్మారాధకులైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వరులైన వోరు గంటి యందు ప్రతాపరుద్ర మహారాజులుంగారు రత్నసింహాసనారూఢులై పృథ్వి విసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను అప్పటికి యీగ్రామంపేరు పుష్పకుండపురము అనుకుంటూ వుందురు. తత్పూర్వం త్రేతా ద్వాపరమందు యీగ్రామం వుండేది కాని మనుష్య నిర్మాణం కాదు. యిక్కడ పాలుమంచాలం అని పేరు రావడానికి కారణం యేమంటే కళ్యాణపట్టణమందు వీరసోమయాజు, విజయసో
38 మయాజు, నందిసోమయాజు, కపాలిసోమయాజు అనే రాజులు కళ్యాణపట్టణంబున వజ్రసింహాసనాసనులై రాజ్యం చేయుచుండగాను వారిలోని వీరసోమయాజు అనే రాజుకు శిరినాగులమ్మ దేవమ్మ అనే కుం [illegible]
ఆ శిశువును ఎవరైన్నా యివ్వవలెనని తండ్రి మండెను. తల్లి అన్న కుమారున్ని యివ్వవలెనని మండెను. అంతలో ఆ రాజు తోడబుట్టిన దితన వారిని వెంబడి బెట్టుక వచ్చెను లగ్నతారాబలము చూసారు [illegible]

మానత్తుము మారుడు సరి ... వచ్చి చెప్పి ... సు

తివి. ఇప్పుడు రెండో వారిగ్ని చేసుకుంటు నాకు వారిని అడిగితే గౌరీ

దేవిసాక్షిగా నిన్ని చేసుకుంటాను అని తర్వాత యేప్రకారంగా చేసుకుంటు నాకు

అని అడిగితే రాత్రి రెండు ఝాములు వెళ్ళను ముహూర్తం వున్నది. దాన్నియందే స

మయము వెళ్ళిపోదాము అని కృష్ణుడు చారవచ్చిరి. కృష్ణుని ప్రార్థన చేస్తూ వయిస్తే

ను. అక్కడినుంచి వనమాలిపాటి వచ్చిరి. వారు లగ్నం వెళ్ళక తన్ను చావ చేస్తాతే

వెతే పోయేను అని యున్నారు గుర్రాలు తీసుక జాడ వెంబడి కృష్ణుని దగ్గరికి వచ్చిరి. వన

మాలిపాటి దగ్గరికి వచ్చి మహా యుద్ధం చేసిరి. ఆ సమయమందు గౌరీదేవి భయప

డపాకు అని సాక్షాత్కారం యిచ్చేను. ఆతన్ని యొక్క వనమాలు తెగిపోతే వనమాలపాడు

అని యిప్పటికి ఆగ్రామం పేరు వున్నది. అక్కడినుంచి వచ్చి ఆవులమందలు పోయిచే

చ్చుతే మర్రిచెట్టు క్రిందపాయ్యాగి నందున పాయిమర్రి అనే గ్రామం ఆయెను. అక్కడి

నుంచి ముకుందపురం అనే గ్రామానికి వచ్చిన తర్వాత ఆగ్రామం అప్పుడు పోయి ... యి

139 చిన్నపిల్లలు యిద్దరిని చూచి వీరు రాజుల పిల్లలు అని మన్నన చేసి అన్నదానము

చేయ ... రాత్రి సహించే దాన్ని మంచము యిచ్చి సుఖంగా వుండగా ఆ రాత్రి

వాండ్లు వెతుకుతూ చూచి వచ్చిరి. ఆవరమానం విని అగ్రహారీకులు మాచేతనే వృషభం

జడాన్ని సామర్థ్యం లేదు. యెక్కడైనా పోండి అనగాను. ఆ ప్రకారము ...

తిరిగిపోయిరి. అక్కడినుంచి తిరిమిమెట్టు పోయిరి. అక్కడ వచ్చి ... జాడ తెలిసినందుం

దు నుంచి అల్లినూరు అనే గ్రామం పేరు ఆయెను. అక్కడినుంచి వెళ్ళనూ కి పోయి

గా ... ప్రవేశించి గ్రామస్థులు యీగా మంచి వుండాము అని చెప్పి ... మేము

భయం పొందుము వుండవలెను అని ...

వుండిరి. శ్రీమన్మహామండలేశ్వరులైన ప్రతాపరుద్రదేవరాయలవద్దికి పోయి యిష్ట వంటి శిరిసింగళరాజు యితని భార్య శిరినాగులదేవి, దీనికే శిరిశింగళదేవి అని నిన్ని పేరు. ఈగా జరిగిన పూర్వోత్తరం సవిస్తారంగా చెప్పుకుంటే ప్రతాపరుద్రదేవమహారాయలు వీడు మండలతగ్గవాడని అప్పుడు త్రిస్థలపశ్చిమభాగమందు ప్రభుత్వం యిచ్చిరి. అప్పుడు వచ్చేటప్పుడు యుద్ధంచేసిన స్థళం గోవనమాల అనే గ్రామం కట్టించి అక్కడినుంచి పాలుత్రాగిన స్థళం గోపాలమఱ్ఱి అనే గ్రామం కట్టించి అక్కడినుంచి పారుమంచులనుంచి పారిపోయిన దానినుంచి పారుమంచాల కట్టించెను. అక్కడినుంచి యింటివెలుగు జారిపడినందున అల్లనూరు అనే గ్రామం కట్టించి అక్కడినుంత ద్వితీయ పెట్టిన గ్రామాన్కు వెలుపునూరు పేరు పెట్టెను. పారుమంచాల యీగ్రామాన్ని నుంచి పారిపోయిరిగనుక యీగ్రామాన్కు పారుమంచాల అనే పేరు పడెను —

40 స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకం ౧౨౧౩ వ్యయ॥ సం॥ కార్తీక॥ శు॥ ౩॥ గురువారం శుభనక్షత్రంనాడు యిప్పుడు వుండే గ్రామాన్కి పశ్చిమభాగాన గ్రామం వుండెను. అప్పటికి మార్కండేశ్వరదేవాలయం పూర్వాన వుండెను. ఆ వింగోటగా చేసి గ్రామం కట్టించెను —

యీగ్రామాన్కి పొలిమేర నిర్ణయం యేరాయలు చేసినది కాదు. తూర్పున సుంకేసులకుష్టు ఉపొలిమేర. తూడిచెర్లత్రోవ దక్షిణాన్కు అల్లనూరుత్రోవ తుంగభద్ర వాగుల్లోవల పొలిమేర. పశ్చిమాన తర్తూరు త్రోవ నాగరాజు చెట్టువుత్తరాన తంగడవంచత్రోవ న ఆవులరెడ్డి వనం పొలిమేర. తూర్పుకు రెలం పొంటి వెంకటాచింత వనము. దక్షిణాన్కు కొమటి కృష్ణమ్మ వనము. పశ్చిమాన తెరువుచింతల వనము. ఉత్తరానెయువన చెక్కిరెడ్డి వనము. ఇదెంచుననారప్ప వనము. పూరిలించున నేలగ

సాలతమ్మయ్యావనము—

భావులు. కొండమెళమ్మబావి ౧ తూర్పునబచ్చిరెడ్డిబావి ౧ గ్రామంలోచెక్కిరెడ్డిబా
వి ౧ నాయ్యింగారెడ్డిబావి ౧ దర్శువాయిబావి ౧ మళముబావి ౧ వుప్పునీళ్లబావి ౧—
దేవాలయాలు. మార్కండేయస్వామి ౧ కేశవస్వామి ౧ ఆంజనేయులు ౧ వీరేశ్వరు
డు ౧ అంకాళమ్మ ౧ వసువంగ ౧ వినాయకుడు ౧—
ఈగ్రామంభూమిలోపండేవి. జొన్నలు, సజ్జలు, మెరుములు, ఆరికెలు, పత్తి మొదలు
యిననవధాన్యాలుపండేటివెలదు. —

141 కైఫియతు అయ్యాలూరు తాలూ॥ నంద్యాల

పూర్వమందుశ్రీమన్మహామండలేశ్వరచోళరాయమహారాయలుంగారుగ్రామం
జీర్ణోద్ధారం దేవాలయంకట్టించినశకం ౧౧౨౦ అగునేటి శిద్ధార్థి॥సం॥లో చేసిను
యిందుమేదాఖలా యేమంటేకొంతుకువృత్తరంపాళ్యంలో నీలకంఠేశ్వర దేవాలయా
న్నవృత్తరంగాపగిలిశిథిలమైనశాసనంచోళరాయలుఅనేపేరుశకంమాత్రంవు
న్నది. దేవాలయంచోళరాయవేకట్టించినారని తరగాంచెప్పినాడు. ఈగ్రామాన్ని
చతుస్సీమపొలిమేరనిర్ణయం తూర్పునకు గాపవరం, గంగవరం, పొలిమేరమేర.
దక్షిణాన్ని చెన్నూరు మజరా మెడుకలపల్లె చెన్నూరుపొలిమేరమేర. ~~పశ్చిమాన్ని~~ పడమటకు
సంబవరం, చాపాడు, పినాకిపురం పొలిమేరమేర. వుత్తరాన్ని నంద్యాల, భైరా
పురం, నందిపల్లి పొలిమేరమేర. ఈ మర్యాదను గ్రామాన్ని చతుస్సీమ పొలిమేర
నిర్ణయం. ఆమీదట కొన్ని దినములు మీదట శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమే
శ్వర శ్రీవీరప్రతాపనరసింహదేవరాయలు శాలివాహనశకం ౧౪౧౦ అగునేటి
పరిధావినామ॥సం॥ యీగ్రామాన్ని ప్రతినామం ॥

ర్న్యాల్స గ్రామం సర్వమాన్యముగ్రహారంగా యిచ్చిన గ్రామాన్ని శఠగోపురపురం అనే పేరు
బెట్టి యీగ్రామాన్ని తూర్పు దిక్కున సామీప్యంగా చెర్వు కట్టించి దాన్కి పేరు శఠగో
పసముద్రమని పెట్టిరి. మెన్ని దినాలమీదట కృష్ణరాయలవారి ప్రభుత్వంలో బొమ్మ
రివాండ్లు యీగ్రామాన్ని వచ్చి యిచ్చేటట్టి త్యాగభత్యాలు శ్రీకేశవస్వామికిన్ని నీలకంఠ
స్వామికిన్ని నైవేద్య దీపారాధనలు సమర్పించిన శకం 1४౨౦ అగునేటి సర్వధారి సం॥
కార్తీక శు॥ 1లు యిందుకు తోంటలో కేశవస్వామి దేవాలయం వద్ద [redacted] వుండే శా
సనం. అచ్యుతరాయలు దినాలలో నీలకంఠేశ్వర దేవాలయంలో వున్న శాసనం
శాలివాహన శకవరుషంబులు 1४౩౩ అగునేటి ఖర నామ సం॥ శ్రావణ॥ శు॥ 1౧
లు శాంతభిక్షావృత్తి అయ్యంగారు, విభూతి అయ్యంగారు, అనితినిగణాచారి, మం
దులబసవయ్య దండం చెట్టి సమర్పించి యిచ్చిన సమర్పించిన వివరము. ఆయన్లార
నుగణాచారాన్కత ప్సుళవారు పెట్టే గుడిప్పన్ని, వీరముష్టిపన్ను దేవశ్రీగంధా
న్న ధారపోసి యిచ్చిరి. ఆమీదట కుందవోలు గోపాలరాయవారి ప్రభుత్వంవరకు.
అగ్రహారం నడిచెను. ఆమీదట నందెలశిరవళ్ళసీమ పాండేదేవప్ప నాయనివారు
కొన్నిదినము ప్రభుత్వం చేసిరి. ఆమీదట సుదుయి కందనోలుకొట్టకెసి వుండ
గాను నంద్యాలసీమను వారికిందనే జరిగెను. ఇప్పుడు అగ్రహారం పోయెను. ఆమీ
దట నవాబు దావుద ఖానుని వార్కి కందనోలుసీమ జాగీరు అయి కొన్ని దిన
ములు యేలెను. ఆయన కుమారుడు బిరామ ఖానుడు ఆయన కుమారుడు అల
ఫ ఖానుడు. ఆయన కుమారుడు హిమ్మతు బాహాదరు. ఆయన తమ్ముడు మున
వర ఖానుడు. ఆయన కుమారుడు అలఫ ఖానుడు. యిప్పుడు ప్రభుత్వం చేస్తూవు
న్నాడు. పూర్వమందు యీగ్రామం పాలెంలోను దక్షిణ దిక్భాగమందు

ష్ఠం చేసూవుండే సిద్ధిమసూద ఖానుడు అనే వాడు గ్రామం తన పేరట కట్టించి మసూ
దపురమనే మజరా గ్రామం పొలిమేరలో యేర్పరచి చేసెను 1 గ్రామానికి తూర్పు

143 [illegible] మందు రెడ్డి వారి సోమయ్య అనేవాడు సీతారామయ్య అనే తన పేరు
మీద యీ గ్రామం పొలిమేరలో సీతారామపురమనే గ్రామం యేర్పరచిన గ్రామం వుభయం
గ్రామం 2 వేరాయెను.

దేవాలయాల వివరము. నేలకంఠ దేవాలయం 1 చెన్నకేశ్వర దేవాలయం 1 ఆం
జనేయ వీరభద్ర గణపతి —

గ్రామానికి తూర్పున శటగోపుర సముద్రమనే చెరువు 1 బావులు 2 1 యీ గ్రా
మిలో పండే పైరువర్లు, జొన్నలు, సజ్జలు, కొర్రలు, ఆరికెలు, పత్తి, వగైరా నవధాన్యాలు
పండేటి కలదు. యీ ప్రకారం వ్రాయించినవారు కరణం సుబ్బయ్య —

ఈ గ్రామానికి పశ్చిమాన నంద్యాల తాలూకా బాబాయి అనే గ్రామం యిమ్మడి శింగదే
వమహారాయలు శాలివాహన శకం 1292 [illegible] సంవత్సరమందు గ్రామం బ్రా
హ్మణులకు అగ్రహారం యిచ్చినారు.

1 కైఫీయతు దేవాలయం.

ధర్మనిర్ణాణ స్థాపనిర్వాణ [illegible] జంబూద్వీపాన దక్షిణ వారణాసి పుణ్యక్షే
త్రమందు శ్రీమహానందీశ్వరస్వామి శ్రీపాదపద్మారాధకులైన కాకతీయ [illegible]
హామండలేశ్వర ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాయలు వారు వోరుగంటి పట్టణమం
దు పృథ్వీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను తమ [illegible] ఉపస్థాపన [illegible]
వ్యాపారాయన ప్రభుత్వంలో మాలికి తూర్పున నాగేశ్వరస్వామి దేవాలయం కట్టించి గ్రా
మం జీర్ణోద్ధారం చేయించి దేవస్థానం సాంబా గ్రామము [illegible]

గాన్ను రేగడి భూమి ౩౹౧ సర్వమాన్యంగాను యిచ్చిన శిలాశాసన శకం ౧౨౩౦ అగునే
టి కీలక ॥సం॥ కార్తీక ॥శు॥ ౧౫ గురువారం నాడు ధారవోసియిచ్చిరి.

అయితరువాత నువిజయనగరం యేలేటువంటి కృష్ణరాయలువారి తల్లి నాగమ్మ
గారు శ్రీవెంకటేశ్వరుని దర్శనానకుపోయి వచ్చేటప్పుడు యీగ్రామానకు వచ్చి యీగ్రా
మానకు యీశాన్యపు చెరువు కట్టించి యీగ్రామం బ్రాహ్మణ్యుల సర్వమాన్యంగాను అగ్రహా
రం చేయించియిచ్చినందుకు మాంకుడైన శ్రీకృష్ణదేవరాయలు పేరు తోటె నాగ్రా
మానకు ప్రతినామం కృష్ణరాయసముద్రమనే పేరుపెట్టిరి. యిందుకు దాఖలాయేమం
టే సదాశివరాయల ప్రభుత్వంలో ఆత్రేయసగోత్రం, ఆపస్తంబసూత్రం, యజు
ర్శాఖాధ్యాయులైన [illegible] ఆరవీటి బుక్కరాజు రామరాజయ్య
దేవమహారాజులవారి పౌత్రులైన మూర్తిరాజయ్యదేవమహారాజులుగారి పుత్రు
లైన శ్రీకృష్ణదేవయ్య మహారాజులుగారు శాలివాహనశకవరుషంబులు ౧౪౮౧
గునేటి సిద్ధార్థి ॥సం॥ పుష్య ॥శు॥ ౧ మకరసంక్రాంతి పుణ్యకాలమందున్ను యీగ్రామం
అశేషవిద్వన్మహాజనులు సర్వమాన్యంగాను అగ్రహారం చేసి చెన్నకేశవస్వామి
కి అఖండదీపారాధనకు సంవత్సరం ౧కి ౧౧౦ శిరువళ్లసెమలు సుంఖంలో యిచ్చె
ది అని చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం వద్ద శాసనం వ్రాసివున్నది.

యిందుకు తర్వాత పూర్వంగా సదరి దేవస్థానం వద్దవుండే శాసనం శకం ౧౪౮౬ ప్లవంగ ॥సం॥ కా
ర్తీక ॥శు॥ ౧౨ లు సదాశివరాయల దినాలలో శ్రీమన్మహామండలేశ్వర రామరాజు
వెంకటాద్రయ్య మహారాజులుగారు కేందనహాళి సీమలోని తాలూకు ప్రతినా
మమైన కృష్ణరాయసముద్రం అగ్రహారం స్థిత అశేషవిద్వన్మహాజనులు సర్వమా
న్యపు శాసనక్రమమెట్లన్నను. సదాశివదేవమహారాయలు [illegible]

పాలించియున్నట్టి నతండదనహాలుసేమంగని అగ్రహారం సదాశివమహారాయలు ఆనతిప్ర
మాణగాను యీ అగ్రహారాన్ని శ్రోత్రియాలు వుండేతానికె యిప్పెటి వేయులు మరిన్ని
చిల్లరరాయకుళ్లైక్షేత్రాలు కెడభాగాలు కెయిచెయిలు, సుంబరుబ్బంధానాలు అనిన్ని
మత్స్యాన ద్వాదశిపుణ్యకాలమందు ధారవోసి యిస్తిమి అనివ్రాసివున్నది. ——

ఈగ్రామాన్ను చతుస్సీమపొలిమేర వివరము. తూర్పునకు సంబవరం, దక్షిణాన్నకు
తగుంట. పశ్చిమంపున ఊరు. వుత్తరాన్న... నెపల్లె ——

దేవస్థానాలు —— 1 కేశవస్వామి 1 నాగేశ్వరదేవాలయం 1 చిల్లరదేవాలయా
లున్నాయి. 3 యివి చింతవనాలు, భూములు 11 గ్రామాన్ను తూర్పు కృష్ణరాయసము
ద్రం అనే చెరువు 1 యీ భూమిపరిపాలన చేసేవారు కలిగితే అన్నిధాన్యాలు పండేది
కయుదు. — యీప్రకారం వ్రాయించినవారు కరణాలు పాపరాజు 1 ——

146 కైఫియతు పెరూరు. తాలూకు శిరవాళ్లగ్రామ కరణం
పాపరాజు వద్దవుండేటి వివెంగోవుండిన నకలు ——

అవిఘ్నమస్తు స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయశాలివాహనశకవరుషంబులు 11 20ల
గునేటి విశ్వావసు సంవత్సరం. పూర్వప్రకారం క్షేత్రాయత కృష్ణ శ్రీకృష్ణరాయసము
ద్రాన్నప్రతి నామమైనె పెరూరుగ్రామాన్ను చతుస్సీమపొలిమేర నిర్ణయము ——
వివరము. తూర్పునకంబాలూరుపొలిమేరను గద్దలచింతమానుల దిగాను. ద
క్షిణం యర్రగుడిదిన్నె చెర్వుకట్ట. వుత్తరవుకెమ్ము. పశ్చిమాన...... యర్రగుడిది
న్నె బత్తలూరు, యర్రగుంట, ముయ్యూరుగుంట. వుత్తరం శిరవాళ్ల పొలిమేర బై
రవనిగుట్ట. ——

ఈగ్రామం భూమి యినాయ స్వాస్థ్యం నాలుగ్గపుట్లు పండుగు [illegible] గానుపుట్ల [illegible]

అగ్రహారం తట్టిరి. ఈగ్రామం తెంతకాలానకు క్షామ డాంబరాలచేతను గ్రామంపా
డై ఖిలపడివుండగాను పాండే దేవప్పనాయని దొరతనం అంతమందు భానుఖాను
నిదండు వచ్చి పాండే వార్కి వెళ్లగొట్టి శిరవాళ్లంగో మొంకాముల ఉన్నారు అయివుండగా
ను యీ భానుఖానుని వద్ద భాగం మాణికెసాని నాయ్ప్వ వినిపించగాను మెచ్చి యీ మల్లా
పుర అగ్రహారీకులు నష్టమైపోయి గ్రామం ఖిలపడి ఉన్నందు లసి వుండగాను ఆగ్రామం
మాణికెసాన్కి అమరం యిచ్చిరి గనక్క బ దారక్బ్యు ఆపాలంచి నాకెంబాబారికాం ప్పతెరగా
బల ధనం చేసివుంటే మాణికెసాన్కి గుత్త మెత్రులు యిస్తూవుందురు. అటు తరువాత మా
ణికెసాని నష్టమై పోయెను గనక్క ఆపాలంచి నాకెంబాయారి పాలంలోకి దివాణ జ
మ అయిపోయినది. ఆరంభం కంబాయారి వార్కి అనుభవం నాల్గు పుట్లు పందుం యి
దిగాక కోనేటి కొండ్రాజయ్య గుడిదిన్నె అమరం యిచ్చివుండగాను కొండ్రాజుబ
లవంతుడై వుండి పెరూరు గ్రామం ఇరూపతమై వుండగాను పొలిమేర రాళ్లు వేయిం
చి యీవలవేయించి, వక్కిలేటి తూర్పుగడ్డ ఆది చేసి చంద్లరిత్తూవను సుద్ధభా
వి మెర ఆ తూర్పు మాచినేనిపల్లె. ప్రత్తరం యిరికె మాని భావి ప్రత్తరం ఆదిగాను మా
చినేనిపల్లె పొలం...... యీపొలం పాలికి మానితుంపం ప్రత్తర పుమెమ్ము ముయ్యా ఆగుంటపొ
లిమెరను ఆదిగా వున్నది గెట్టు గుట్టయి చెర్చి వేసుక పోయిన పొలం పుట్టి డు యిదిగాక నందెల
కృష్ణమరాజు యేలిబడిన ముతాలిమ వరద రాజులతిమ్మప్ప కొడుకు రుద్రున వాసాపురం అ
గ్రహారీకుల్కు రుద్రవరం వార్కి పొలిమేర తక్కులాటల చేత యీతిమ్మప్ప వాసాపు
రం దగ్గెర వుడెం పెట్టించి నూటికి బంట్రోతులను తాగ్యం వుంచెగనక్క యీ వాసాపురం
అగ్రహారీకులు యీ బంట్రోతుల బలంచేతను యీపెరూరు పొలంలోకి చెల్లె గడ్డల
చింత మాని ఆదిగాను. పశ్చిమాన్కు శిరవాళ్ల నుంచి రుద్రవరం పొలం ...

గాను పొలం దురాయి పెట్టి యీ పొలం తమదిఅని బలదుర్బలాల చేత ఆక్రమించి వేసు
వపోయినచేను నాల్గుపుట్లు. ఆ దారభ్యం అడ్డపెట్టు పొలం అనిపించుతబడి వుండి
అడ్విబలిసి వుండగాను మరికొంతకాలానకు వాండెదేవప్పనాయని ధూరతనం రా
యసం చింతామణిగార్కి తెలువు చూపెరిగన్ను ఆ చింతామణి గెట్టు గుట్లు అనరికి
చి పొలం కిరదు చేసుకె అనుభవిస్తూ వుండగా అంతట వాండె వారిధారతనం పో
యెను. తః ఖాన ఖానుని ముతాలికం మాంరఖాను నిత్రాలికి రు...
అగ్ర... గ్రామాన్ని కయు బాదార్లు అయ్యె ఇప్పటికి మంనెట్లు గ్రామమై వుండెగన్ను ఆ
నూరు ఖానునితోమనివి చేసుకె పరిధాన యూలక్రంగా మాట్లాడుత బలదుర్బలాల
చేత తెలుపుత పోయినచేను నాల్గుపుట్లు. యిదిగాక శిరవాళ్ల పొలిమేరను వాత్తుక
పోయినది యేదుం, మల్లంపల్లి పొలిమేరను తలిసిపోయినది యేదుం, యత్రగుంట్లపొ
లిమేరను, శిరవాళ్ల మ... యెర్రలుగుంట్ల మేరకు దక్షిణంగా వత్తుకపోయినచేను యేదుం
అంతు పొలిమేరను వత్తుకపోయిన పొలం ౧౦౧౦ గాక నిలిచిన పొలం ...౹౹౦
కి తారణ సంవత్సరమందు యజ్ఞేశ్వర సోమయాజులు, అనపేరి సోమయాజుల
148 గ్రామప్రతిష్ఠించె నిమిత్తం విడిచినది ... వాసాపురం వారు తెలుపుకపోయినదిగాక
నిలిచినది. ... అంతు చేను ...॥ గాక నిలిచిన పొలం ...॥౦ యిందుకుమి
నహాయింపు వ్రాసి వున్నది.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౭౩౩ అగు నేటికి
లగు నామ సం॥ శ్రావణ ॥ బ॥ ౧౦ యిపెరూరు గ్రామాన రామచంద్ర సోమయాజులు
వారు అగ్రహారం తెచ్చుకొన్నది వెలిపొలం... ౩ వరిమడి మర్లు ౩కి ...॥
...హించెదు, వుభయం మొత్తం మడిసపాగాను ...॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౩౦ బహుధాన్యసంవత్స
రవైశాఖ శుద్ధ ౧౧లు మహారాజశ్రీ తిమబళ్ళ రాజు అయ్యవారు స్వస్తి సమస్త నిజన
మహాంకాళికా శ్రీమద్గణేశ్వర దేవర గౌరీశ్వర దేవది శ్రీపాదపద్మారాధకులైన శిర
వళ్ళ సిద్ధేశ్వరము మంటపమందు వత్రుసింహాసనారూఢులై కూడి కూర్చుండి స్వ
దేశపరదేశవు భయ నానాదేశ ఆయ్యావళిముఖ్యులైన ౨౦౦లు మూంల పెక్కండ్రుల
తమన్ను స్వస్తి సమస్త నిజని మహాంకాళీ కాంత్రుశిస్య సహాలుగు బాలము
లసమస్త ప్రతంత్రున్ను స్వస్తి వాష్పూర్వతంబున మృత్యావిలయువినయార్థం పెరూరి
తరణం చౌడరాజు చన్నరాజు గారున్ను, ద్వారతచెర్ల తరణం మల్లమరాజు గారున్ను
వుభయవాదులు వివాదించగా మీరుమన్న చొప్పి ధర్మాన్ని అంపించినాము. వుభ
[వాదులు] య్యమాటలు విని ధర్మముందుగా తీర్చి వివరాన్ని మీరువెళ్ళ వ్రాయించి పంపుమనివ్రా
యించి అంపించితిరిగాన ఆ వాగె చౌడరాజు చన్నంరాజు గారిని పిలిపించి బద్ధి
హేను పేరు చెప్పిన మాంట మేము పెరూరి గ్రామ తరణాలము నరసరాయులకాలు
149 కిరుదున వదెహెవళ్ళ వచ్చిన నిమిత్యం సమాఅయంతపడి మాగ్రామం పాడుపడిపోయె
ను.॥తు. కొన్ని దినాలు కొండలలో వుండి తిరుగా గ్రామం యెక్కేమని అంటిమి ఆ సంవ్వత్స
రవాంతరమ్మేకు దురుపడకల మీద పక్షామం కూడినని మిత్త్యం నిర్వహించవేకటు
ట్లు ఆమడపు నన్ను ప్రజలుతొంకొండా అరవరాజ్యాన్ను పోయిమి. ఆ పుమూడేండ్లు పో
[illegible] సీమలోనుంచి వచ్చినవారు మీగ్రామం ప్రజలు యెక్కినారు. అని చెప్ప
గానువిని వెళ్ళిమి. వచ్చె యిప్పటి పూర్వమందు మన్న ప్రజలు కొందరున్ను, తూర్పునా
టి నుంచి వచ్చిన [వారు] ప్రజలు కొందరున్ను, కేనమ. ఆవల తూర్పునాటి నుంచి వచ్చినవా
రు కొందరున్ను గ్రామాన కాపుతనం చేస్తూ వుండెరి. జాతి కేష్ట వారు కొందరు చేరి

వుండిరి. వారిలోనుయిం ద్వారకచెర్ల కరణం మల్లమరాజు తాను పూర్వునాటినుం
చి వచ్చిన కాపులు యెంతవస్తివింతానే యీగ్రామానకు కరణానను లనిపెను. మల్లమా
న్యాయిపెట్టించుకొనెనిగ్రామంతె బ్రవ్రాస్తూ వుండెను. బాలాసంతోషమాయెను మనము
మెవ్వరము వేని నిమిత్యము చేరితే యమాయగన్న అని మరి యేమిన్ని అనకే మల్ల
మరాజునుపిలిచి మేము స్వస్థలాన్కి వస్తిమి. మీరు పొండని మందలిస్తే తాము యేల
పోయెద్యాము గన్న తాము యీగ్రామాన్కు కరణాలు మేమేము కెళ్ళి యవలేవనని బ
లిమితొచ్చిన మాటలు ఆడెను. అందుల్కు స్వస్థలమందు పూర్వమైన ప్రజలు జా
తులవారు మేకుపని యేమి అని వారు వేని నిమిత్యం వుత్తాన్కు పక్షులు చేరినట్లు చేరి
తిరి. వారు వస్తే మీరు మీ స్వస్థలాన్కు పోవలెగాక యివి అన్యాయం అని ఆడిరి. అడినా
గాని మేము పరదేశి పక్షం అయినది గన్న తాను తెమత్తెగా వచ్చిన ప్రజలు కుదురు
పాటులయి బలవంతుడై వున్నాడు గన్న ఆయన దండించి బుద్ధిగా చెప్పకే అక్కడ
వున్న పెద్దవే చెప్పిరని యిత... మాకు పని వేనేది యెరిగి తామును తెగనాడకే మ
మ్ము శిరవళ్ల స్వస్థలము వారు ధర్మాన్కు లింపమని చౌడ్రాజు చన్నరాజు గారు చెప్పిరి.
50 మల్లమరాజును పిలిపించి అడ్డితే చెప్పిన మాట తాము పూర్వునాటలోను ద్వారకచెర్ల
లోను వుండగాను పోతెపల్లె బుక్కరాజు శిరవళ్ల సీమ యేలుతా వుండి ఆ సీమలో వారి
నులివాంతరాలును పొడై వుండెగన్న మా భూమి ప్రజల్కు కౌలు యిచ్చి వచ్చే పప్పుడు త
నకు కౌలు యిచ్చిరి. శిరవళ్లకు వచ్చిన వర్త్యాతను యీపరూరు గ్రామం నెత్తం పొడై
వలిమాలవాడు గువ్వాలతిమ్మడు అనేవాడు మెంత చేను చేస్కొని వుండగాను వాన్కి వె
ళ్లతోసి మాసేమ కాపులు వచ్చి నిలిపే యప్పుడు కరిణీకం తనకు యిచ్చినిలిపి చేసుమ
ళ్లపెట్టించుకొనెను గ్రామం యెక్క గ్రామ కరిణీకం ...

ర్వమందు వున్న తరణాయి విదేశస్తులై పోయిరి. వీర్లిగ్రామాన్ని పనివేరు. పూర్వమం
దు వున్న చవుడరాజు చన్నంరాజుగారు తమకాణియాచి అనగాను. ఆమల్లమ
రాజు చెప్పినది.

యిందుకు చవుడరాజు చన్నంరాజు గారిని పిలిచి అడిగితే చెప్పిన వివరము. మేము
పెరూరిగ్రామ కరణాలము. అవాంతర నిమిత్యాన విదేశస్తులు అయిపోతే మధ్యే ద్వా
రకచెర్ల మల్లమరాజు గారు వచ్చి నిలిచినారు. సామ్ము మాదిఅని అంటిరిగనుక యిం
దుకు నిదర్శనాలు ఏలవారిని అడిగితే వారు చెప్పిన వివరము. నిదర్శనాలు వేరే మేనమా
మపోలికేలు చెప్పుకవచ్చినార మాయేమిగా బాయ్యనిగన్కు మాగ్రామాన పూర్వానవు
న్నప్రజలు లోను యిప్పుడు స్థళమందు వున్న నందెల భూమిరెడ్డి అనేఆయన వృద్ధుడు
వున్నాడు ఆయన అనుకున్న పూర్వమందు వున్న అష్టాదశవర్ణాలు లోను ఆయగాండ్లను
తెలిపేము యెవ్వరము ఏమప్పుడు మోసము గానే నేవుండేము. మీ పేర్లను తెమ్మంటే వ్రా
సి అంపగాను ప్రజను అక్కడనే తూర్పుండే పనికి నపుంసకబడి అంపితే నే చేయిపెట్టి
నిర్ణయించేము. తేనిపక్షాన స్వామి మీము చెప్పిన వ్యవహారం అంతా వజ్జిరే అని చిత్తమందు
151 వుంచవండి అని చవుడరాజు చన్నంరాజు గారు చెప్పిరి. ఆతర్వాత మల్లమరాజు నుపి
లిపించి అడిగిన వివరము. తూర్పునాటులో ద్వారకచెర్లలో వుండగాను. అక్కడ వున్న
ప్రజలు కొయియిచ్చి తోడుక వచ్చేటప్పుడు వారివెంట నుపోవేపల్లె బుక్కరాజు తో
డుకొవచ్చి పెరూరిగ్రామపు తరణాయి విదేశస్తమైన వారు విదేశస్తమైపోయి వుండగా
ను మీము చెన్నుమళ్ళు, యిచ్చి తరణీకం చేసుకొమ్మనికట్టడ చేసెను. చేసిన ప్రకారాన
మేము వుండగాను మధ్యే చవుడరాజు చన్నంరాజుగారు తమకాణియాచితాము
పూర్వస్థలము యిపారంగాను మరుపూం వారు కారు మీకు పని ఏముం గనుక

నిస్తారణం మీరు పెట్టినారు అని అంటే అందుమ్మీ నిదర్శనాలు యేమైనా కలవా అని అ
డిగితేను అందున్న వారు అనిన ప్రత్యుత్తరము నాల్గు అయిదు తరాలనుండి నిత్య తపస్సేవ
ప్రజలు నన్నిశా మున్నిల అనుభవించే దేనిదర్శనమని అనిరి. యిందుకు పెద్దలు అని
న వివరము. యీవినిదర్శనం అనిన్నీ ఆస్థలమందు వున్న పూర్వస్థులు చేతను చెవ్వడా
జూచన్నంరాజు గారు మావూరు గ్రామ కరిణీకొత్తా తన్నపనిచేదు. వారు పూర్వమైన
వారు తారు అని ప్రసాద పూర్వకంగాను పయిమేపడి చేయించగల రాయనాలు అడిగితేనుతా
ము చేయించెదమని ఆతీరున నేపంనెడూ ఆయగాండ్లను ఆస్థలమందు వున్నవారి
తాము అడిగిన దేవుని ప్రసాదం చెప్పుకొని యిరువై వాక్ష్య దినం ఆజయ్యతా మంటేసో
న వాదులమని మల్లమరాజు గారు అనిరి. ఇందుకు పిన్నపెద్దలు అనిన వివరము. వా
డి ప్రతివాదిత మధర్మం తానే తోచ్చినట్లు వున్నది. చాతుర్యం చేతను యిందు మేముగూ
ఢత్వం చేయరాదు. సాక్షులు యెవ్వరెవ్వరో నామాంకితం చేయించవలెను. అని విచా
రించుకొని చెవ్వడా జూచన్నంరాజు గార్కి పిల్చి అడిగిన వివరము. సాక్షులు పరిశీకించేము
అని అంటిరిగదా యెవ్వరెవ్వరు పరిశీకించెను. అని అడిగితేను వారు చెప్పిన వివరము. నం
దెలభూమిరెడ్డి, తమ్మవీరజీలు. కరణము సోమాబత్తుడు, వడ్లనందోజు, అగ
సాలె కుమ్మరపద్దిశెట్టి, లూరిబసినేయుడు, మంగలబసవోజు, మాల
పెద్దడు యీ మొదలైన మనుష్యులు చేతను పరిశీకించేము. అని అనిరి. ఇందుకు మల్లమ
152 రాజుగారు అనిన వివరము. ఆతీరున నేవరు పరికొన్నను చాలాం వెంకటేశ్వర్ల ప్రసాద
అహోబలేశ్వర్ల ప్రసాదం, శ్రీశైలమల్లేశ్వర్ల ప్రసాద యీ మూడు మూడయాం ప్రసాదాలు
సాదాలు తెచ్చి లోన్ని తీర్థం, పైకి ప్రసాదం తీసుకొని శరవాల్లు సిద్ధేశ్వరుని గుండాన
స్నానం చేసి, అరిద్రవస్త్రాలతో దేవుని ముఖమంటప సభమధ్యమందు నిల్చి, చపు

ద్రాజు చన్నంరాజుగారి దేపెరూరి తాణియాచి అని అనిన వుత్తరం మల్లమరాజు తా
నే పతికించవేతపోయెను. మేము హీనవారము అని మల్లమరాజ చెప్పెను. యీ తీరున నవ
భయవాదులు అని రిగన్క చవుద్రాజు చన్నంరాజుగారు పతికించనప్పుడు ఆయెనా ద్వారత
చెర్ల మల్లమరాజుగారికి పేరూరి తాణియాచికి పనిచేదు. వారు పతికించవేనప్పుడు ఆ
యెనా చవుద్రాజు చన్నంరాజుగారికి పెరూరి తరిణోతం తాణియాచి తుదకు మల్లమ
రాజు పతికించవేతపోయెను గన్క మహారాజ శ్రీ అవుబళరాజుగారి సముఖాన నుబహు
ధాన్య సం॥ మందు ... రాజుగా... తాణియాచి అని వుడమలూరి గంగరాజు న్ను శిరవా
క్లేస్త్రళమందు ... సభవారు తరగాం. ... పెత్తె ... న్ను తూడి తూర్పు ... సమయమం
దు చవుద్రాజు చన్నంరాజు ద్వారక చెర్లమల్లమరాజు సందు వ్యవహారం నిమిత్తా
మె ... తీర్పి సప్రతారాన చవుద్రాజు చన్నంరాజుగారికి తరిణోతం యిచ్చే
పయితం బడిప్రకారం నందెల భూమిరెడ్డి, తమ్మ... వీరజిలు తరక తమ్మరి సూరమాచిన్న
దు, వడ్ల నందాచారి, అగసాలి మొల్లాబి... కుమ్మర పెద్దిశెట్టి, తలారి బశినేయ
డు, మంగలి బసవాజు, చాకలి ... యీ తామ్ర... శ్రీ ... సిద్దేశ్వరుని
గుండాన సన్నిధి నం... ఆరిద్రవస్త్రం తాను వెంకటేశ్వరుని తీర్థప్రసాదం, అహో
3 బలేశ్వర తీర్థప్రసాదం శ్రీశైలమల్లేశ్వరుని తీర్థప్రసాదం, యీ యూడుదేవ
ళ తీర్థప్రసాదాయిన్ని అన్ని తీర్థం ... ప్రసాదం పట్టుకొని యీ తామ్మిదిమని
... పతికిన వివర... యెత వాక్యంగా నుపెరూరి తరిణోత తాణియాచి చవుద్రా
జు చన్నంరాజుగారిదే తాని ద్వారక చెర్లమల్లమరాజుగారికి పనిచేదు. వారుతూ
ర్పునాయినుంచి వ... నత్రోత్తం వారింటే తానికి తరిణోకాన్ని ... కి పనిచేదు. అని షాల్గు
గాసుద్ద గవరియంతం యిరువై వాక్యదినము జయించినారు ...

రాజు గారు జయించి రిగన్న జయపత్రము వ్రాయిస్తిరి. దానికి తెలుగు అర్థం మహారా
జు గారు హోనవాడు మెత్తె కరిణీకం వ్రాయించి ఇపనిచ్చిడు. యిట్లని వ్రాసి నపంపుబడెను పత్రి
త॥ స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౯ అగు
నేటి ప్లవంగ ॥సం॥ మందు సదాశివరాయ మహారాయలు విద్యానగరమందు వ
జ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యము చేయుచుండగాను నందెల చిన్న
తిమ్మరాజ దేవమహారాజులు యీగ్రామం అగ్రహారము కృష్ణమాజనులు సర్వ
మాన్యంగాను అగ్రహారం ధారవోసియిచ్చిరి.

ఇందుకు దాఖలా యీ మంతెగ్రామాన్ని ఉత్తర్వు నవ్యాపమూని తిగువవిష్ణ్వేశ్వర
దేవాలయం దగ్గర వద్దవుండే శాసనం యిప్పుడు ఆ స్థానం అక్షరాలు శిథిలమైపోయి
నవి. యీ అగ్రహారం కృష్ణమాజులు పాండేవారి ప్రభుత్వం వరకు నడిచెను. యీదే
శం తురుష్క ప్రభుత్వం యేర్పడ్డ ఆయెను. రాజులు యేలుబడి వరకు యీ శాసనాలు
యేమైనా అక్షరాలు శిథిలమై వున్నవి. శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౬౯ అ
గు నేటి ప్లవ॥సం॥ మొదలు తిమ్మరాయల యేలుబడి శకవరుషంబులు
౧౪౭౦ కొలతె ॥సం॥ వరకు ॥శా॥ శాలివాహన శకం ౧౪౭౧ సౌమ్య॥సం॥ తురుష్క ప్రభుత్వం
కలదు ... ౧౫౦౦ అనుపరాభవ॥సం॥ వర్కు పాండేవారు యేలిరి.

154 ౧౫౩౦ అగు ... పరియంతం . . . యనివారు యేలిరి. శా॥
శాలివాహన శకం ౧౫౩౧ కొలతె ॥సం॥ లగాయతు ... శకం ౧౫౪ అగు స్వ
భాను సంవత్సరం వర్కు పాం... వారు యేలినారు.

అంతట శుభానభాను యేలుబడి ౧౫౫ ... అగు నేటి ... నం॥ పరియంత
రం యేండ్లు ౩౫ ॥శా॥ మూరు శుభాను యేలుబడి శాలివాహన శకవరుషం ...

లు ౧౫౬౭ అగునేటి పార్థివ॥సం॥ ఆరభ్యం ౧౫౮౪ శుభకృతు॥సం॥ వరకు యెండ్లు ౧౭యే

వేను.   ఇక్కడ అక్షరాలు పోయి వున్నవి.— — —

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౫౧౩ అగునేటి . . .
సంవత్సర మాఘ ॥బ॥౩౦లు శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీరంగదేవ (రాయ)
మహారాయలుంగారు పెనుగొండ పట్టణమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీ
సామ్రాజ్యము యేలుచుండగాను రేచెర్ల గోత్రోద్భవులైన తెండమనాయనివా
రి పౌత్రులైన, పెద్దతెండమనాయనివారి పుత్రులైన తిమ్మానాయనివారు ఆత్రేయగో
త్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర రుక్శాఖాధ్యా(యులై)న పెరూరి కేరణంచన్నంరాజు గారి
పౌత్రులున్ను చిట్టమరాజు గారి పుత్రులు పాపరాజు గార్కి యిచ్చిన భూదాన ధర్మ
శాసనపత్రమెట్లన్నను.   మాన్యాయంతరాన్ని పాలించి
యిచ్చిన శరవాళ్లసీమలో పెరూరి అగ్రహారీకులమాన్యం చేసెను. యత్రగుడిదిన్నెత్రో
వకు తూర్పు పాలిమేరతు వుత్తరాన చేన్లు పశ్చిమం చేన్లు ౪౩ వరిమడి పెద్దచెర్వుకిం
ద నుత్తమ్మ కుంటకు మడిమత్తురు ౧౦ పాలికెయింత ధాత తిథి శివరాత్రి పుణ్యకా
లమందు శేషాచల వెంకటేశ్వరులు సన్నిధి, తెండమనాయని గారికిన్ని యెల్లమ్మ
గారికిన్ని పుణ్యముగాను ధారవోసి యిస్తిమిగన్క. రేచెర్ల గోత్రోద్భవులైన తెండ
మనాయుడున్ను పెద్దతెండమనాయని పుత్రులున్ను తిమ్మానాయని గారు ఆత్రే
య గోత్ర ఆశ్వలాయన సూత్ర రుక్శాఖాధ్యాయులైన చన్నంరాజు గారి పౌత్రులు
న్ను, చిట్టమరాజు గారి పుత్రులున్ను పాపరాజు గార్కి చేసెను. ౨౪౩ మడిపాలికె యిం
ద్దు చతుస్సీమలోన్నైన నిధి నిక్షేప జలపాషాణ సిద్ధసాధ్యంబులనెడి అష్టభో
గ తేజస్వామ్యము సహితంగా ధారవోసి యిస్తిమి. రేచెర్ల గోత్రోద్భవులైన తెం

డమనాయనిగారి పౌత్రులున్ను పెద్దతెండమనాయనిగారి పుత్రులు తిమ్మానాయని
గారు ఆత్రేయసగోత్ర ~~...~~ పుత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర రుక్శాఖాధ్యాయులైన చనద్రంరా
జు పౌత్రులున్ను చిట్టెమరాజు పుత్రులు పాపరాజుగారికి చౌనుక్ 3 మడి పొంతిక్షేత్ర
హిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను త్రివాచకంగాను త్రికరణశుద్ధిగా సుధా
రవ్రాసియిస్తిమి గనక్ను మీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగా
ను అనుభవించి బ్రతికేది. ॥ యేకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం నభోజ్యా
నకరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా ॥ ———

౨౮॥ సం॥ ప్లవంగ ౧॥ శు ।౧౦లు శ్రీమతు పెద్దగోపిమె పూర తిమ్మనాయనిగారు నం
గనేని మల్లయ్య వృత్తించిన తారీఖు పేరూరు కొను పాపరాజుకు చౌను మడి ధారవో
సి దానపత్రం వ్రాసి ఇచ్చిన ... నారమును ఆ క్షేత్రం మళ్ళను ... వ్రాయిం ... ఇంచి
156 సర్వకారం పోయ్యేటు చూపించి సౌకర్యముగాను చెల్లించు ... లు.—

ఇక్కడి కరణం వద్ద ఉన్న నకలు ఇయింది.——

యీ గ్రామ చెరువులు——

౧ మృత్యురాన ఖిలంగా ఉండే యజసయ దేవుని చెరువు

౧ తూర్పున వావెళ్ళుతుంటే

౧ తూర్పున మజురా సోమయాజపల్లె కుప్ప ఆ నామంచెన నాగరెడ్డిపల్లెచెరువు

౧ పరమటు పుష్టి వాగు మోంప వాగుతుంటే

ఇందులో నాగరెడ్డిపల్లె చెరువుకింద వరి పంట అవుతున్నది—వాగువెళ్ళుతుంటుకింద
స్వల్పంగా అవుతున్నది. తక్కిన వాటిలో అయ్యేది లేదు.—
ఖామవుల్లు యిందు పురస్కృత యిందులో కొవి లేవు ...

జపల్లెలో భావి వీటిలో నుత పిలవెదురు. చింతవనాలు తెలవు.—

పంటలవివ్వాది. వరి, ఆరికె, పచ్చసజ్జలు, జొన్నలు, ప్రత్తి, శనగలు, మొక్కలు, సజ్జ

లు, పులవలు, ఆముదం, మినుములు, తెంటులు, నూలు, నవధాన్యాలు పంటతెలవు.—

157 కైఫియ్యతు. చింతకుంట తాలూకా శిరవాళ్ల గ్రామనిర్మాణ వివరము.—

ఈస్థలం వలకులమునీశ్వరుని ఆశ్రమము అని పించుకే పూర్వభాగమందు వల
కలా నే దిపుండెను. యీనది మొక్కా వృత్పత్తి యిక్కడ్కి యీమా ఢూఆమడల యీశా
శాన్య భాగమందు నల్లమల లో చెరవనారసింహస్వామి పాదాల వద్ద
క్షే యీక్షేత్రాన్నలు . . . . . యిక్కడ్కి రెండూఆమడల ఆగ్నేయ భాగమందు తె
డుగు మత్రి చెన్నరాయుని స్వామి మద్యమందు కుముద్వతి నదిలో సంగమయు అవు
తున్నది. యీనది తీరమందు వలకులమునీశ్వరులు తపస్సు చేస్తూవుండగా జ
నమేజయుండు రామేశ్వర యాత్రకు భూమిమీదను విష్ణుదేవాలయాలు ప్రతిష్ఠ
చేస్తూ యీక్షేత్రమందు వేణుగోపాలస్వామి అనే దేవుణ్ని ప్రతిష్ఠ చేసి కొద్దిగా
దేవాలయం కట్టించెను. తదనంతరం యీక్షేత్రాన్కు తూర్పు నుంచి జోగి అనే శిద్ధు
డు వచ్చి దేవాలయాన్కు వుత్తరభాగమందు చింతతిన్నె (చింత్రిణి) క్షేత్రం దాని మీద నెళ్లుగా
డుండెగాను అక్కడ ఆ శిద్ధుడు నివాసం చేసుకే ఆ జోగి కొంని దినాలు వుండగా
ను అప్పటి యీ ఆశ్రమమందు ఆయన చేబెష్ట్లు కేనాల్లు గాళ్లు యిండ్లుగట్టు
కేవుండిరి. తర్వాతను సముద్రతీరము నుంచి కమ్మవారి ఘోయా రెడ్డి, వలవమంచ
నబోయిన రెడ్డి, వీరు వచ్చి యీ అరణ్యభూమిని సయికెంచేసి పాళిమేర తాప్పరెడు
సంగివాడు అయిగ్రామంని బంధించిన శాలివాహన శకం ౯౦౩ అగునేటి చిత్ర
భాను సంవత్సర మాఘ శు॥ గు॥ తం॥ జోగి అనే శిద్ధుడు తపస్సు చేసుకే పూం

ర్యారభ్యం వున్నవారి చుట్టూ నాల్గుగ్రామములలో భిక్షమెత్తుకుంటూ విస్తరి చేసుక
పోయి జాతరకు తిరుగులాడి అక్కడ అన్నదొరకకపోతె అక్కడినుంచి తననివా
సస్థలాన్కి వచ్చి ఉపవాసపడి సిద్ధాసనం చేసుక నేత్తి జడయిపెట్టుకె ఇదొక్కచో
పున బొంకు మొప్రాణవాయువు చేసుక మృతాన్ని పొందెను. తదారభ్యం గ్రామాన్కి
జోగిచింతకుంట అనేపేరులాయెను. ఆ జోగి అన్నం పెట్ట జీవహింస చేసుకొనగా
158 ను. అతడు యీగ్రామాన్కి లలో వుండేవారు జోగులు అవుదురు అని శాపంబెట్టెను
త॥ ఆ జోగి ప్రాణం విడిచిన స్థలంలో వల శిలామూర్తి చేసి ప్రతిష్టించి తదారభ్యం
సంవత్సర సంవత్సరం శివరాత్రి జాతర అవుతూ వుండెను. ఈ గ్రామాన్కి పశ్చి
మభాగమందు పూర్వాన పరశురామ ప్రతిష్ఠితంబైన రామేశ్వరలింగం శివాల
యం శిథిలమై వుండగాను. మధ్యగాండ్ల యెల్లిశెట్టి అనేవాడు జీర్ణోద్ధారం చేయి
చెను. యీ దేవాలయంలో వుండే శాసనం యొక్క సారాంశము. స్వస్తిశ్రీ విజయా
భ్యుదయ శకవరుషంబులు ౧౩౬౪ అగునేటి. దుర్మతి॥ సం॥ పుష్య॥ శు॥ ౧॥ గు
రువారం. స్వస్తి చతుర్దశభువనాధీశ్వరులైన ... ప్రతాపరుద్ర
గొల్ల ... థదేవతల యొక్క దివ్యశ్రీపాదపద్మంబులకున్ను గ్రామదేవాలకు
న్ని ఉపసేవకుండైన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మిసరగండ కఠారి సాళ్వ వాన
లంకంప య్యాదేవమహారాజులకున్ను ... తెందాయమ్మకున్ను గర్భతారకుండై
... శ్రీమన్మహామండ ... ఇవ్వబస్యయ్యాదేవమహారాజులకున్ను ప్రోబాయ
మ్మకున్ను ... ండై ... మహామండలేశ్వర మిసరగండ కఠారి సాళువా
... య్యాదేవమహారాజు సాష్టాంగదండము పెట్టిన ... వివిన ధర్మశా
సనం పూర్వాన్న స్వదేశ ... తుకెక్కె ... మయి ...

గోపీనాథదేవర వృత్తి ౧౹౧ మైలారదేవర వృత్తి ౧౦౹౦ వినాయకదేవర వృత్తి ౧౦౹౦ చ
వుడేశ్వరదేవర వృత్తి ౧౦౹౦ గంగమ వృత్తి ౧౦౹౦ పోతరాజు వృత్తి ౧౦౹౦ సోమనాథదేవ
ర వృత్తి ౧౹౪౨ 3 ఇంత దేవస్థానాలకి చేను ౧ 3౹౹3 అన్నుబళ్ళయ చేసున్ని హాబాయ
మ్మగారి కృష్ణార్పణముగా నుపోమ ప్రమాణ పుణ్యకాలమందు ధారవోసియిస్తిమి —
ఈ శాసనంలో వుండే రాజు యీ రుప్పదేశాన్ని రాజరికం చేస్తూ వుండిరి. యీ గ్రామం అప్పు
డు యీగిని నడుస్తూ వుండిరి. తరు॥

59 విజయనగరమందు చిన్నతిమ్మరాజుకు యీ గ్రామం యిచ్చిగానే యీ గ్రామాన్ని వాయు
వ్యదిగ్భాగమందు ౧ ఆ మళ్ళమీదను శిరవాళ్ళ॥తా.. తెల్లపుక్కు అనే గ్రామం యీరెండు
గ్రామములున్ను అకుతుంగస్లం చివచ్చి.. చేసి చిన్నతిమ్మరాజులు యిచ్చివుండగాను.
వీరి మేనమామ గజ్జం దేవరాయలు అనే అతను ముప్పై పుట్లపాలం చింతకుంట భూ
ములో యిచ్చి సు దేవరాయపురం అనే గ్రామం కట్టించి బ్రాహ్మణ్యులకు శ్రోత్రియంగా అగ్రహారం
చేసియిచ్చెను. త॥ యీ దేవరాయపురం అగ్రహారాన్ని పశ్చిమం చెరువు గట్టుమీద ఆంజనే
యుని దేవాలయం వద్ద వుండే శాసనం శాలివాహనశకం ౧౪౬౮ అగునేటి ప్లవంగ॥సం॥
శ్రావణ ౧౹ బ౹౩౦ సో॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదే
వ మహారాజులుంగారు విజయనగరమందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసా
మ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమద్వ్యాజనయాజన షట్కర్మనిరతులైన శాఖానుగ్రహ
సమర్థులైన దేవరాయపురస్థితులైన వేదవిద్వన్మహాజనులకున్ను ఆత్రేయసగోత్రోద్భ
వులైన సోమవంశాధీశ్వరులైన నంబెల శింగరాజుగారి పౌత్రులున్ను నరసింగరాజుగారి
పుత్రులున్ను ఐన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నంబెల చిన్న ఒబళయ్యదేవమహారా
జులుంగారు దండము సమర్పించి ఇచ్చిన ధర్మశాసనం క్రమమెట్లన్నను ...

శివదేవమహారాజులు మానాయంతరాన్కు పాలించి యిచ్చిన శిరపాళ్లసీమలోగాదేవ
రాయపురాగ్రహారాన్కు శ్రోత్రియంమొదలుగాను సర్వమాన్యముగాను యీంతథాతిథి
పుణ్యకాలమందు ధారబోసి యిస్తిమి అని వ్రాసి వున్నది.———

చింతకుంటకొంటకు పశ్చిమదిగ్భాగమందు ఆంజనేయదేవాలయంలోవుండే శాసనం
శాలివాహనశకం ౧౪౭౦ అగునేటి కీలక సం॥ మాఘ ॥శు॥ ౭ యుక్త మద్రాజాధిరాజరా
జపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ సదాశివదేవమహారాజులుంగారు విజయనగర
౧౮౦ మందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథివీసామ్రాజ్యము యుచుండగాను, శ్రీమన్మ
హామండలేశ్వర ఆత్రేయసగోత్రోద్భవులైన సోమవంశాధీశ్వరులైన శ్రీకృష్ణపా
దారవింద ద్వితీయసేవకులైన, భూదానచక్రవర్తులైన, పరమధార్మికులైన ఆరవేటి
బుక్కరాజుగారి ప్రపౌత్రులైన రామరాజుగారి పౌత్రులు, తిమ్మరాజుగారి పుత్రు
లు చిన్నతిమ్మయ్యదేవమహారాజులుగారి చింతగుంటగ్రామకరణాలు యిచ్చిన ధర్మ
శాసనం. శ్రీసదాశివదేవమహారాజులుంగారు మాకుపాలించి యిచ్చిన అమతె[illegible] వ
రగ్రామం చింతగుంటగ్రామకరణాలు పల్లవంగ సం॥ మొకరి లోకమాన్యాలు ప్రాతిమా
న్యాలు, వరిమడిమాన్యాలకున్ను కొండమాన్యాలు జోడిబూళ్లున్ను రథసప్తమిపుణ్యకాలమం
దు సర్వమాన్యంగాను ధారపోసియిచ్చి. ౧౨ ——

యీ చిన్నతిమ్మరాజు ౧౪౭౯ సం॥ ధారతనం చేసెను. శా॥ సోమవంశోద్భవులైన పోస
మరాజు దేవమహారాజులుంగారు ప్రభుత్వం చేస్తూవుండగాను యీ గ్రామాన్ని
-ఆగ్రాయ , గమందు తనపేరితో చెరువు కట్టించెను. ౧౦ ద్దు జనులు అపరిజ్ఞాతము
గా వానరాజు చెరువుకుంట అని వాడుకుంటున్నారు. యింతజూ— సం॥ ధారతనం చేసెను
శా॥ సోమవంశోద్భవులైన రాయనరాజు సోమపాలయస్వామి

ఆమంటపంపైన రాయనరాజు కట్టించి ముఖమండపము అని వ్రాసి వున్నది. యీరాజు మూర్తి
వృత్తాంతం తనపేరుతో చింతవనం వేయించెను. జనులు ఆవనాన్ని రాయనరాజువనం అనివా
డుతున్నారు. యితడు ౧౦॥ సం॥ పారిపాలనం చేసెను. గోపాలస్వామి చుట్టు ప్రాకారం కట్టిం
చినవారు పూర్వం గ్రామనిర్మాణం చేసినవారి వంశీకుడు తమ్మిరెడ్డి ము గోపాలరెడ్డి వెల
161 ముపాటి నాయుడు ఉభయులు కట్టించిరి. అనంతరం కందనవోలు గోపాలరాజు కొన్నిదినము
లు ప్రభుత్వము చేస్తూ వుండి దేశం పూర్వ స్థానం అంత మాయెను. అరబులు పైదులు కందనూలు
కొంటపేస్తూ నిత్యేన్ని దినాలు మీదను గద్వాలువెద్ద సోమన్నగారికి యిచ్చిరి. యీగ్రామం అంత
డికి ౦౩ సం॥ వుండెను. కందనవోలు సోమన్నవారి పరంగా వుండెను. మళ్లీ రాజ్యము తు
రకాల్యత్తు దావుద్ ఖాను కందనవోలుసీమ తట్టుకొనెను. యితని కుమారుడు ఖైరాయఖా
నుడు చేసెది. యితడి తమ్ముడు అలుఫ్ ఖానుడు చేసెను. యితని కొడుకు హిమ్మత్ ఖానుడు
తని తమ్ముడు రణమస్తు ఖాను యితడ్కి మునవర ఖాను అనే పేరు యితడి కుమారుడు ఆలిఫ్ ఖా
నుడు. యిప్పుడు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నాడు. మునవరఖాను దినాలలో రంగారెడ్డి సంస్థాన
కుని భార్య సాపమ్మ వద్ద దివాను కేశవరెడ్డి అనేవాడు తారణ సం॥ పుష్య....లందు వుంటిడూసెను.
అప్పుడు గుండ్ల దినాలు జనులు ఉపద్రవం చేయగా యీసమాచారము మునవరఖానుడు విని దండు
తోకూడా వచ్చి రుద్రవరం కోట తీసుకొని భార్యం వుండి మొత్తకోటలో కేశవరెడ్డి వుండగాను
ఆకోట తీసుకొని కేశవరెడ్డిని పెట్టుకొని తనంతట గ్రామం చేసి కొన్నిదినాల మీదను విడిచెను. మున
వరఖానుడు రుద్రవరం చేసెటప్పుడు తదపనవారు అలిమ ఖాను గుత్తి మురారి రాయలు
వచ్చి వుండగాను మొత్త కోట తద్వారా వాండ్లకు యిచ్చెను. ౧ యీ గ్రామంలో వుండే దేవాలయాలు
౧ గోపాలస్వామి ౧ రామేశ్వర దేవళం॥ యివి రెండు మొప్పదేవాలయాలు. యిక్ష్వాకు రెడ్డిని
వాలయం ౧ తేరకొండా సన్నిధిలో నది వాలయం ౧ నీలకంఠేశ్వరుడు ౧ వలుకొన దిల్ కాశీవిశ్వేశ్వర దేవా

162 ఆయంకారాలు భైరవుడు, హనుమంతరాయడు. ఈగ్రామానికి ఆగ్నేయం మోన మరాజు చెరువు.
వాయవ్యదిక్కున పల్లె కుంట్లు భావులు ౧౦ కద్దు భావులు ఖిలమైనవి —
వనాలు. చింతవనం ౧ పూర్వోత్తరపు మోత్రాయవనం ౧ యిందుకు ఉత్తరపు తిమ్మారెడ్డి వనం ౧
దక్షిణం చెట్టిపల్లెవారి వనం ౧ యిందుకు నైరుతి భాగమందు తరణం శేషయ్య వనం ౧ పూర్వోత్తరపు
నదివద్ద తరణం బళ్ళపల్లె వనం ౧ వనతలా నదికి పరమటి మోమటి వనం ౧ పూర్వపు ఉత్తరం
యని రాజు వనం. ఖిలమైన వనాలు చింతవనాలు వున్నవి. ౧ పూర్వపు పరమటి బళ్ళంపల్లెవారి
కొండపల్లె వనం బారెడ్డి వనం ౧ — ఈగ్రామం భూమిలో పండేవి. పచ్చజొన్న, తె
ల్లజొన్న, అరికె, మొక్కజొన్న, సజ్జ, ఉలవలు, కందులు, పెసలు, గోధుమలు, శెనగలు, ప్రత్తి, వరి
పండుతున్నవి. భూమి యందు కూరగాయలు వేస్తున్నారు. ఈ ప్రకారం ...
... నరసప్ప ... బళ్ళంపల్లెవారు నరసన్న.

163 ఈగ్రామానికి ఆగ్నేయ భాగమందు ఒక పరువు ... గ్రామం ...
... బుక్కరాజు ... పేరు ... పూర్వమందు ఈగ్రామం ...
... రాజ్యభారం చేస్తూవుండగాను ... బుక్కరాజు ...
విజయనగర పట్టణాన్ని అధికారి ... బుక్కరాజు ... రాజు ...
మం శెరవాళ్ళ ... గ్రామములో ... వద్ద ... శాసనం వేసినాడు. అందులో వుండేది
... బహుధాన్య సం॥ ఆషాఢ శు ... తిమ్మప్ప ...
బుక్కరాజు తిమ్మయ్య దేవమహారాజులుగారి వద్ద వుండేవారికి ఈగ్రామం ... వుండే
గాను వారు ... పంట ... ఈ పట్టి ... భూమి సర్వమాన్యముగాను ...
వారికి ... వ్రాసినారు. ఈ బుక్కరాజు దినాలలో యీపట్టణం నిర్మాణమాయెను. ...
అమాయెను. ఈగ్రామంలో ... పేరు జనులు ... —

K V [illegible]
27-11-43